

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA ŚWIDNIK NA LATA 2022-2030



Świdnik, 2022

Opracowanie:

Gmina Miejska Świdnik

Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER

www.deltapartner.org.pl



Spis treści

1. Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu.....	5
2. Podstawa prawna	7
3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	8
3.1 Spójność dokumentu w skali makro	8
3.2 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy	13
4. Charakterystyka Miasta Świdnik	18
5. Diagnoza obszaru zdegradowanego.....	20
5.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego	20
5.1.1 Wyróżnione obszary porównawcze.....	22
5.1.2 Dobór kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego	24
5.2 Sfera społeczna	27
5.3 Sfera gospodarcza	41
5.4 Sfera środowiskowa	43
5.5 Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	47
5.6 Sfera techniczna	52
5.7 Podsumowanie.....	57
6. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	61
7. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji	64
7.1 Obszar rewitalizacji – Obszar Śródmieście	64
7.2 Potencjały obszaru rewitalizacji	71
7.3 Podsumowanie diagnozy obszaru rewitalizacji	71
8. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	74
9. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	75
10. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	77
10.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	77
10.2 Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	104
11. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych.....	107
11.1 Komplementarność przestrzenna	107
11.2 Komplementarność problemowa.....	107
11.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	108
11.4 Komplementarność w zakresie ustawy o dostępności z dnia 19 lipca 2019 roku o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.....	109
11.5 Komplementarność międzyokresowa	111
11.6 Komplementarność źródeł finansowania	115
11.7 Podsumowanie komplementarności	116
11.8 Mechanizmy integracji	118
12. Indykatywne ramy finansowe	119

13. Opis struktury zarządzania	121
14. System monitoringu i ewaluacji	124
14.1 Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR	124
14.2 Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	125
14.3 Aktualizacja GPR.....	125
14.4 Harmonogram realizacji	126
14.5 Koszty zarządzania.....	127
15. Uspołecznienie dokumentu i proces partycypacji społecznej.....	128
15.1 Uspołecznienie opracowania GPR	128
15.2 Uspołecznienie wdrażania GPR	130
16. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko	131
17. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	131
18. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	132
18.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji	132
18.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	132
18.2.1 Niezbędne zmiany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego...	132
18.2.2 Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	132
19. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	134
19.1 Obszar rewitalizacji.....	134
20. Załącznik – indeks działań	135
Spis rysunków, tabel i wykresów	138

1. Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Poniższe pojęcia należą do terminologii związanej z rewitalizacją, pochodzą z Praktycznego poradnika dla mieszkańców i władz lokalnych / pod redakcją Aleksandry Jadach-Sepioło. Opracowanie zrealizowano w 2018 roku przez Krajowy Instytut Polityki Przestrzennej i Mieszkalnictwa na zlecenie Departamentu Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa.

REWITALIZACJA – kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

STAN KRYZYSOWY – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej),

- technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej Gminy.

OBSZAR ZDEGRADOWANY – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

OBSZAR REWITALIZACJI – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni Gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców Gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym poportowe i powydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

PROGRAM REWITALIZACJI

- inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę Gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.
- gminny program rewitalizacji, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 poz. 485).

2. Podstawa prawna

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Świdnik na lata 2022-2030 (GPR) został opracowany na podstawie Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (Dz. U. z 2021 poz. 485).

Dokument stanowi wieloletni program działań gminy w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej, zmierzający do wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do jego zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Przed opracowaniem GPR dokonano delimitacji obszaru zdegradowanego na podstawie szczegółowych badań czynników mających wpływ na rozwój poszczególnych części gminy oraz wyników badań prowadzonych wśród mieszkańców. Dla skutecznego przeprowadzenia procesu wykorzystano podział gminy na miejscowości, częściowo je modyfikując ze względu na występujące powiązania funkcjonalne części obszarów. Następnie dokonano analizy porównawczej w obrębie wyłonionych jednostek, co umożliwiło wskazanie obszaru znajdującego się w szczególnie trudnej sytuacji ze względu na odnotowywane negatywne zjawiska społeczne, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne. Przyjęte założenia metodologiczne pozwoliły na delimitację obszaru kryzysowego. Jego powierzchnia i kształt wynikają z jednej strony z przeprowadzonej diagnozy, z drugiej są efektem ograniczeń określonych w ustawie o rewitalizacji, precyzujących maksymalną liczbę ludności (30%) i powierzchni gminy (20%), którymi może zostać objęty obszar rewitalizacji. W efekcie przeprowadzonych prac diagnostycznych wyznaczono **obszar zdegradowany będący jednocześnie obszarem rewitalizacji obejmujący swym zasięgiem jednostkę statystyczną Obszar Śródmieście**.

Wyznaczone obszary poddane zostały konsultacjom społecznym, a następnie Rada Miasta Świdnik podjęła uchwałę w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Świdnik (Uchwała w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, nr XLIX/523/2021 z dnia 9 grudnia 2021 roku). W następnym kroku Rada Miasta przyjęła uchwałę Nr LI/552/2022 z dnia 27 stycznia 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Świdnik na lata 2022-2030.

Z uwagi na okoliczności występujące w trakcie przygotowania dokumentu, a związane z pandemią koronawirusa, formuła prowadzonych konsultacji społecznych dostosowana została do panujących w kraju restrykcji. Tym samym ograniczyła kontakty bezpośrednie, zastosowano natomiast formy partycypacji pośrednie bądź zdalne. Cały proces konsultacji społecznych zapewniał jak najszerszy udział społeczności lokalnej w przygotowaniu dokumentu.

3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Świdnik został poddany analizie oraz kompleksowej weryfikacji w zestawieniu z kluczowymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi w skali makro i mikro. Zwrócić uwagę, należy na to, iż proces rewitalizacji, co do zasady ma wymiar lokalny i powinien kreować rozwój na poziomie jednostek samorządu terytorialnego, a następnie pośrednio realizować cele i założenia programów na poziomie regionu i kraju.

3.1 Spójność dokumentu w skali makro

Niniejsze opracowanie jest w pełni zgodne z założeniami, priorytetami oraz celami artykułowanymi w poniżej zestawionych dokumentach.

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowym
Strategia Europa 2020 Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety: • rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji • rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej • rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności Dokument ten, określający główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej, przyjęty został przez Radę Ministrów w dniu 5 lutego 2013 r. Jego założeniem jest przezwyciężenie kryzysu finansowego w możliwie najkrótszym czasie oraz wzrost gospodarczy kraju. Cele i zadania: 1. Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki: • Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji • Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym • Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki • Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki • Stworzenie Polski Cyfrowej • Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state” • Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska 2. Równoważenia potencjałów rozwojowych regionów: • Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych • Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach • Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego 3. Efektywność i sprawność państwa: • Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej • Wzrost społecznego kapitału rozwoju
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 Cele i zadania:

1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności
2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów
3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej
4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski
5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa
6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r., zgodnie z wymogami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r.

Cele i zadania:

1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną:
 - Wzrost zdolności polskiego przemysłu do sprostania globalnej konkurencji
 - Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych
 - Przemiany strukturalne sektora
 - Nowe formy działania i współpracy
 - Nowoczesne instrumenty wsparcia
 - Trwałe zwiększanie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych
 - Zwiększanie umiędzynarodowienia polskiej gospodarki
 - Zwiększanie towarów zaawansowanych technologicznie
2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
 - Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne
 - Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy
 - Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów
 - Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe
 - Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania
3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu
 - Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli
 - Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne- dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorstw
 - Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego
 - Cyfrowe państwo usługowe
 - Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne
 - Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe

Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej

Cel szczegółowy 1: Niskoemisyjne wytwarzanie energii

Cel szczegółowy 2: Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami

Cel szczegółowy 3: Rozwój zrównoważonej produkcji -obejmujący przemysł, budownictwo i rolnictwo

Cel szczegółowy 4: Transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności, obejmująca sektor transportu i handlu

Cel szczegółowy 5: Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji

Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

Cel strategiczny 2: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych

- Cele operacyjne:
 - Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej
 - Rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych (LOM, ośrodków subregionalnych i lokalnych)
 - Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich
 - Ochrona walorów środowiska

Cel strategiczny 3: Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu

- Cele operacyjne:
 - Wykorzystanie potencjału badawczo-rozwojowego jednostek naukowych oraz wspieranie transferu wiedzy i technologii
 - Wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw
 - Promocja i rozwój usług prozdrowotnych, uzdrowiskowych oraz gospodarki senioralnej
 - Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu

Cel strategiczny 4: Wzmacnianie kapitału społecznego

- Cele operacyjne:
 - Rozwijanie kapitału ludzkiego
 - Poprawa jakości świadczenia usług zdrowotnych
 - Włączenie i integracja społeczna
 - Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej
 - Bezpieczeństwo publiczne
 - Wspieranie oddolnych inicjatyw i poprawa efektywności zarządzania

Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie świdnickim na lata 2021-2030

Obszar pomocy społecznej

Cel główny: Wzmocnienie systemu pomocy społecznej funkcjonującego w powiecie

Cele operacyjne:

1. Integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ze społecznością lokalną.
2. Wspieranie działań na rzecz poprawy funkcjonowania domów pomocy społecznej.
3. Zapobieganie i ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie.
4. Systematyczne podnoszenie i doskonalenie jakości usług świadczonych przez pracowników pomocy społecznej.

Obszar wsparcia osób z niepełnosprawnościami

Cel główny: Wsparcie i aktywizacja osób z niepełnosprawnościami na terenie Powiatu Świdnickiego.

Cele operacyjne:

1. Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami.
2. Ochrona i przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnościami.
3. Współpraca instytucjonalna – systemowa współpraca instytucji i organizacji na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Obszar wsparcia rodzin i organizacji systemu pieczy zastępczej

Cel główny: Zbudowanie w pełni zabezpieczającego potrzeby Powiatu Świdnickiego i wysokojakościowego systemu pieczy zastępczej.

Cele operacyjne:

1. Wzmocnienie podstaw organizacyjnych systemu pieczy zastępczej.
2. Profesjonalizacja rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.
3. Promowanie rodzicielstwa zastępczego i upowszechnienie pozytywnych postaw.

Obszar rynku pracy i bezrobocie.

Cel główny: Promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa

Cele operacyjne:

1. Aktywizacja osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Świdniku.
2. Promocja lokalnej przedsiębiorczości.
3. Wspieranie działań w obszarze edukacji.

Obszar zdrowia psychicznego i systemu wczesnej interwencji w stanach Kryzysu psychicznego.

Cel główny: Poprawa jakości życia mieszkańców powiatu świdnickiego doświadczających kryzysu psychicznego.

Cele operacyjne:

1. Wzrost poziomu wiedzy w zakresie zdrowia psychicznego i kryzysów psychicznych.
2. Poprawa dostępności usług przeciwdziałających hospitalizacji i wspierających niezależne życie.
3. Profesjonalizacja usług wsparcia osób chorujących psychicznie i doświadczających kryzysów psychicznych.

Obszar aktywizacji społeczności lokalnej.

Cel główny: Stwarzanie warunków do aktywizacji społeczności lokalnej.

Cele operacyjne:

1. Poprawa aktywności i jakości działalności organizacji pozarządowych.
2. Dążenie do wykorzystania potencjału społeczności lokalnej.

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (projekt)

W ramach projektu programu zaproponowano 10 priorytetów:

- Priorytet I Badania naukowe i innowacje
- Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu
- Priorytet III Ochrona środowiska i klimatu
- Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii
- Priorytet V Zrównoważony system transportu
- Priorytet VI Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej
- Priorytet VII Zwiększenie spójności społecznej
- Priorytet VIII Zaspokajanie potrzeb rynku pracy
- Priorytet IX Lepsza edukacja
- Priorytet X Rozwój zrównoważony terytorialnie

Z punktu widzenia planowanych działań rewitalizacyjnych do najistotniejszych priorytetów należy priorytet X, w którym wyróżniono dofinansowanie dla takich projektów jak:

- rewitalizacja obszarów zdegradowanych, realizowana na podstawie gminnych programów rewitalizacji. Realizowane w tym zakresie przedsięwzięcia będą obejmowały kompleksowe działania mające na celu przeciwdziałanie degradacji przestrzeni zurbanizowanej i zjawiskom kryzysowym, pobudzanie rozwoju i zmian jakościowych poprzez wzrost aktywności społecznej i gospodarczej oraz poprawę środowiska zamieszkania. Działania w ramach rewitalizacji będą miały charakter kompleksowy;
- ochrona, rozwój i promowanie materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury. Realizowane w tym zakresie inwestycje będą obejmowały m.in. działania na rzecz ochrony zabytków ruchomych, roboty budowlane i modernizacyjne dotyczące zabytków i zespołów zabytkowych wraz z otoczeniem oraz obiektów infrastruktury kultury, zachowanie, upowszechnianie i ochronę dziedzictwa niematerialnego, digitalizację dóbr kultury. Działania w tych dziedzinach tematycznych powinny mieć na celu zintegrowany rozwój społeczno-gospodarczy miejskich obszarów funkcjonalnych przy jednoczesnym zwiększeniu atrakcyjności turystycznej tych obszarów;
- bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, w tym dostosowanie przestrzeni publicznej, architektury, transportu i produktów do wymagań wszystkich obywateli -seniorów, osób z niepełnosprawnościami, ale też np. kobiet w ciąży i rodziców z małymi dziećmi;
- rozwój obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, jak też opartych o właściwości uzdrowiskowe i walory kulturowe stanowiące o ich wysokiej atrakcyjności turystycznej. Realizowane w tym zakresie inwestycje będą obejmowały m.in. działania w zakresie budowy i rozwoju infrastruktury

turystycznej i rekreacyjnej, obiektów dziedzictwa naturalnego wraz z zagospodarowaniem terenów wokół, tworzenia sieciowych produktów turystycznych;

Podejmowane interwencje prowadzić mają do zmniejszenia nierówności społeczno-gospodarczych w wymiarze terytorialnym na poziomie lokalnym, poprzez oddolne rozwiązywanie problemów społecznych, gospodarczych i przestrzenno-środowiskowych oraz budowę trwałego kapitału społecznego. Rezultatem podejmowanych działań uzgadnianych w trybie partycypacyjnym będzie podniesienie jakości życia oraz wyrównanie dysproporcji rozwojowych prowadzące do wzmocnienia pozycji miast. Wszystkie realizowane działania muszą zapobiegać zmianom klimatycznym.

Katalog beneficjentów

Do głównych grup beneficjentów należą:

- jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki, porozumienia i stowarzyszenia,
- samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,
- służby ratownicze i bezpieczeństwa publicznego,
- parki narodowe i krajobrazowe,
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne,
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- przedsiębiorstwa społeczne, zgodnie definicją Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej,
- podmioty działające w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne,
- spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki,
- organizacje pozarządowe,
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną nie wymienione wyżej,
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe,
- MŚP.

Przedstawione zestawienie wskazuje na silne powiązanie pomiędzy celami strategicznymi Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Świdnik 2022-2030 a krajowymi, wojewódzkimi i powiatowymi dokumentami strategicznymi. W wielu z przytoczonych dokumentach odnaleźć można priorytety i cele strategiczne związane z ochroną i zrównoważonym wykorzystaniem zasobów naturalnych, w tym przede wszystkim redukcję zjawiska niskiej emisji. W kierunkach działań zaproponowanych w GPR znajdują się odpowiednie zapisy mające za zadanie realizację tego celu. Podobnie w przypadku integracji społecznej osób w trudnej sytuacji życiowej – zapisy wspierające znajdujemy przede wszystkim w dokumentach związanych z wydatkowaniem środków europejskich podkreślające konieczność włączenia i integracji społecznej – odpowiednie zapisy w GPR umieszczono w obrębie celu 1.

3.2 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy

W wymiarze mikro Gminny Program Rewitalizacji Miasta Świdnik jest zgodny z następującymi dokumentami:

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Świdnik na lata 2015-2025

Miasto Świdnik w ramach Strategii wyznaczyło 3 obszary strategiczne:

- Społeczeństwo
- Gospodarka
- Infrastruktura i środowisko

W obrębie obszarów wyróżniono 3 cele strategiczne oraz cele operacyjne:

Cel strategiczny 1. Poprawa warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego

Cel operacyjny 1.1 Podniesienie poziomu i dostępności usług publicznych

Cel operacyjny 1.2 Poprawa bezpieczeństwa publicznego

Cel operacyjny 1.3 Zwiększenie efektywności w rozwiązywaniu problemów społecznych

Cel operacyjny 1.4 Rozwój cyfrowych kompetencji społeczeństwa

Cel operacyjny 1.5 Kreowanie społeczeństwa obywatelskiego

Cel strategiczny 2. Intensyfikacja rozwoju gospodarczego gminy

Cel operacyjny 2.1 Tworzenie warunków dla skutecznego rozwoju gospodarczego gminy

Cel strategiczny 3. Poprawa jakości życia mieszkańców i stanu środowiska naturalnego poprzez realizację inwestycji infrastrukturalnych

Cel operacyjny 3.1 infrastruktura ułatwiająca dostępność komunikacyjną i zapewniająca odpowiedni poziom bezpieczeństwa

Cel operacyjny 3.2 Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy w wyniku rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej

Cel operacyjny 3.3 Wzrost konkurencyjności gminy poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury społecznej

Cel operacyjny 3.4 Poprawa efektywności energetycznej i gospodarka niskoemisyjna

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Świdnik

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Świdnik (Załącznik Nr 1 do uchwały Nr II/11/2014 Rady Miasta Świdnik z dnia 18 grudnia 2014 r). określa podstawowe kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta. Zasady zrównoważonego rozwoju, ładu przestrzennego oraz nadrzędności interesu publicznego nad interesami indywidualnymi były fundamentem dla określenia głównych założeń studium, którymi są:

- porządkowanie istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta,
- wykorzystanie rezerw terenowych oraz wskazanie nowych terenów inwestycyjnych pod aktywność gospodarczą z preferencją dla inwestycji o technologii przyjaznej dla środowiska,
- ograniczenie do minimum konfliktów funkcjonalnych i przestrzennych, których efektem są negatywne skutki gospodarcze, społeczne i środowiskowe, poprzez wypieranie kolidujących funkcji,
- rozwój funkcji centrotwórczych,
- kształtowanie terenów zabudowy mieszkaniowej wraz z infrastrukturą techniczną i społeczną w powiązaniu z usługami podstawowymi,
- wykorzystanie potencjału, jaki daje port lotniczy i związana z nim strefa ekonomiczna,
- rozwój funkcji sportowo-rekreacyjnych, (zabezpieczenie bazy turystycznej w sąsiedztwie terenów leśnych, dostosowanie zagospodarowania przestrzennego w rejonach cennych turystycznie do potrzeb przyszłego rozwoju turystyki i rekreacji, wykorzystanie zbiornika retencyjnego do celów rekreacyjnych.),
- rozbudowa tras rowerowych, pełniących zarówno funkcję rekreacyjną, jak i komunikacyjną,

- tworzenie sprawnego systemu komunikacyjnego dostosowanego do potrzeb określonych funkcji, powiązanego z zewnętrznym układem komunikacyjnym, w tym wykorzystanie potencjału jaki dają połączenia kolejowe,
- ochrona obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków,
- objęcie ochroną prawną cennych elementów przyrodniczych,
- powiązanie w system przyrodniczy miasta takich elementów jak: lasy i zieleń leśna, ogrody działkowe, cmentarz, zieleń urządzona, otwarte tereny przyrodnicze, wody powierzchniowe,
- wyposażenie miasta w infrastrukturę techniczną

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Świdnik na lata 2022-2030

Cel główny: Organizacja kompleksowego systemu wsparcia dziecka i rodziny w Gminie Miejskiej Świdnik.

Cel operacyjny 1: Upowszechnianie wzorów pozytywnego rodzicielstwa.

Kierunki:

- promowanie rodzinnych form wypoczynku i wspólnego spędzania czasu wolnego;
- upowszechnianie przedsięwzięć aktywizujących rodzinę i promujących prawidłowe relacje rodzinne;
- budowanie sieci wymiany doświadczeń między rodzinami

Cel operacyjny 2: Aktywizacja społeczna dzieci i młodzieży - włączenie dzieci i młodzieży w działania realizowane w społeczności lokalnej.

Kierunki:

- Włączanie dzieci i młodzieży w proces rozwiązywania problemów społeczności lokalnej oraz decydowania o rozwiązaniach, które dotyczą dzieci, młodzieży i rodzin z dziećmi;
- Aktywizacja dzieci i młodzieży w organizacjach pozarządowych, społecznych, działaniach wolontarystycznych oraz kołach zainteresowań, klubach, świetlicach;
- Upowszechnianie innowacyjnych rozwiązań aktywizujących dzieci i młodzież stosowanych w kraju i za granicą

Cel operacyjny 3: Poprawa funkcjonowania systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych – zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej oraz innych formach wsparcia instytucjonalnego.

Kierunki:

- Organizowanie usług wspierających rodzinę i budujących kompetencje wychowawcze, w tym poradnictwo rodzinne, prawne, psychologiczne, pedagogiczne oraz interwencyjne w sytuacji kryzysów rodzinnych;
- Zwiększenie liczby asystentów rodziny;
- Zwiększenie dostępności i rozszerzenie oferty placówek wsparcia dziennego.

Cel operacyjny 4: Poprawa funkcjonowania rodzin ze szczególnymi potrzebami w obszarze wsparcia - rodziny z osobą z niepełnosprawnością.

Kierunki:

- Organizacja systemu poradnictwa i wsparcia dla rodzin spodziewających się dziecka z niepełnosprawnością, wychowujących dziecko z niepełnosprawnością lub wspierających innego niepełnosprawnego członka rodziny;
- Organizacja systemu wyspecjalizowanych usług oraz wsparcia wytchnieniowego dla rodzin, w których funkcjonuje osoba z niepełnosprawnością i innych osób wspierających tę rodzinę.

Cel operacyjny 5: Profesjonalizacja działań kadry realizującej zadania wspierające dziecko i rodzinę.

Kierunki

- Podnoszenie kompetencji kadr realizujących zadania w obszarze wsparcia dziecka i rodziny;
- Wymiana doświadczeń między instytucjami wspierającymi w celu poszerzania i poprawy jakości oferty pomocowej - wykorzystanie dobrych praktyk.

Aktualizacja planu gospodarki niskoemisyjnej w Gminie Miejskiej Świdnik na 2021 rok z perspektywą do 2023 roku

Główny cel strategiczny

Utrzymanie niskoemisyjnego rozwoju gospodarczego i zaspokajania potrzeb społeczeństwa, tj. postępu i progresu gospodarczo-społecznego Gminy Miejskiej Świdnik do 2023 roku, następującego bez lub z minimalnym wzrostem zapotrzebowania na energię pierwotną i finalną.

Cel szczegółowy I

Wdrożenie wizji Gminy Miejskiej Świdnik jako obszaru zarządzanego w sposób zrównoważony i ekologiczny, stanowiącego przykład zarówno dla gmin regionu jak i kraju

Cel szczegółowy II

Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego odbiorców na terenie Gminy Miejskiej Świdnik

Cel szczegółowy III

Ograniczenie emisji CO₂ oraz emisji zanieczyszczeń z instalacji wykorzystywanych na terenie Gminy, a także emisji pochodzącej z transportu

Cel szczegółowy IV

Zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych

Cel szczegółowy V

Zwiększenie efektywności wykorzystania, wytwarzania oraz dostarczania energii

Cel szczegółowy VI

Rozwój systemów zaopatrzenia w energię zmniejszających występowanie niskiej emisji zanieczyszczeń (w tym emisji pyłów)

Cel szczegółowy VII

Realizacja wzorcowej roli sektora publicznego w zakresie oszczędnego gospodarowania energią

Cel szczegółowy VIII

Zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej ich wpływu na lokalną gospodarkę eko-energetyczną oraz jakość powietrza

Cel szczegółowy IX

Promocja oraz realizacja wizji zrównoważonego transportu – z uwzględnieniem transportu publicznego, indywidualnego i rowerowego

Cel szczegółowy X

Promocja efektywnego energetycznie oświetlenia

Na poziomie lokalnym widać zbieżność pomiędzy zaproponowanymi w GPR celami i kierunkami działań, a postulatami w lokalnych dokumentach planistycznych. W lokalnych dokumentach takich jak strategia rozwoju miasta lub strategia rozwiązywania problemów społecznych podkreśla się konieczność działań na rzecz rozwoju integracji społecznej i kapitału społecznego – w ramach zaproponowanych kierunków GPR znalazły się zapisy w obrębie 1 celu strategicznego:

- Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym i w trudnej sytuacji życiowej,
- Poprawa dostępności i rozwój usług społecznych dla osób starszych oraz osób ze szczególnymi potrzebami,

- Stworzenie miejsc aktywnej integracji społecznej.

Zbieżność dostrzega się w obrębie działań prośrodowiskowych (zastosowanie ekologicznych rozwiązań i podniesienie świadomości ekologicznej). Cele w obrębie sfery przestrzenno-funkcjonalnej zaproponowane w GPR są zgodne z podstawowymi kierunkami rozwoju zawartymi w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Świdnik:

- kształtowanie terenów zabudowy mieszkaniowej wraz z infrastrukturą techniczną i społeczną w powiązaniu z usługami podstawowymi,
- rozwój funkcji sportowo-rekreacyjnych (zabezpieczenie bazy turystycznej w sąsiedztwie terenów leśnych, dostosowanie zagospodarowania przestrzennego w rejonach cennych turystycznie do potrzeb przyszłego rozwoju turystyki i rekreacji, wykorzystanie zbiornika retencyjnego do celów rekreacyjnych.),
- powiązanie w system przyrodniczy miasta takich elementów jak: lasy i zieleń leśna, ogrody działkowe, cmentarz, zieleń urządzona, otwarte tereny przyrodnicze, wody powierzchniowe.

W tabeli poniżej zobrazowano bezpośrednio powiązane ze sobą cele poszczególnych dokumentów.

Tabela 1 Zgodność dokumentów strategicznych Miasta Świdnik z celami Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Świdnik na lata 2022-2030

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Świdnik na lata 2015-2025		Zgodność z celami GPR Świdnik na lata 2022-2030	
Cel strategiczny 1.	Poprawa warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego	Cel strategiczny 1.	Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności
Cel strategiczny 3.	Poprawa jakości życia mieszkańców i stanu środowiska naturalnego poprzez realizację inwestycji infrastrukturalnych	Cel strategiczny rewitalizacji 3.	Poprawa jakości środowiska w oparciu o zrównoważone wykorzystanie zasobów
Opis powiązań			
Zgodność i powiązanie dokumentów wyraża się w odniesieniu do celów strategicznych obu dokumentów do poszczególnych sfer – społecznej (w obrębie celu pierwszego) oraz do sfery środowiskowej (w obrębie celu 3). Zadania zaplanowane w GPR realizować będą zatem cele wymienione w Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Świdnik na lata 2015-2025.			
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Świdnik		Zgodność z celami GPR Świdnik na lata 2022-2030	
	kształtowanie terenów zabudowy mieszkaniowej wraz z infrastrukturą techniczną i społeczną w powiązaniu z usługami podstawowymi,	Cel strategiczny 2.	Modernizacja infrastruktury i podniesienie jakości przestrzeni publicznej w celu zaspokojenia potrzeb różnych użytkowników
	rozwój funkcji sportowo-rekreacyjnych, (zabezpieczenie bazy turystycznej w sąsiedztwie terenów leśnych, dostosowanie zagospodarowania przestrzennego w rejonach cennych turystycznie do potrzeb przyszłego rozwoju turystyki i rekreacji, wykorzystanie		

	zbiornika retencyjnego do celów rekreacyjnych.),		
	powiązanie w system przyrodniczy miasta takich elementów jak: lasy i zieleń leśna, ogrody działkowe, cmentarz, zieleń urządzona, otwarte tereny przyrodnicze, wody powierzchniowe.	Cel strategiczny rewitalizacji 3.	Poprawa jakości środowiska w oparciu o zrównoważone wykorzystanie zasobów

Opis powiązań

Co do zasady Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego nie definiuje celów strategicznych, a wskazuje pożądane kierunki rozwoju miasta. Zapisy zawarte w GPR (w szczególności zadania realizujące cel 2) wpisują się w zaproponowane kierunki rozwoju (przed wszystkim kształtują infrastrukturę społeczną, rozwijają funkcje rekreacyjne, rewaloryzują systemy przyrodnicze w postaci zieleni urządzonej).

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Świdnik na lata 2022-2030		Zgodność z celami GPR Świdnik na lata 2022-2030	
Cel operacyjny 1:	Upowszechnianie wzorów pozytywnego rodzicielstwa.	Cel strategiczny 1.	Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności
Cel operacyjny 2:	Aktywizacja społeczna dzieci i młodzieży - włączenie dzieci i młodzieży w działania realizowane w społeczności lokalnej.		
Cel operacyjny 3:	Poprawa funkcjonowania systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych – zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej oraz innych formach wsparcia instytucjonalnego.		

Opis powiązań

Zadania zaplanowane w GPR, ukierunkowane na realizację celu rewitalizacji 1 Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności obejmują swoją tematyką realizację 3 celów strategicznych zawartych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Świdnik na lata 2022-2030

Aktualizacja planu gospodarki niskoemisyjnej w Gminie Miejskiej Świdnik na 2021 rok z perspektywą do 2023 roku		Zgodność z celami GPR Świdnik na lata 2022-2030	
Cel szczegółowy I	Cel szczegółowy I Wdrożenie wizji Gminy Miejskiej Świdnik jako obszaru zarządzanego w sposób zrównoważony i ekologiczny, stanowiącego przykład zarówno dla gmin regionu jak i kraju	Cel strategiczny 3.	Poprawa jakości środowiska w oparciu o zrównoważone wykorzystanie zasobów

Opis powiązań

Zaplanowane działania w GPR – przede wszystkim modernizacja infrastruktury (modernizacja budynków oraz rewaloryzacja i zagospodarowanie terenów zielonych) nakierowane są na zastosowanie energooszczędnych technologii co przyczyni się do poprawy sytuacji środowiskowej. Zaproponowany w GPR cel rewitalizacji 3 realizuje założenia celu szczegółowego 1 Aktualizacji planu gospodarki niskoemisyjnej w Gminie Miejskiej Świdnik na 2021 rok z perspektywą do 2023 roku.

Źródło: opracowanie własne

4. Charakterystyka Miasta Świdnik

Świdnik jest miastem położonym w województwie lubelskim i stanowi siedzibę powiatu świdnickiego, znajduje się około 10 km na wschód od siedziby województwa – miasta Lublina. Świdnik otrzymał prawa miejskie w 1954 r., wcześniej był wsią królewską. Gmina Miejska Świdnik sąsiaduje z gminą Mełgiew położoną w powiecie świdnickim oraz z gminami powiatu lubelskiego: Wólka i Głusk oraz miastem Lublin. W 2020 r. według danych GUS miasto Świdnik zamieszkiwało 37 602 osób, z czego 53% stanowiły kobiety. W ostatniej dekadzie miasto odnotowało spadek w liczbie ludności o około 4,5%. Powierzchnia miasta jest równa 20,35 km², co daje najwyższą w powiecie gęstość zaludnienia równą 19,73 os/km². W mieście widoczne są procesy związane ze starzeniem się społeczności lokalnej. W ostatnich pięciu latach odnotowano wzrost w udziale osób w wieku poprodukcyjnym o 3 pp., obecnie udział ludności w tej grupie wiekowej wynosi 26,6% ogółu ludności w mieście. Oprócz problemu, jakim jest starzenie się społeczności lokalnej, w mieście widoczne są negatywne tendencje związane z ujemnym przyrostem naturalnym.

Na terenie gminy działalność prowadził Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który z początkiem 2021 r. przekształcił się w Centrum Usług Społecznych. W 2020 r. z pomocy społecznej w mieście skorzystało 727 mieszkańców, to mniej o 316 osób w stosunku do 2016 r., co należy uznać za pozytywne zjawisko. Również tendencja dotycząca liczby osób bezrobotnych jest pozytywna, obserwowany jest spadek w liczbie osób bezrobotnych w ostatnich pięciu latach, o blisko 26%. W 2020 r. w gminie bezrobotnych było 1256 osób, a osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 655 z nich.

Widoczne są pozytywne zmiany na lokalnym rynku pracy – wzrost podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności, z 89 w 2016 r. do 96 w 2020 r. W ostatnich pięciu latach nastąpił również wzrost przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy, wzrosła liczba osób fizycznych prowadzących działalność oraz liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych. W 2020 r. liczba osób fizycznych prowadzących działalność na 1000 mieszkańców wynosiła 75, natomiast liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców była równa 3,12.

Gmina miejska Świdnik jest znaczącym ośrodkiem przemysłowym, z uwagi na funkcjonowanie Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego „PZL-Świdnik” S.A. Obecność przemysłu lotniczego, zapewnia wysoką liczbę miejsc pracy dla mieszkańców, a atrakcyjność obszaru wzmacniana jest poprzez zlokalizowany Port Lotniczy Lublin S.A. Dodatkowo utworzenie Regionalnego Parku Przemysłowego Sp. z o.o. na terenie miasta było znaczącym impulsem do rozwoju gospodarczego, a jego głównym celem było przyciągnięcie do Świdnika inwestorów, którzy zapewnią nowe miejsca pracy dla społeczności lokalnej. Świdnik jest siedzibą powiatu świdnickiego i stanowi lokalne centrum administracyjne i gospodarcze. Na terenie miasta znajduje się szereg najważniejszych obiektów i instytucji, takich jak Starostwo Powiatowe, Powiatowy Urząd Pracy, Sąd Rejonowy Lublin-Wschód czy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki

Zdrowotnej (szpital). Rozwój gospodarczy miasta jest istotny z uwagi na zagrożenie dla sytuacji gospodarczej związane z dominacją na rynku pracy jednego podmiotu.

Gmina Miejska Świdnik położona jest w makroregionie Wyżyna Lubelska oraz w mezoregionie Płaskowyż Świdnicki, na wysokości 215 m n.p.m. Obszary chronione w powierzchni miasta zajmują niecałe 5%. Wśród istniejących form ochrony przyrody na terenie Świdnika wskazuje się specjalny obszar ochrony Świdnik oraz użytek ekologiczny – siedlisko Susła Perełkowanego. Wskazane formy ochrony przyrody mają związek z występowaniem na terenie miasta, w rejonie lotniska, kolonii susłów perełkowanych, które są gatunkiem zagrożonym i pod ochroną.

Odnosząc się do ogólnej charakterystyki społeczno-gospodarczej miasta, warto zwrócić szczególną uwagę na problemy oraz potencjały Świdnika. Negatywnym zjawiskiem obserwowanym w Świdniku jest przede wszystkim stopniowy ubytek liczby ludności oraz starzenie się społeczności lokalnej. Istotnym atutem miasta jest przede wszystkim tranzytowe położenie przy trasie na Ukrainę i Białoruś, przebieg drogi krajowej nr 12 i 17 oraz obecność linii kolejowej oraz lotniska. Działania w mieście powinny opierać się przede wszystkim na wzmacnianiu pozycji miasta w regionie, rozwój oferty i usług dostosowanych do potrzeb mieszkańców. Wśród słabych stron można wskazać przede wszystkim uzależnienie sytuacji gospodarczej gminy i lokalnego rynku pracy od kondycji jednego dużego zakładu przemysłowego, a także zagrożenie związane z wysoką pozycją i konkurencyjnością miasta Lublina, jako ośrodka atrakcyjnego pod względem inwestycyjnym czy edukacyjnym.

5. Diagnoza obszaru zdegradowanego

5.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Świdnik na lata 2022-2030 jest dokumentem strategicznym i operacyjnym o charakterze lokalnym, ponieważ dedykowany jest jednostce samorządu terytorialnego – Gminie Miejskiej Świdnik. Zgodnie z definicją przedstawioną w ustawie o rewitalizacji, *rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji*. Obszar zdegradowany, a następnie obszar rewitalizacji zostały wyznaczone w oparciu o zaproponowany katalog wskaźników, które odnoszą się do pięciu sfer wskazanych w ustawie o rewitalizacji – społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. W trakcie wyznaczania obszarów kryzysowych i obszaru rewitalizacji zdecydowano się po pierwsze na wybór takich wskaźników, które są dostępne na poziomie miasta i obszarów analizy. Po drugie istotnym dla wyboru kryteriów był element pozwalający na obiektywizację danych, ich przeliczenie i odniesienie do realnych problemów miasta. Po trzecie wreszcie, wybrano wskaźniki, które stosunkowo łatwo można gromadzić i których wartości można porównywać w kolejnych latach. Metodologia przyjęta na potrzeby niniejszej diagnozy opierała się na szczegółowych, w większości mierzalnych, ilościowych zmiennych, analizowanych w podziale na wskazane sfery. W opracowaniu posłużono się także metodą badań jakościowych w celu oceny różnego rodzaju zmiennych m.in. jakości powietrza. Głównym celem *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Świdnik* jest zidentyfikowanie obszarów w mieście, które charakteryzuje największy kryzys oraz na terenie których powinny zostać podjęte działania rewitalizacyjne, mające na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego. Obszary deficytowe w mieście były wyznaczone z uwzględnieniem kryteriów (czynników) przede wszystkim społecznych (m.in. z zakresu pomocy społecznej, rynku pracy i bezpieczeństwa), a w następnej kolejności pozaspołecznych, tj. gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych. Pierwszy etap opracowania diagnozy opierał się na analizie danych zastanych, tzw. analizie *desk research*, polegającej na zebraniu materiałów z różnych źródeł, a następnie przeanalizowaniu ich pod kątem rzetelności, jakości oraz przydatności na dalszym etapie opracowywania diagnozy. Po wyselekcjonowaniu materiałów, nastąpiła właściwa analiza *desk research*, która obejmowała dokumenty, opracowania oraz sprawozdania i dane, uznane jako istotne w procesie badawczym.

W trakcie opracowywania diagnozy obszaru zdegradowanego, zastosowano dwa podejścia, które bazowały na analizie danych zastanych: statystyczne i przestrzenne. W ujęciu statystycznym dane zostały zgromadzone, a następnie poddane analizie oraz przetworzone na potrzeby niniejszego

opracowania. Natomiast, w ujęciu przestrzennym dane zostały odniesione do przyjętych obszarów porównawczych. Z uwagi na szeroki katalog problemów społecznych (katalog kryteriów delimitacji) oraz zróżnicowanie jednostek miary, w jakich prezentowane są dane, w przypadku sfery społecznej dokonano normalizacji zmiennych. W celu prawidłowego dokonania normalizacji, konieczne było podzielenie wybranych zmiennych X ze względu na rolę, jaką odgrywają w kształtowaniu się rozważanego zjawiska, czyli określono czy rozwój ten stymuluje, czy też hamuje. W tym kontekście wyróżniono stymulanty i destymulanty.

Zmienna X jest:

- stymulantą, gdy wzrost jej wartości jest korzystny z punktu widzenia rozwoju zjawiska złożonego,
- destymulantą, gdy z punktu widzenia rozwoju zjawiska złożonego korzystne są jej malejące wartości.

Normalizacji zmiennych dokonano poprzez standaryzację, czyli odniesienie wartości wskaźnika do jego wartości maksymalnej w grupie analizowanych czynników, przedstawiający wyniki w formie liczb niemianowanych. Pozwoliło to na ujednolicenie i łatwiejsze porównywanie danych między sobą i między obszarami. Opracowane dane zwizualizowano, przedstawiając je za pomocą kartogramów. Kolejny etap polegał na opracowaniu syntetycznego wskaźnika degradacji w sferze społecznej.

Delimitacja obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji w mieście Świdnik, obejmowała następujące etapy:

1. Podzielenie terenu miasta Świdnik na mniejsze jednostki (obszary porównawcze), według jasnego kryterium funkcjonalności (z wyłączeniem z obszaru analizy terenów niezamieszkałych o charakterze przemysłowym, zlokalizowanych w północnej części miasta).
2. Wybór kryteriów (zmiennych) delimitacji.
3. Przeprowadzenie szczegółowej analizy wskaźnikowej w zakresie problemów społecznych w wyodrębnionych obszarach (badanie ilościowe) – pozwoliło to na wskazanie obszarów o szczególnym nasileniu i koncentracji problemów społecznych (metoda: analiza danych zastanych pozyskanych z Urzędu Miasta Świdnik, Centrum Usług Społecznych, Powiatowego Urzędu Pracy i Komendy Powiatowej w Świdniku oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie).
4. Normalizację danych zastanych, dokonanie standaryzacji, a następnie opracowanie syntetycznego wskaźnika degradacji w sferze społecznej.
5. Przeprowadzenie analizy obszarów porównawczych pod kątem występowania problemów w sferze pozaspołecznej. Analizę czynników gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych przeprowadzono poprzez przedstawienie poszczególnych zmiennych zarówno w skali ilościowej, jak i jakościowej. Uzyskane wyniki stanowiły podstawę do wyłonienia obszaru, który zostanie poddany rewitalizacji.

6. Wskazanie obszarów porównawczych, które cechują się najwyższym stopniem zdegradowania – w wymiarze społecznym i tzw. pozaspołecznym.
7. Zidentyfikowanie obszaru rewitalizacji – obszaru o szczególnym nasileniu problemów społecznych, uwzględniającego ustawowe wskaźniki obligatoryjne dotyczące powierzchni – maksymalnie 20% powierzchni gminy – oraz ludności – maksymalnie 30% wszystkich zamieszkujących miasto Świdnik.
8. Dokonanie pogłębionej analizy wybranego obszaru rewitalizacji, zakończonej analizą SWOT.

5.1.1 Wyróżnione obszary porównawcze

Na potrzeby opracowania *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Świdnik na lata 2022-2030* zdecydowano się na wyróżnienie w mieście Świdnik siedmiu jednostek – obszarów porównawczych. Uchwała nr XXV/262/2016 Rady Miasta Świdnik z dnia 14 lipca 2016 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Miejskiej Świdnik wskazuje w § 9.1., że „w Gminie mogą być tworzone jednostki pomocnicze-osiedla”. Aktualnie w mieście nie zostały powołane osiedla, co wynika ze stosunkowo młodego charakteru miasta, które jest bardzo zwarte terytorialnie, a także z jego przemysłowego charakteru. W celu opracowania niniejszego dokumentu i stworzenia diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, dokonano delimitacji i podziału miasta, opierając się na funkcjach, które pełnią poszczególne obszary. Ponadto, zaproponowany podział, jest zrozumiały przez mieszkańców jako faktycznie istniejący, co korzystnie wpływa na działania wpisujące się w proces partycypacji społecznej prowadzony m.in. na etapie opracowywania diagnozy. Z analizy wyłączono tereny niezamieszkałe o charakterze przemysłowym, które znajdują się w północnej części miasta (obejmujące m.in. Ładowisko Świdnik, Port Lotniczy Lublin oraz PZL-Świdnik i Regionalny Park Przemysłowy). Powierzchnia terytorium poddanego analizie wynosi 1 475 ha, co stanowi 72,5% powierzchni miasta. Poniżej przedstawiono wyodrębnione obszary porównawcze wraz z ich powierzchnią i liczbą ludności.

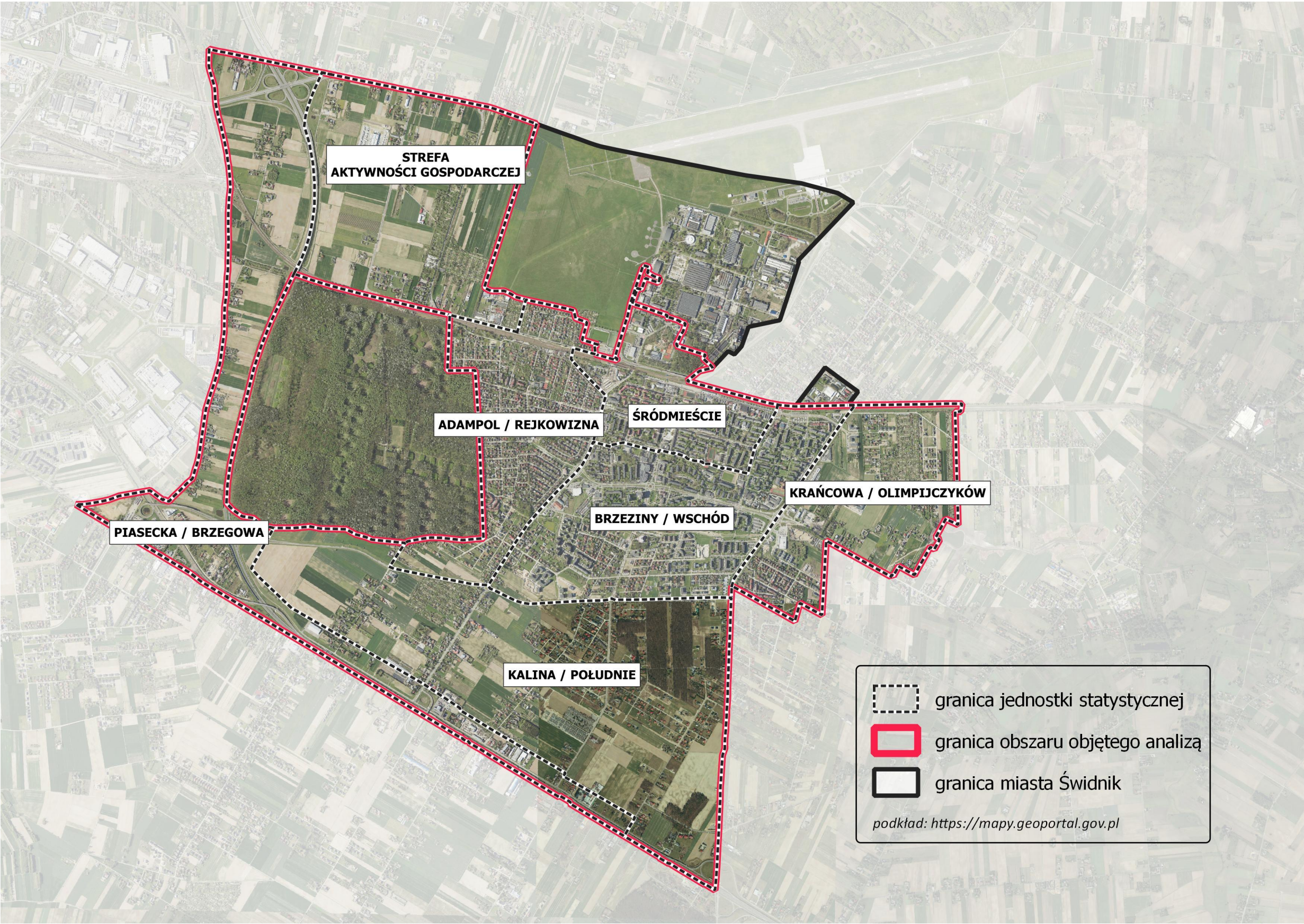
Tabela 2 Zestawienie obszarów porównawczych w ramach programu rewitalizacji

Lp.	Obszar porównawczy	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia [%]	Liczba mieszkańców (2020 r.)	Liczba ludności [%]
1	Obszar Piasecka/Brzegowa	262	12,9%	451	1,20%
2	Obszar Śródmieście	94	4,6%	9 186	24,43%
3	Obszar Adampol/Rejkowizna	146	7,2%	5 513	14,66%
4	Obszar Brzeziny/Wschód	203	10,0%	18 838	50,10%
5	Obszar Krańcowa/Olimpijczyków	147	7,2%	1 753	4,66%
6	Obszar Kalina/Południe	391	19,2%	1 660	4,41%
7	Obszar Strefa Aktywności Gospodarczej	231	11,4%	201	0,53%
Obszar objęty analizą		1 475	72,5%	37 602	100,00%
Miasto Świdnik		2 035	100,0%	37 602	100,00%

Źródło: opracowanie własne

Poniższa grafika prezentuje zakres terytorialny uwzględniający granice administracyjne miasta, obszar poddany analizie oraz tereny podlegające wyłączeniu.

Rysunek 1 Obszary porównawcze w ramach GPR Miasta Świdnik na lata 2022-2030



Źródło: opracowanie własne

5.1.2 Dobór kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego

Wybór odpowiednich zmiennych jest kluczowy dla prawidłowego przeprowadzania delimitacji analizowanych jednostek. Zmienne powinny w istotny sposób różnicować między sobą wskazane obszary. Ze względu na charakter miasta i obserwowane na jego terenie zjawiska społeczne i demograficzne, jak również środowiskowe, przestrzenne i techniczne, konieczne było zbadanie szeregu zmiennych i wypracowanie katalogu wskaźników, które umożliwią analizę w każdej z wymienionych sfer. Konieczny był dobór zmiennych, które w istotny sposób statystycznie różnicują wyznaczone obszary. Na potrzeby niniejszego dokumentu, stworzono katalog kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego, który zawiera 24 zmienne, przedstawione w podziale na 5 sfer, zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji. Katalog wskaźników przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3 Kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego

Kategoria	Lp.	Wskaźnik	Opis
SFERA SPOŁECZNA	1	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Wskaźnik określający poziom kapitału ludzkiego. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej różnicę pomiędzy liczbą urodzeń a zgonów na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miasta Świdnik
	2	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Wskaźnik określający poziom kapitału ludzkiego. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej różnicę pomiędzy liczbą zameldowań a wymeldowań na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miasta Świdnik
	3	Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik określający poziom kapitału społecznego. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Świdniku
	4	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Świdniku
	5	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Świdniku

Kategoria	Lp.	Wskaźnik	Opis
	6	Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący potrzeby lokalnej społeczności w zakresie zinstytucjonalizowanej pomocy społecznej uwzględniający liczbę klientów ośrodka pomocy społecznej. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców. Źródło danych: CUS Świdnik
	7	Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący potrzeby lokalnej społeczności w zakresie zinstytucjonalizowanej pomocy społecznej uwzględniający liczbę udzielonych świadczeń. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców. Źródło danych: CUS Świdnik
	8	Kwota udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący potrzeby lokalnej społeczności w zakresie zinstytucjonalizowanej pomocy społecznej uwzględniający kwotę udzielonych świadczeń. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców. Źródło danych: CUS Świdnik
	9	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze oraz obrazujący potrzeby lokalnej społeczności w zakresie pomocy społecznej, uwzględniający liczbę osób zarejestrowanych w CUS, mających problemy z alkoholem. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców. Źródło danych: CUS Świdnik
	10	Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze z punktu widzenia przemocy. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: CUS Świdnik
	11	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący sytuację osób ze specjalnymi potrzebami na danym obszarze. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców. Źródło danych: CUS Świdnik

Kategoria	Lp.	Wskaźnik	Opis
	12	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących poważnych naruszeń prawa. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Świdniku
	13	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących zdarzeń drogowych. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Świdniku
SFERA GOSPODARCZA	14	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie stopnia przedsiębiorczości mieszkańców obszaru. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miasta Świdnik, rejestr REGON
SFERA ŚRODOWISKOWA	15	Jakość powietrza atmosferycznego	Wskaźnik obrazujący obszary z największymi potrzebami środowiskowymi. Zmienna skategoryzowana na podstawie oceny jakościowej. Źródło danych: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej w Gminie Miejskiej Świdnik, Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Świdnik
	16	Liczba nieruchomości zawierających wyroby azbestowe/km ²	Wskaźnik obrazujący obszary z największymi problemami związanymi z obecnością wyrobów azbestowych. Źródło danych: Urząd Miasta Świdnik
	17	Udział terenów zielonych będących w zasobie gminnym	Wskaźnik obrazujący dostępność terenów zielonych, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej udział terenów zielonych na poszczególnych obszarach. Źródło danych: Urząd Miasta Świdnik
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	18	Dostępność do usług społecznych	Wskaźnik skupiający się na ocenie dostępności różnorodnych instytucji społecznych. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana na podstawie liczby istniejących instytucji społecznych w odniesieniu do powierzchni obszaru. Źródło danych: Urząd Miasta Świdnik, opracowanie własne
	19	Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru	Wskaźnik skupiający się na ocenie występujących barier urbanistycznych, które utrudniają rozwój nowych funkcji oraz ograniczają dostępność przestrzenną dla osób ze szczególnymi potrzebami. Źródło danych: opracowanie własne

Kategoria	Lp.	Wskaźnik	Opis
	20	Liczba udogodnień w przestrzeniach publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami na km ²	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji w przestrzeniach publicznych i dostosowania ich do osób ze szczególnymi potrzebami. Źródło danych: Urząd Miasta Świdnik
SFERA TECHNICZNA	21	Poziom degradacji obiektów użyteczności publicznej	Wskaźnik opisujący poziom degradacji budynków użyteczności publicznej. Zmienna skategoryzowana na podstawie oceny jakościowej. Źródło danych: opracowanie własne
	22	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami na km ²	Wskaźnik skupiający się na ocenie stopnia dostosowania miejskich obiektów użyteczności publicznej do osób ze szczególnymi potrzebami. Źródło danych: Urząd Miasta Świdnik
	23	Liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych w zakresie energooszczędności na km ²	Wskaźnik skupiający się na ocenie potrzeb związanych z termomodernizacją miejskich obiektów użyteczności publicznej. Źródło danych: Urząd Miasta Świdnik
	24	Liczba budynków na km ²	Wskaźnik opisujący gęstość zabudowy. Źródło danych: Urząd Miasta Świdnik

Źródło: opracowanie własne

Wskazane w tabeli zmienne zostały omówione w kolejnych rozdziałach oraz zaprezentowane w postaci kartogramów i zwizualizowane przestrzennie.

5.2 Sfera społeczna

Prowadząc analizę sytuacji w sferze społecznej posłużono się wskaźnikami, które można podzielić na kategorie, które dotyczą:

- Sytuacji demograficznej
- Kapitału społecznego
- Rynku pracy
- Pomocy społecznej
- Bezpieczeństwa publicznego

Zaproponowany katalog wskaźników wybrany do analizy sfery społecznej, pozwolił na pokazanie stanu oraz zawansowania i wielkości problemów społecznych w poszczególnych obszarach, które wyodrębniono w mieście. Wykorzystanie wskaźników pozwoliło na zaprezentowanie poziomu natężenia negatywnych zjawisk społecznych, za pomocą syntetycznego wskaźnika degradacji. Do analizy sfery społecznej wykorzystano dane ilościowe, które pozyskano z Urzędu Miasta, Komendy Powiatowej Policji, Centrum Usług Społecznych, Powiatowego Urzędu Pracy w Świdniku oraz z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (dane dotyczące osób z niepełnosprawnością).

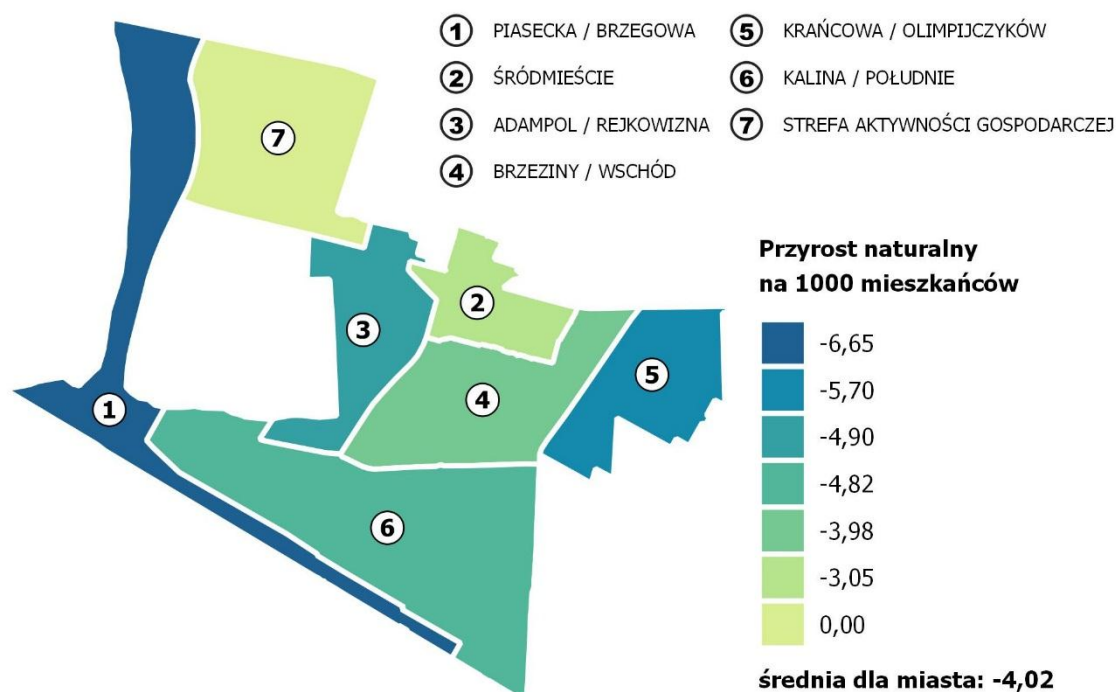
Wpływ na sytuację demograficzną w mieście mają przede wszystkim dwa zjawiska: przyrost naturalny i saldo migracji. Pierwszą analizowaną zmienną jest przyrost naturalny na 1000 mieszkańców. W przypadku miasta Świdnik w każdym z analizowanych obszarów (wyjątek stanowi Obszar Strefa Aktywności Gospodarczej) przyrost naturalny osiągał wartości ujemne. Najbardziej niekorzystna sytuacja wystąpiła na obszarze Piasecka/Brzegowa (-6,65), najlepiej, jednakże nadal na ujemnym poziomie, przedstawia się sytuacja na obszarze Śródmieście (-3,05).

Tabela 4 Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców

Lp.	Obszar porównawczy	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców
1	Obszar Piasecka/Brzegowa	5	8	-6,65
2	Obszar Śródmieście	53	81	-3,05
3	Obszar Adampol/Rejkowizna	54	81	-4,90
4	Obszar Brzeziny/Wschód	148	223	-3,98
5	Obszar Krańcowa/Olimpijczyków	20	30	-5,70
6	Obszar Kalina/Południe	16	24	-4,82
7	Obszar Strefa Aktywności Gospodarczej	1	1	0,00
Obszar objęty analizą		297	448	-4,02

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Świdnik.

Rysunek 2 Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców



Źródło: opracowanie własne

Kolejną analizowaną zmienną jest saldo migracji. Wartość wskaźnika w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, dla analizowanego obszaru wyniosła 4,26, co wskazuje, że w gminie w 2020 r. więcej osób się zameldowało niż wymeldowało, co należy uznać za pozytywne zjawisko. Najwyższa wartość salda migracji wynosiła 6,27 dla obszaru Krańcowa/Olimpijczyków, najniższa natomiast dla obszaru Śródmieście (3,27). W przypadku obszaru Strefa Aktywności Gospodarczej, liczba zameldowań była

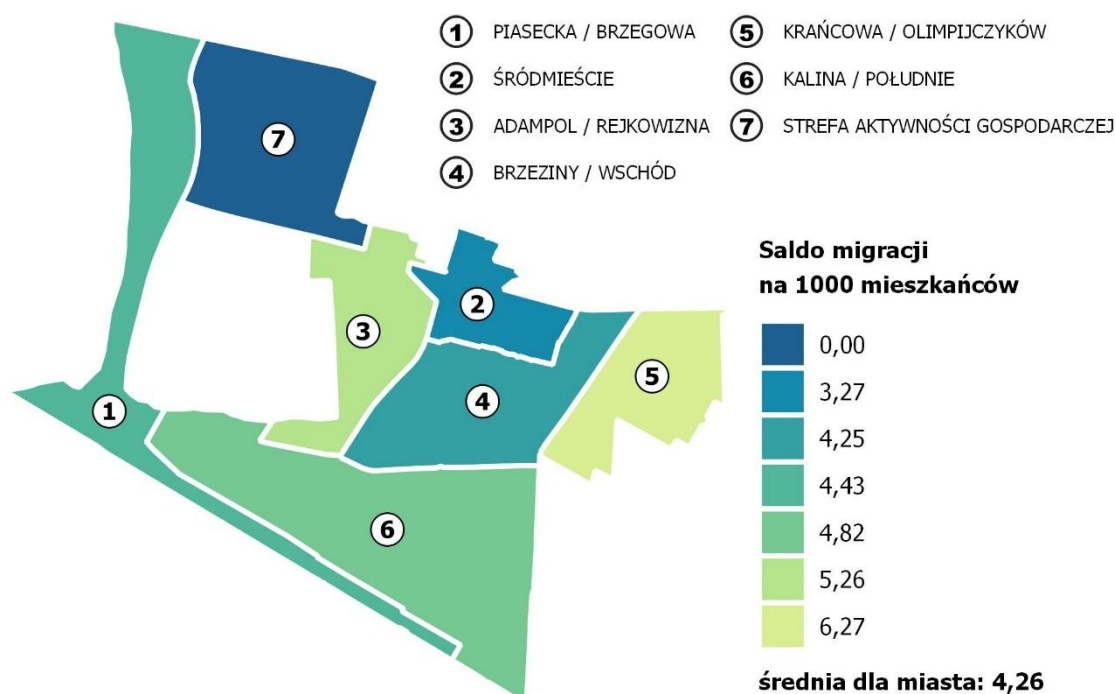
równa liczbie wymeldowań, a saldo migracji, podobnie jak przyrost naturalny w tym obszarze, wynosiło 0.

Tabela 5 Saldo migracji na 1000 mieszkańców

Lp.	Obszar porównawczy	Liczba zameldowań	Liczba wymeldowań	Saldo migracji na 1000 mieszkańców
1	Obszar Piasecka/Brzegowa	17	15	4,43
2	Obszar Śródmieście	185	155	3,27
3	Obszar Adampol/Rejkowizna	186	157	5,26
4	Obszar Brzeziny/Wschód	510	430	4,25
5	Obszar Krańcowa/Olimpijczyków	70	59	6,27
6	Obszar Kalina/Południe	55	47	4,82
7	Obszar Strefa Aktywności Gospodarczej	2	2	0,00
Obszar objęty analizą		1025	865	4,26

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Świdnik.

Rysunek 3 Saldo migracji na 1000 mieszkańców



Źródło: opracowanie własne

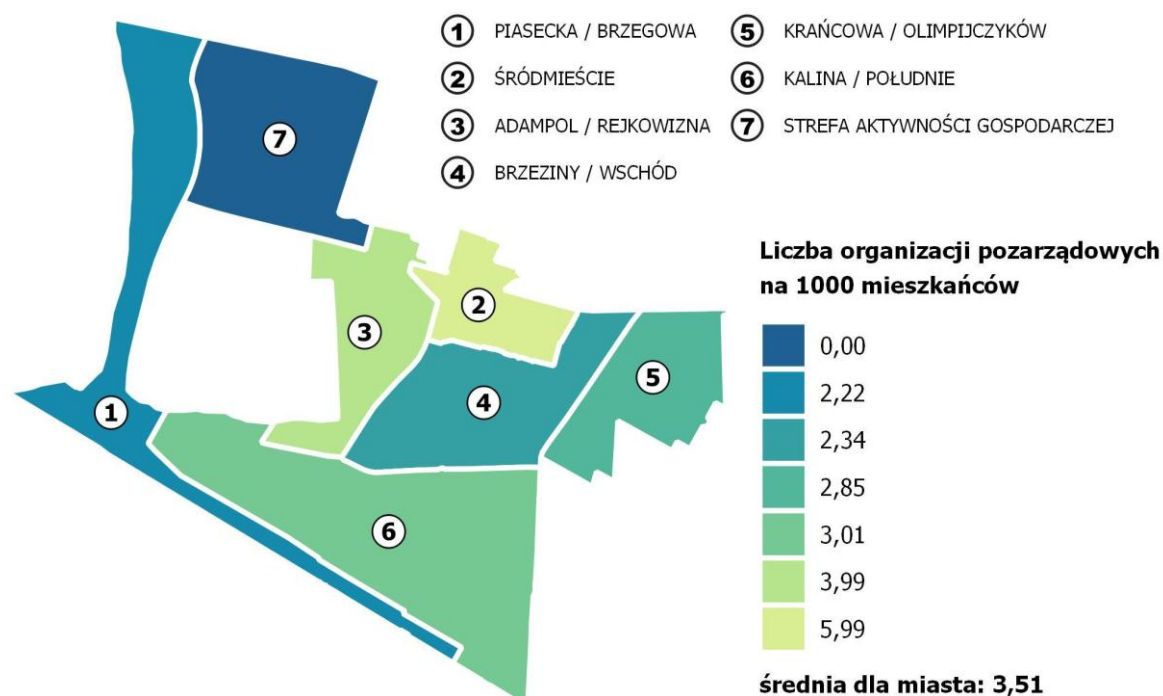
Badając poziom kapitału społecznego, posłużono się wskaźnikiem dotyczącym liczby organizacji pozarządowych. Na obszarze objętym analizą, w 2020 r. funkcjonowały 132 organizacje pozarządowe. Najwięcej organizacji pozarządowych funkcjonuje na obszarze Śródmieście – 55. Analizując wskaźnik dotyczący liczby organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców, najlepiej przedstawia się sytuacja na obszarze Śródmieście (5,99), a następnie na obszarze Adampol/Rejkowizna (3,99). Na tych obszarach zostało zarejestrowanych najwięcej organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców i mają one największy potencjał społeczny do rozwoju obywatelskości i różnorodnych inicjatyw lokalnych. W Strefie Aktywności Gospodarczej nie funkcjonuje żadna organizacja pozarządowa.

Tabela 6 Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców

Lp.	Obszar porównawczy	Liczba organizacji pozarządowych	Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców
1	Obszar Piasecka/Brzegowa	1	2,22
2	Obszar Śródmieście	55	5,99
3	Obszar Adampol/Rejkowizna	22	3,99
4	Obszar Brzeziny/Wschód	44	2,34
5	Obszar Krańcowa/Olimpijczyków	5	2,85
6	Obszar Kalina/Południe	5	3,01
7	Obszar Strefa Aktywności Gospodarczej	0	0,00
Obszar objęty analizą		132	3,51

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdnik.

Rysunek 4 Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców



Źródło: opracowanie własne

Zjawisko bezrobocia wpływa niekorzystnie na sytuację materialną mieszkańców oraz determinuje występowanie niepożądanych zachowań i zjawisk społecznych. Analizując sytuację rynku pracy w mieście, skupiono się na analizie liczby osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych. Na obszarze objętym analizą, w 2020 r. było 1 256 osób bezrobotnych, w tym 655 (52%), stanowiły osoby długotrwale bezrobotne. Analizując liczby bezwzględne, najwięcej osób bezrobotnych zamieszkuje obszar Brzeziny/Wschód (603) i Śródmieście (402), najmniej natomiast na obszarze Piasecka/Brzegowa (12) i Strefa Aktywności Gospodarczej (13). Jednakże analizując wskaźnik liczby osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców, który umożliwia porównanie jednostek między sobą, można zaobserwować, że największa skala problemu charakteryzuje obszar Strefa Aktywności Gospodarczej (wartość

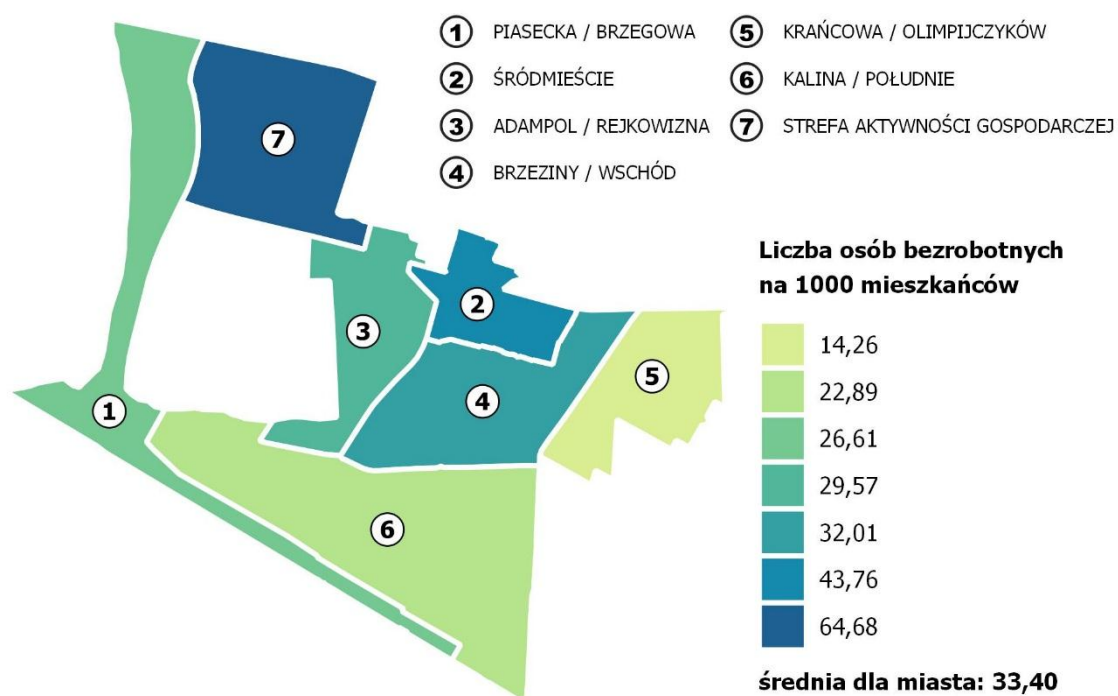
wskaźnika 64,68). Obszar ten zajmuje ponad 200 ha, zlokalizowany jest w sąsiedztwie Portu Lotniczego Lublin, jest terenem przede wszystkim o przeznaczeniu inwestycyjnym (m.in. działalność produkcyjna, usługowa), który zamieszkuje 201 mieszkańców. Drugim obszarem o niekorzystnej sytuacji i znaczącej liczby bezrobotnych jest obszar Śródmieście (43,76). Analizując wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych, dwa wspomniane wcześniej obszary dominują pod względem koncentracji osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla tych obszarów wartość wskaźnika jest wyższa w stosunku do średniej dla analizowanego obszaru (17,42), kolejno 34,83 dla obszaru Sfery Aktywności Gospodarczej i 22,86 dla Śródmieścia. Problem bezrobocia w najmniejszym stopniu dotyczy obszaru Krańcowa/Olimpijczyków (najniższe wartości analizowanych wskaźników).

Rysunek 5 Liczba bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych

Lp.	Obszar porównawczy	Liczba bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba długotrwale bezrobotnych	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców
1	Obszar Piasecka/Brzegowa	12	26,61	6	13,30
2	Obszar Śródmieście	402	43,76	210	22,86
3	Obszar Adampol/Rejkowizna	163	29,57	85	15,42
4	Obszar Brzeziny/Wschód	603	32,01	314	16,67
5	Obszar Krańcowa/Olimpijczyków	25	14,26	13	7,42
6	Obszar Kalina/Południe	38	22,89	20	12,05
7	Obszar Strefa Aktywności Gospodarczej	13	64,68	7	34,83
Obszar objęty analizą		1256	33,40	655	17,42

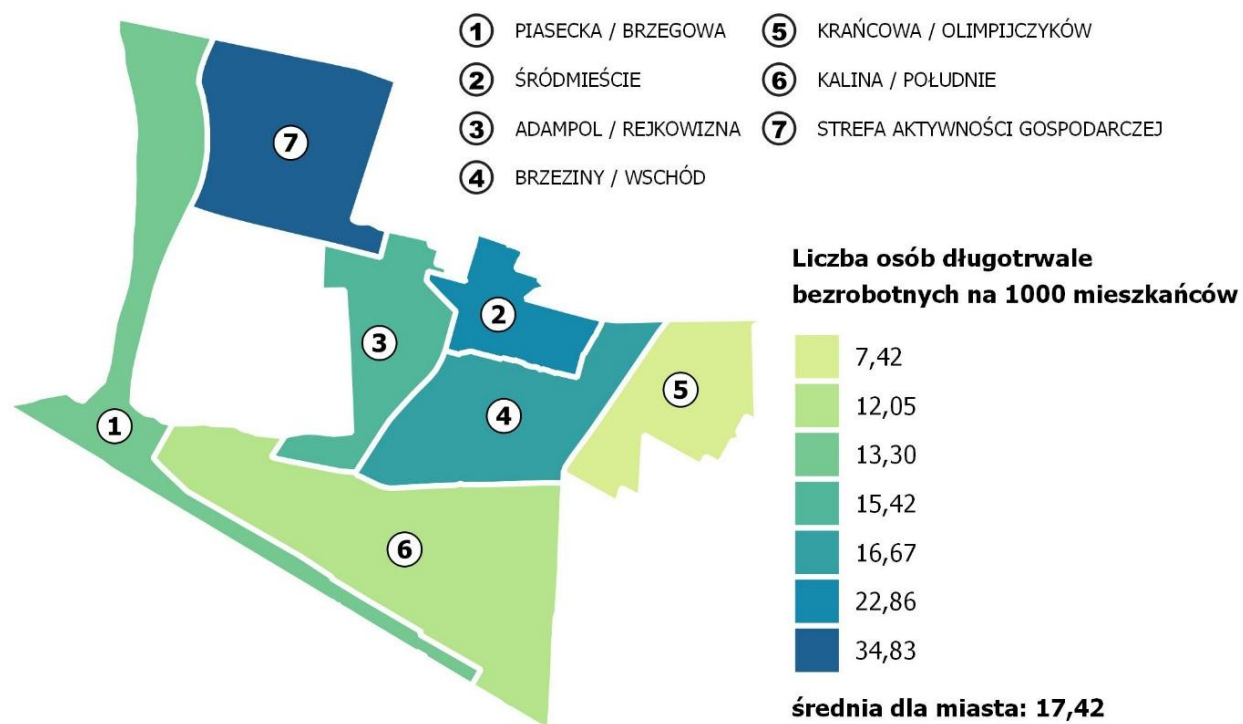
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Świdniku.

Rysunek 6 Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców



Źródło: opracowanie własne

Rysunek 7 Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców



Źródło: opracowanie własne

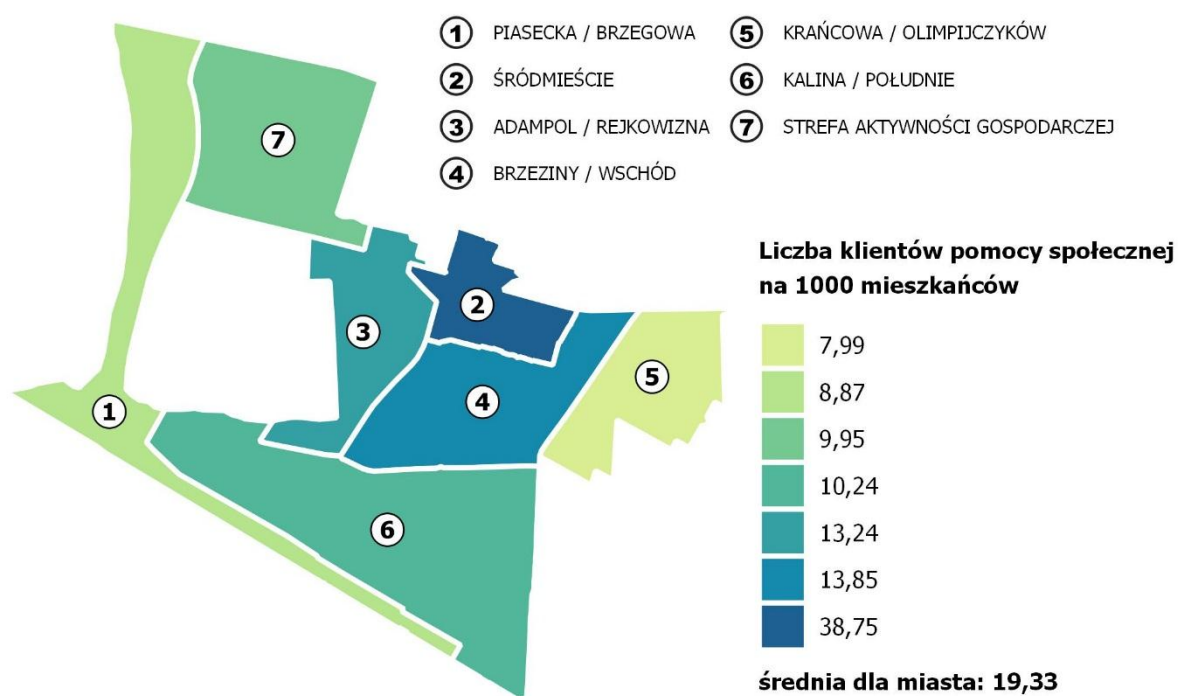
Kolejne analizowane zmienne dotyczą kwestii związanej z pomocą społeczną. Z początkiem 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, funkcjonujący w mieście, przekształcił się w Centrum Usług Społecznych. Instytucja prowadzi działania mające na celu wsparcie osób w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, zapewnianie profesjonalnej pomocy społecznej rodzicom dotkniętym skutkami patologii społecznej (w tym przemocą w rodzinie), jak również integracji ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie. Analizując kwestie dotyczące pomocy społecznej, skupiono się na liczbie klientów ośrodka pomocy społecznej oraz liczbie i kwocie udzielonych świadczeń. W liczbach bezwzględnych osoby korzystające z pomocy społecznej, dominowały na obszarze Śródmieście oraz na obszarze Brzeziny/Wschód. Celem optymalizacji wyników, wartości przedstawiono w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, co ułatwia porównywanie jednostek między sobą. Wartość referencyjna wskaźnika liczby klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców dla obszaru objętego analizą, wynosiła w 2020 r. – 19,33. Obszar Śródmieście charakteryzuje najwyższa wartość wskaźnika (38,75). Również w przypadku liczby udzielonych świadczeń i wysokości kwot, wskaźniki dla obszaru Śródmieście znacząco dominują i są wyraźnie wyższe od pozostałych i od wartości referencyjnej. Wysokie wartości wskaźników wskazują na wyraźny problem ubóstwa i wysokie natężenie problemów społecznych na tym obszarze. Najbardziej korzystna sytuacja obserwowana jest na obszarze Krańcowa/Olimpijczyków – liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców wynosi 7,99, a kwota udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców wynosi 11 247,85 zł. Analizując liczbę udzielonych świadczeń ich liczba była najmniejsza w Sferze Aktywności Gospodarczej, wynosiła 17, co daje 84,58 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Tabela 7 Udzielone wsparcie w zakresie pomocy społecznej

Lp	Obszar porównawczy	Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej	Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń
1	Obszar Piasecka/Brzegowa	4	8,87	697
2	Obszar Śródmieście	356	38,75	73 913
3	Obszar Adampol/Rejkowizna	73	13,24	15 135
4	Obszar Brzeziny/Wschód	261	13,85	46 073
5	Obszar Krańcowa/Olimpijczyków	14	7,99	903
6	Obszar Kalina/Południe	17	10,24	2 397
7	Obszar SAG	2	9,95	17
Obszar objęty analizą		727	19,33	139 135
Lp	Obszar porównawczy	Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Kwota udzielonych świadczeń [zł]	Kwota udzielonych świadczeń na 1000 mieszk. [zł]
1	Obszar Piasecka/Brzegowa	1 545,45	26 469,13	58 689,87
2	Obszar Śródmieście	8 046,27	1 918 309,76	208 829,71
3	Obszar Adampol/Rejkowizna	2 745,33	433 166,29	78 571,79
4	Obszar Brzeziny/Wschód	2 445,75	1 266 830,30	67 248,66
5	Obszar Krańcowa/Olimpijczyków	515,12	19 717,48	11 247,85
6	Obszar Kalina/Południe	1 443,98	132 140,23	79 602,55
7	Obszar SAG	84,58	71 139,17	353 926,22
Obszar objęty analizą		3 700,20	3 867 772,36	102 860,81

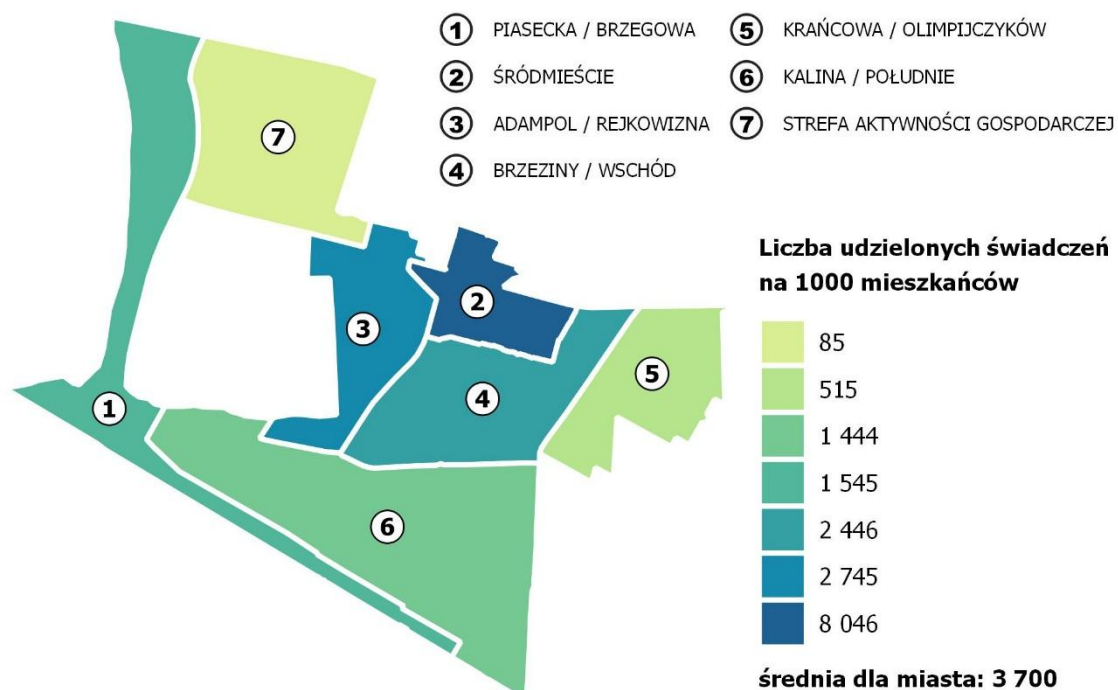
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CUS w Świdniku.

Rysunek 8 Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców



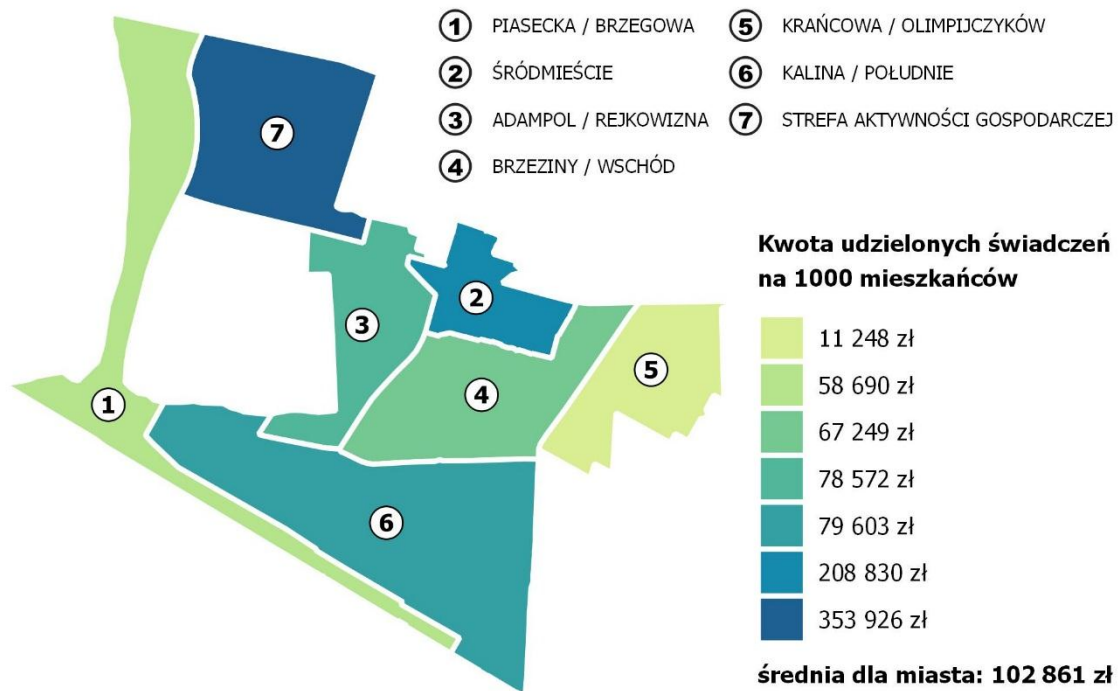
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 9 Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców



Źródło: opracowanie własne

Rysunek 10 Kwota udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców



Źródło: opracowanie własne

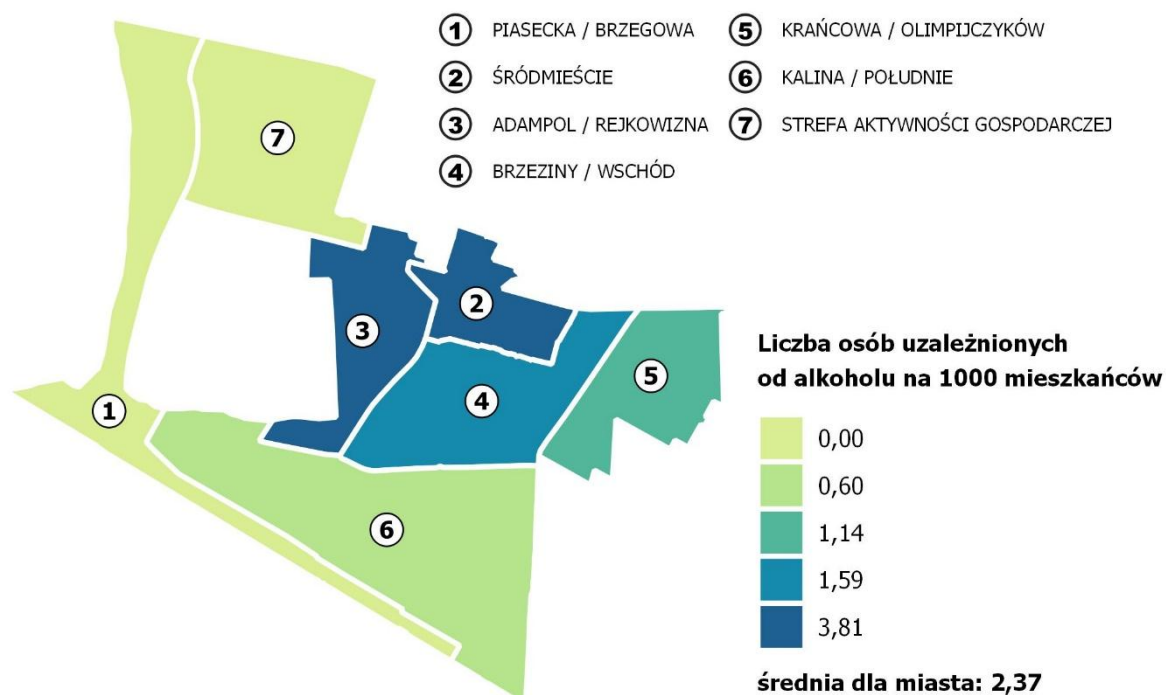
Dodatkowe dane z zakresu analizy sytuacji społecznej związane były z występowaniem patologii społecznych, które analizowano posługując się liczbą osób uzależnionych od alkoholu oraz liczbą ofiar przemocy domowej. Problem dotyczący nadużywania alkoholu w Świdniku w 2020 r. dotknął 89 osób. Najwięcej osób zamieszkiwało obszar Śródmieście (35) oraz Brzeziny/Wschód (30). Analizując wskaźnik liczby osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców, najwyższą wartość w gminie wynosiła 3,81 zarówno dla obszaru Śródmieście jak i Adampol/Rejkowizna. Dane dotyczące osób uzależnionych, pochodzą z Centrum Usług Społecznych, zatem przedstawione informacje i statystyka dotyczy tylko osób, które zostały zarejestrowane oraz pobierają świadczenia z tego tytułu, w praktyce natomiast, liczba osób, które borykają się z tym problemem, może być dużo większa. W przypadku liczby osób uzależnionych od alkoholu widoczna jest kumulacja i wysokie natężenie tego problemu w centralnej części miasta. W przypadku liczby ofiar przemocy, najwyższą wartość odnotowano na obszarze Kalina/Południe (11,45) i nieco mniejsze natężenie tego problemu na obszarach Śródmieście (7,73) i Adampol/Rejkowizna (6,17), jednakże powyżej wartości dla całego analizowanego obszaru (6,12).

Tabela 8 Dane z zakresu pomocy społecznej

Lp	Obszar porównawczy	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców	Liczba ofiar przemocy domowej	Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców
1	Obszar Piasecka/Brzegowa	0	0,00	0	0,00
2	Obszar Śródmieście	35	3,81	71	7,73
3	Obszar Adampol/Rejkowizna	21	3,81	34	6,17
4	Obszar Brzeziny/Wschód	30	1,59	106	5,63
5	Obszar Krańcowa/Olimpijczyków	2	1,14	0	0,00
6	Obszar Kalina/Południe	1	0,60	19	11,45
7	Obszar Strefa Aktywności Gospodarczej	0	0,00	0	0,00
Obszar objęty analizą		89	2,37	230	6,12

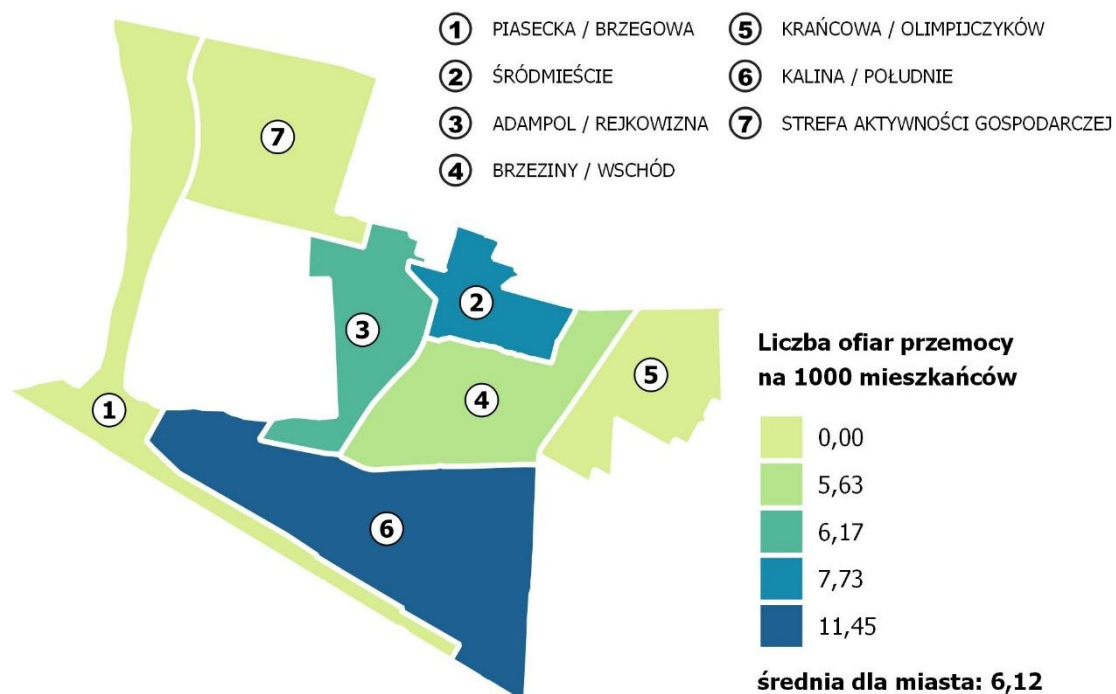
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CUS w Świdniku.

Rysunek 11 Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców



Źródło: opracowanie własne

Rysunek 12 Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców



Źródło: opracowanie własne

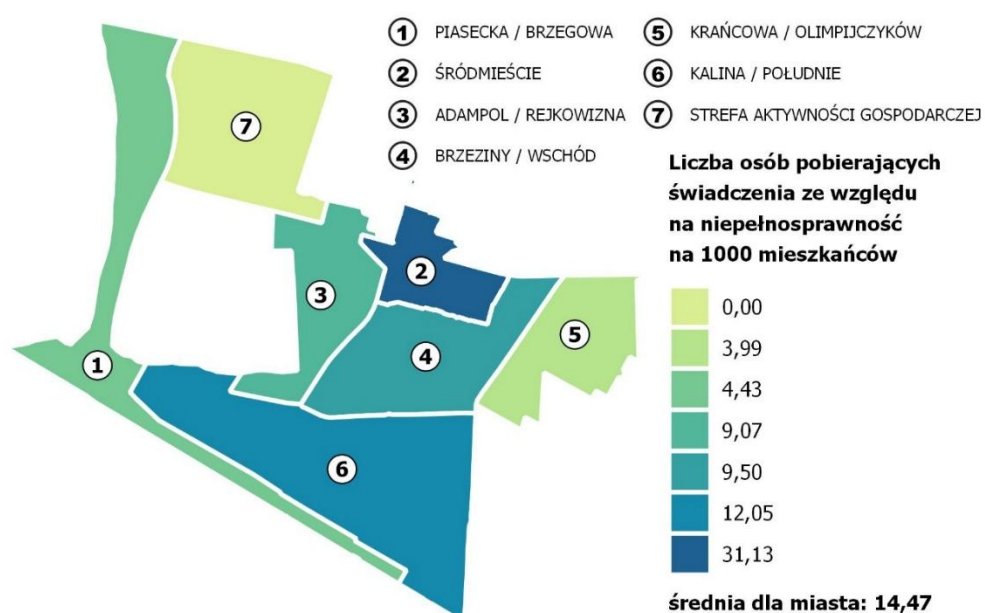
Istotne jest również zbadanie sytuacji osób ze szczególnymi potrzebami, na co zwraca uwagę ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Ze względu na brak danych dotyczących ogólnej liczby osób niesamodzielnych/ze specjalnymi potrzebami w rozbiciu na typ niesamodzielnosci lub rodzaj ograniczenia, posłużono się obiektywnym, policzalnym wskaźnikiem. Jednocześnie warto podkreślić, że w kraju nie są prowadzone szczegółowe statystyki uwzględniające charakter niepełnosprawności czy charakter ograniczeń wynikających ze szczególnych potrzeb. W niniejszym dokumencie analizie poddano liczbę osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność. Najwięcej osób (ponad 50%) pobierających świadczenia z tego tytułu, zamieszkuje obszar Śródmieście – 286 osób. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców, wartość wskaźnika dla tego obszaru wynosi 31,13 i jest najwyższa w porównaniu do pozostałych jednostek.

Rysunek 13 Osoby pobierające świadczenia z tytułu niepełnosprawności

Lp.	Obszar porównawczy	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców
1	Obszar Piasecka/Brzegowa	2	4,43
2	Obszar Śródmieście	286	31,13
3	Obszar Adampol/Rejkowizna	50	9,07
4	Obszar Brzeziny/Wschód	179	9,50
5	Obszar Krańcowa/Olimpijczyków	7	3,99
6	Obszar Kalina/Południe	20	12,05
7	Obszar Strefa Aktywności Gospodarczej	0	0,00
Obszar objęty analizą		544	14,47

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CUS w Świdniku.

Rysunek 14 Liczba osób pobierających świadczenie ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców



Źródło: opracowanie własne

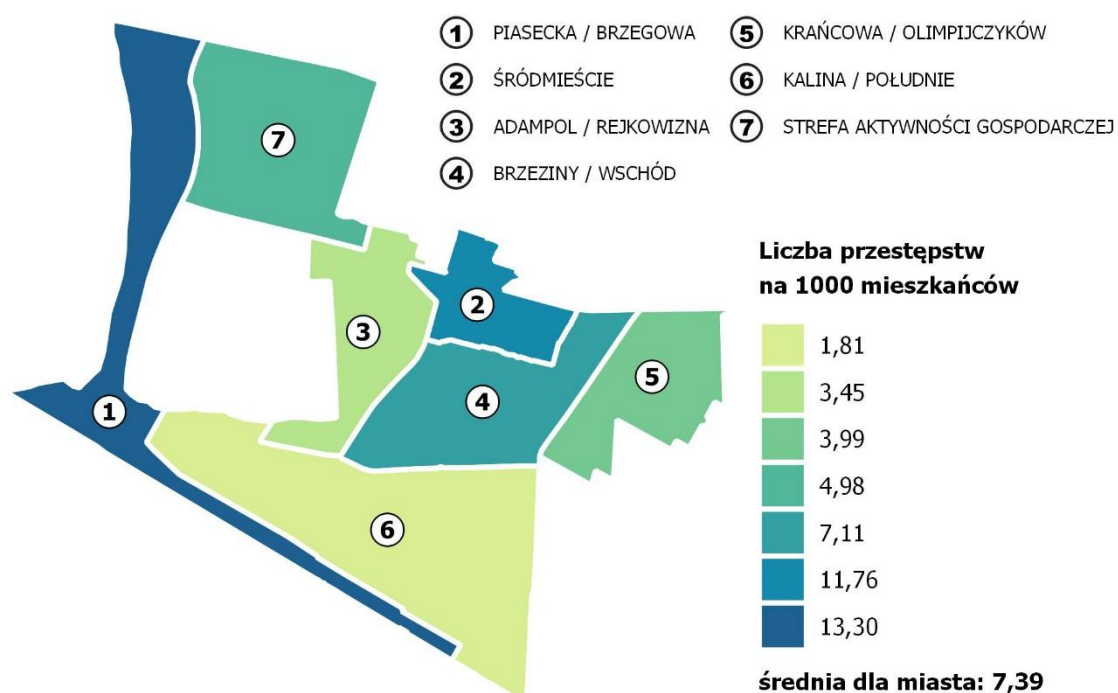
Ostatnim z aspektów poddanych analizie w sferze społecznej, w celu określenia kondycji obszaru jest poziom odczuwanego bezpieczeństwa. Do analizy wykorzystano dane pozyskane z Komendy Powiatowej Policji w Świdniku. Według udostępnionych danych, w 2020 r. w mieście popełniono 278 przestępstw, z czego 134 na obszarze Brzeziny/Wschód. Wartość referencyjna wskaźnika dla analizowanego obszaru w zakresie liczby przestępstw na 1000 mieszkańców wynosiła 7,39. W trzech obszarach wartość wskaźnika była wyższa i były to kolejno: Piasecka/Brzegowa (13,30), Śródmieście (11,76) i Brzeziny/Wschód (7,11). W mieście w 2020 r. odnotowano 520 zdarzeń drogowych, co daje wartość 13,83 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Najwyższą wartość wskaźnika uzyskano na obszarze Piasecka/Brzegowa – 133,04, a następnie na obszarze Śródmieście (32,77). Wpływ na to ma przede wszystkim układ sieci drogowej, przede wszystkim, przebieg dróg S12 i S17 na obszarze Piasecka/Brzegowa, a także wyższe natężenie ruchu niż w pozostałych obszarach, które może prowadzić do częstszych kolizji i wypadków drogowych.

Tabela 9 Poziom bezpieczeństwa publicznego

Lp.	Obszar porównawczy	Przestępstwa	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Zdarzenia w ruchu drogowym	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców
1	Obszar Piasecka/Brzegowa	6	13,30	60	133,04
2	Obszar Śródmieście	108	11,76	301	32,77
3	Obszar Adampol/Rejkowizna	19	3,45	65	11,79
4	Obszar Brzeziny/Wschód	134	7,11	38	2,02
5	Obszar Krańcowa/Olimpijczyków	7	3,99	22	12,55
6	Obszar Kalina/Południe	3	1,81	33	19,88
7	Obszar Strefa Aktywności Gospodarczej	1	4,98	1	4,98
Obszar objęty analizą		278	7,39	520	13,83

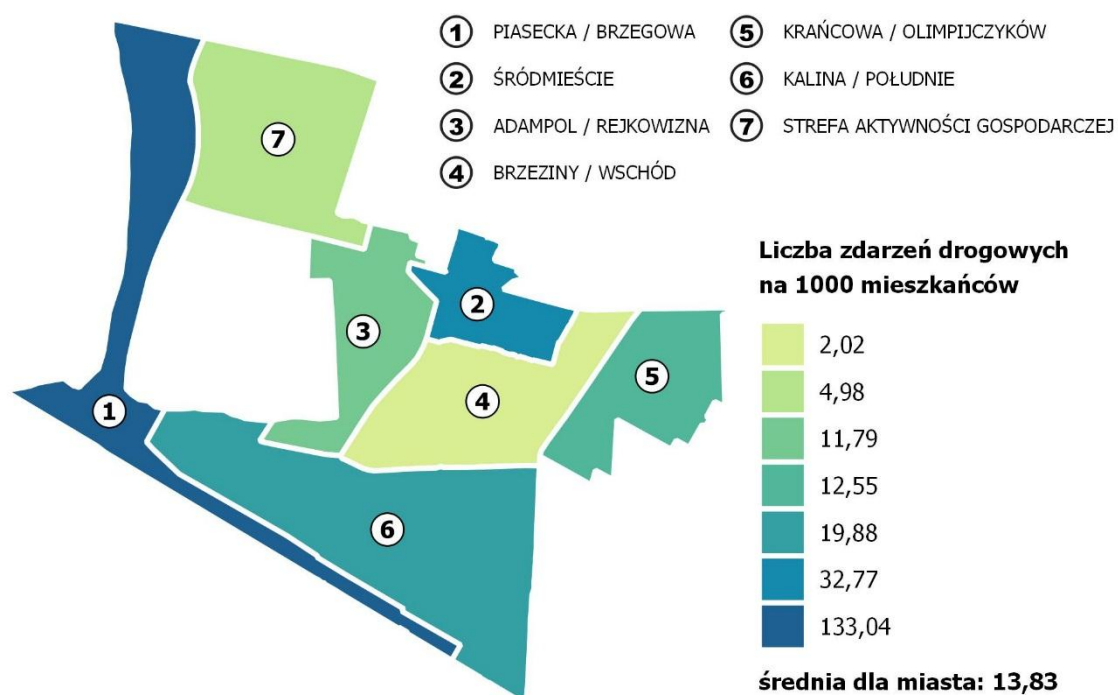
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Świdniku.

Rysunek 15 Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców



Źródło: opracowanie własne

Rysunek 16 Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców



Źródło: opracowanie własne

5.3 Sfera gospodarcza

Analizując dane dotyczące liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności, widoczny jest wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów w ostatnich latach. Świdnik jest przede wszystkim ośrodkiem przemysłu lotniczego. Na terenie miasta funkcjonuje Strefa Aktywności Gospodarczej, o powierzchni ponad 200 ha, która znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie Portu Lotniczego. Teren ten jest wyjątkowo atrakcyjny ze względu na bliskość portu lotniczego, ale również węzłów komunikacyjnych – dróg S12 i S17. W Świdniku mieści się również Regionalny Park Przemysłowy Świdnik Sp. z o. o., na obszarze którego funkcjonuje ponad 40 firm. Celem utworzenia RPP było przede wszystkim przyciągnięcie do miasta inwestorów, którzy rozpoczynając działalność na tym terenie, zagwarantują miejsca pracy dla mieszkańców.

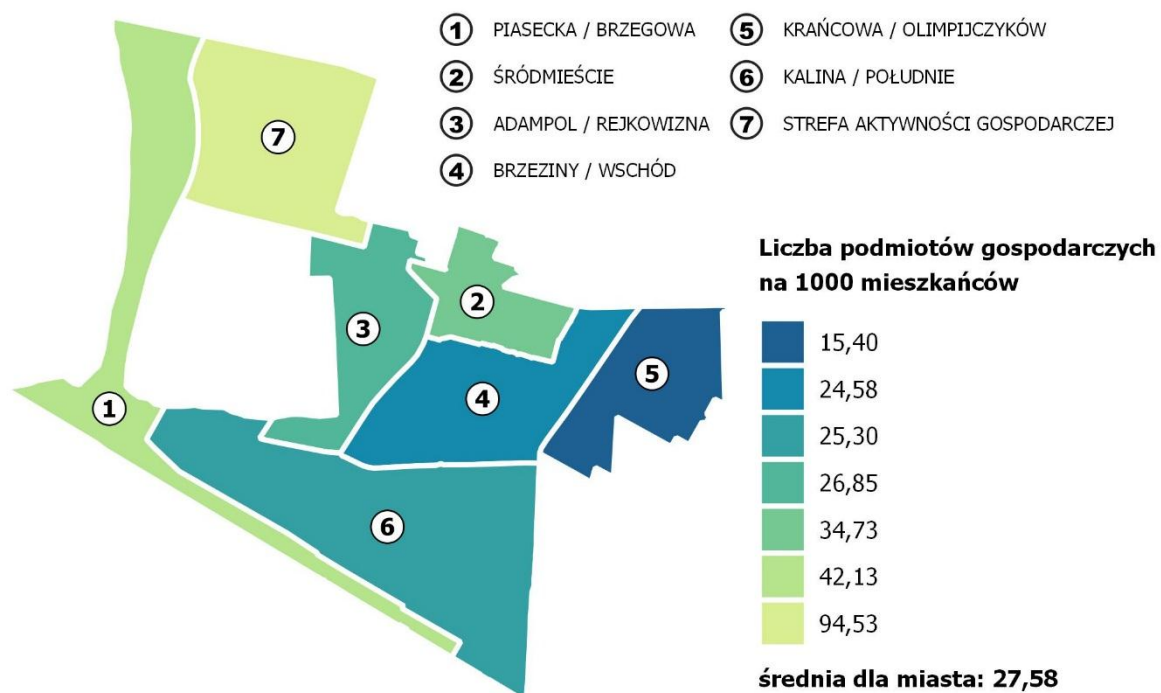
Do analizy sfery gospodarczej w mieście posłużono się wskaźnikiem liczby podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców. Wskaźnik ten określa poziom aktywności gospodarczej na wyróżnionych obszarach. W 2020 r. w mieście zarejestrowanych było 1 037 podmiotów gospodarczych. Najwięcej podmiotów gospodarczych było zarejestrowanych na obszarze Krańcowa/Olimpijczyków (463) oraz Śródmieście (319). Analizując wartość wskaźnika, można zauważyć, że najwyższą wartością wskaźnika charakteryzuje się Obszar Strefa Aktywności Gospodarczej, wartość w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosiła aż 94,53. Najbardziej niekorzystna sytuacja występuje na obszarze Krańcowa/Olimpijczyków (15,40).

Tabela 10 Aktywność gospodarcza

Lp.	Obszar porównawczy	Liczba podmiotów gospodarczych	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców
1	Obszar Piasecka/Brzegowa	19	42,13
2	Obszar Śródmieście	319	34,73
3	Obszar Adampol/Rejkowizna	148	26,85
4	Obszar Brzeziny/Wschód	463	24,58
5	Obszar Krańcowa/Olimpijczyków	27	15,40
6	Obszar Kalina/Południe	42	25,30
7	Obszar Strefa Aktywności Gospodarczej	19	94,53
Obszar objęty analizą		1037	27,58

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdnik.

Rysunek 17 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców



Źródło: opracowanie własne

5.4 Sfera środowiskowa

Stan i jakość środowiska przyrodniczego w dużej mierze determinują jakość życia mieszkańców miasta. W przypadku sfery środowiskowej analizie poddano liczbę nieruchomości, na których zidentyfikowano wyroby azbestowe oraz rozmieszczenie i dostępność terenów zielonych w mieście. Dodatkowo na potrzeby niniejszego dokumentu dokonano jakościowej oceny w zakresie jakości powietrza.

Głównym założeniem Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 jest wycofanie z użytkowania wyrobów zawierających azbest, co przyczyni się do zmniejszenia emisji włókien azbestu, uzyskaniu poprawy ochrony zdrowia mieszkańców oraz poprawie stanu, estetyki i wyglądu zewnętrznego obiektów budowlanych. W mieście funkcjonuje *Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Miejskiej Świdnik na lata 2015-2032*, którego celem jest bezpieczne usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z obszaru Gminy Miejskiej Świdnik. Azbest, jeśli pozostaje dobrze zabezpieczony, nie jest szkodliwy i nie stanowi zagrożenia dla zdrowia mieszkańców. Problem pojawia się w momencie, gdy nie zostają zachowane odpowiednie środki ostrożności, a w procesie rozbiórki i likwidacji wyrobów tego typu elementarne włókna azbestu są uwalniane i znajdują w powietrzu. Wdychanie zanieczyszczonego powietrza, w którym znajdują się włókna tego materiału, może mieć negatywny wpływ na zdrowie człowieka i być przyczyną pylicy azbestowej, chorób opłucnej oraz nowotworów.

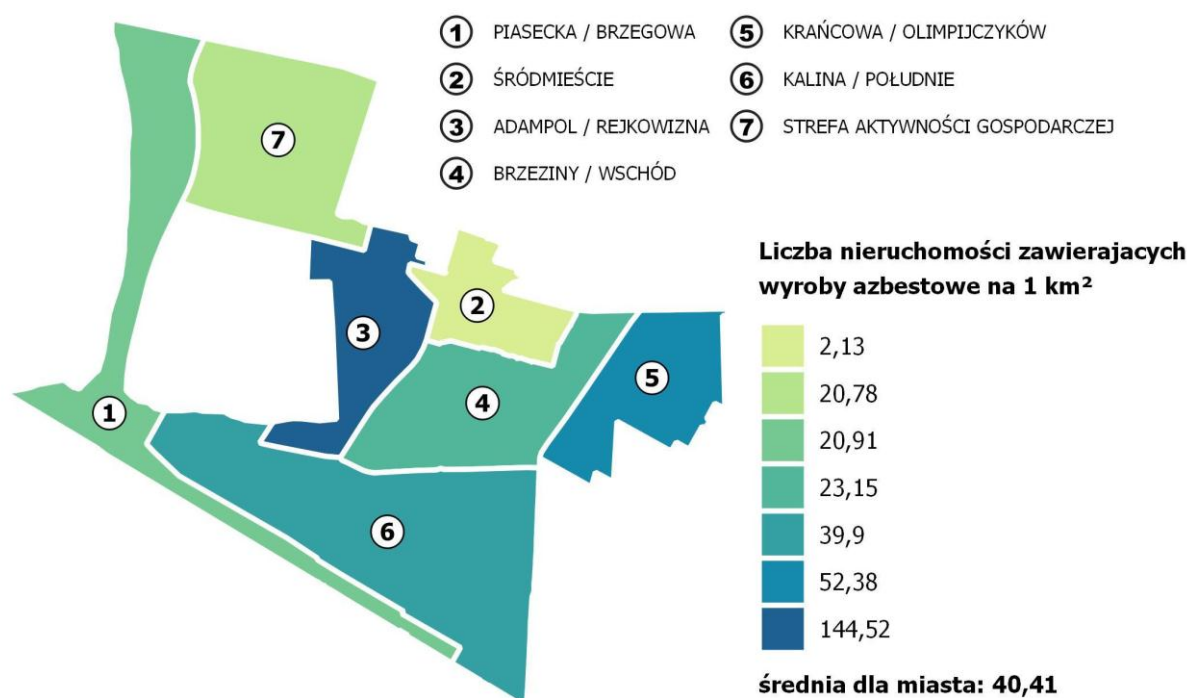
Na terenie miasta w 2020 r. zidentyfikowano 596 nieruchomości, na których stwierdzono obecność wyrobów azbestowych. Najwięcej takich budynków zlokalizowanych jest na obszarze Adampol/Rejkowizna – 211, najmniej natomiast na obszarze Śródmieście, zaledwie 2 budynki. Wskaźnik liczby nieruchomości zawierających wyroby azbestowe w przeliczeniu na powierzchnię w przypadku obszaru Adampol/Rejkowizna wynosi 144,52, co wskazuje, że obszar ten wykazuje największe potrzeby w tym zakresie. Najkorzystniej przedstawia się sytuacja na obszarze Śródmieście, wartość przeliczeniowa wynosi zaledwie 2,13.

Drugą zmienną analizowaną na potrzeby niniejszego opracowania jest udział terenów zielonych będących w zasobie gminnym. Powierzchnia terenów zielonych w mieście wynosi 90 ha, co stanowi 6,10% powierzchni miasta. W rozróżnieniu na obszary, najkorzystniej przedstawia się sytuacja na obszarze Śródmieście, udział terenów zielonych będących w zasobie gminnym na tym obszarze stanowi 26,6% powierzchni jednostki. Wysoka dostępność terenów zielonych charakteryzuje również obszar Brzeziny/Wschód. Tereny zielone stanowią najmniejszy udział w powierzchni, na obszarze Piasecka/Brzegowa (1,90) oraz Kalina/Południe (1,28%)

Tabela 11 Wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej - wskaźniki ilościowe

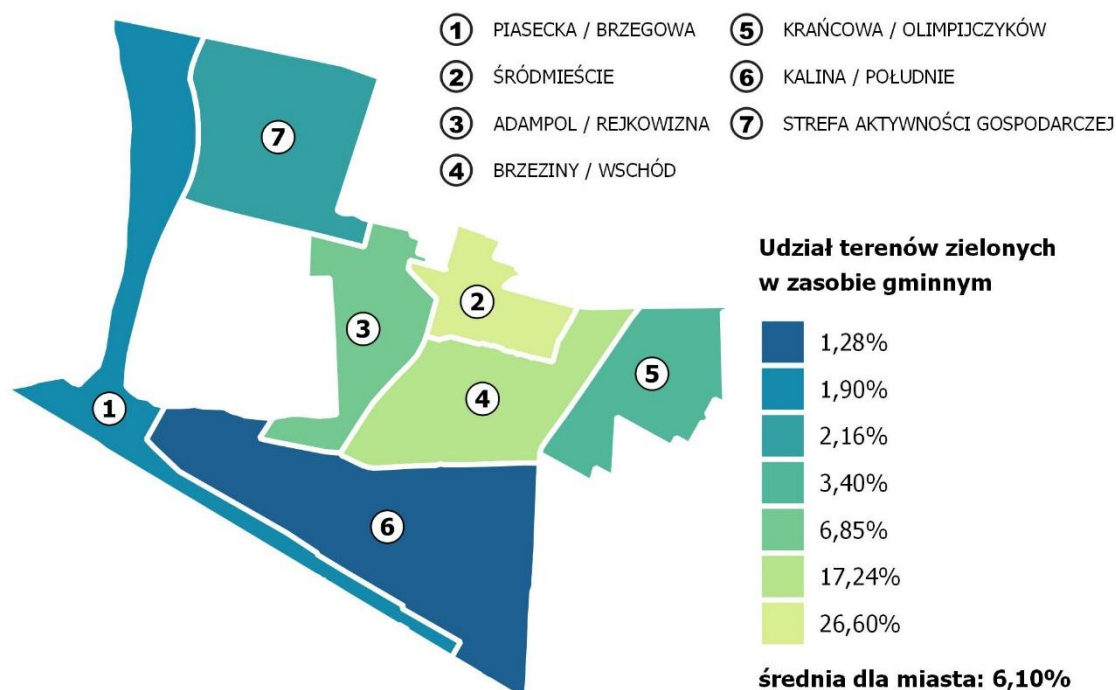
Lp.	Obszar porównawczy	Powierzchnia [km ²]	Liczba nieruchomości, na których zidentyfikowano wyroby azbestowe	Liczba nieruchomości zawierających wyroby azbestowe/km ²	Powierzchnia terenów zielonych [ha]	Udział terenów zielonych będących w zasobie gminnym [%]
1	Obszar Piasecka/Brzegowa	2,63	55	20,91	5	1,90
2	Obszar Śródmieście	0,94	2	2,13	25	26,60
3	Obszar Adampol/Rejkowizna	1,46	211	144,52	10	6,85
4	Obszar Brzeziny/Wschód	2,03	47	23,15	35	17,24
5	Obszar Krańcowa/Olimpijczyków	1,47	77	52,38	5	3,40
6	Obszar Kalina/Południe	3,91	156	39,90	5	1,28
7	Obszar Strefa Aktywności Gospodarczej	2,31	48	20,78	5	2,16
Obszar objęty analizą		14,75	596	40,41	90	6,10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Miasta Świdnik.

Rysunek 18 Liczba nieruchomości zawierających wyroby azbestowe/km²

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 19 Udział terenów zielonych będących w zasobie gminnym [%]



Źródło: opracowanie własne

Ostatnim analizowanym wskaźnikiem w sferze środowiskowej jest jakość powietrza oceniona w kategoriach jakościowych. Na terenie miasta znajdują się 3 punkty pomiarowe: ul. Słoneczna (Adampol/Rejkowizna), ul. Reymonta (Adampol/Rejkowizna) i ul. Czecha (Krańcowa/Olimpijczyków), monitorujące przede wszystkim stężenie pyłów PM 10 i PM 2,5. W przypadku oceny jakości powietrza w mieście, istotnymi źródłami zanieczyszczeń na terenie Świdnika są źródła przemysłowe, komunalno-bytowe oraz transportowe. Na różnicę w przestrzennym rozkładzie wskaźnika wpływ ma obecność terenów zielonych, czy obszarów tzw. „wytnieniowych”, które tworzą pozytywne warunki w kontekście jakości powietrza. Jako obszary o niskiej jakości powietrza wskazano obszar Piasecka/Brzegowa i Adampol/Rejkowizna. Obszary te charakteryzuje niższa jakość powietrza w stosunku do pozostałych, ze względu na przebieg dróg i spowodowaną tym emisję komunikacyjną, niski udział terenów zielonych w powierzchni obszaru (obszar Piasecka/Brzegowa), a także widoczny problem niskiej emisji związany z wysokim poziomem zagęszczenia zabudowy, dużą ilością domów jednorodzinnych posiadających stare, niemodernizowane piece oraz ze stosowaniem nieekologicznych sposobów ogrzewania czy bliską odległością terenów o funkcji przemysłowej (obszar Adampol/Rejkowizna).

Tabela 12 Wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej - wskaźniki jakościowe

Lp.	Obszar porównawczy	Jakość powietrza
1	Obszar Piasecka/Brzegowa	niska
2	Obszar Śródmieście	średnia
3	Obszar Adampol/Rejkowizna	niska
4	Obszar Brzeziny/Wschód	średnia
5	Obszar Krańcowa/Olimpijczyków	średnia
6	Obszar Kalina/Południe	średnia
7	Obszar Strefa Aktywności Gospodarczej	średnia
Obszar objęty analizą		średnia

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej w Gminie Miejskiej Świdnik i Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Świdnik

Rysunek 20 Jakość powietrza



Źródło: opracowanie własne

5.5 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Analiza w sferze przestrzenno-funkcjonalnej skupia się na zidentyfikowaniu ograniczeń przestrzennych na poszczególnych obszarach, a także na dostępności do usług społecznych. Skupiając się na sferze funkcjonalno-przestrzennej zbadano również poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu (zmienna analizowana w sposób jakościowy). Dostępność do usług społecznych oraz ich dywersyfikacja jest istotna i odgrywa kluczową rolę w ocenie jakości życia mieszkańców. Skupiskiem usług w mieście Świdnik jest obszar Śródmieście, wskaźnik dostępności do usług wynosi na tym obszarze 1,74 stanowi on centrum miasta. Obszar ten jest skupiskiem ważniejszych instytucji, takich jak Urząd Miasta czy Starostwo Powiatowe. Niższa dostępność charakteryzuje obszary pełniące inne funkcje w mieście. m.in. tereny zabudowy jednorodzinnej, tereny o przeznaczeniu rolniczym czy tereny komunikacji. Najniższą dostępnością usług społecznych charakteryzuje się obszar Piasecka/Brzegowa oraz Strefa Aktywności Gospodarczej. W przypadku analizy sfery przestrzenno-funkcjonalnej istotne jest zwrócenie uwagi na udogodnienia dla osób ze szczególnymi potrzebami, w przestrzeniach publicznych. Analizując ten aspekt skupiono się przede wszystkim na dostępności miejsc parkingowych przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnością, liczbie przejść dla pieszych z udogodnieniami oraz dostosowaniem toalet publicznych do osób ze szczególnymi potrzebami. Zakres analizowanych danych ilościowych, wynikał z ich dostępności w statystykach publicznych oraz możliwości wykorzystania na potrzeby przedmiotowego opracowania. Wskaźnik ten uzupełniony został o ocenę jakościową opisaną poniżej. Połączenie wskaźników jakościowych i ilościowych pozwala na zobiektywizowaną ocenę problemów występujących w poszczególnych obszarach miasta.

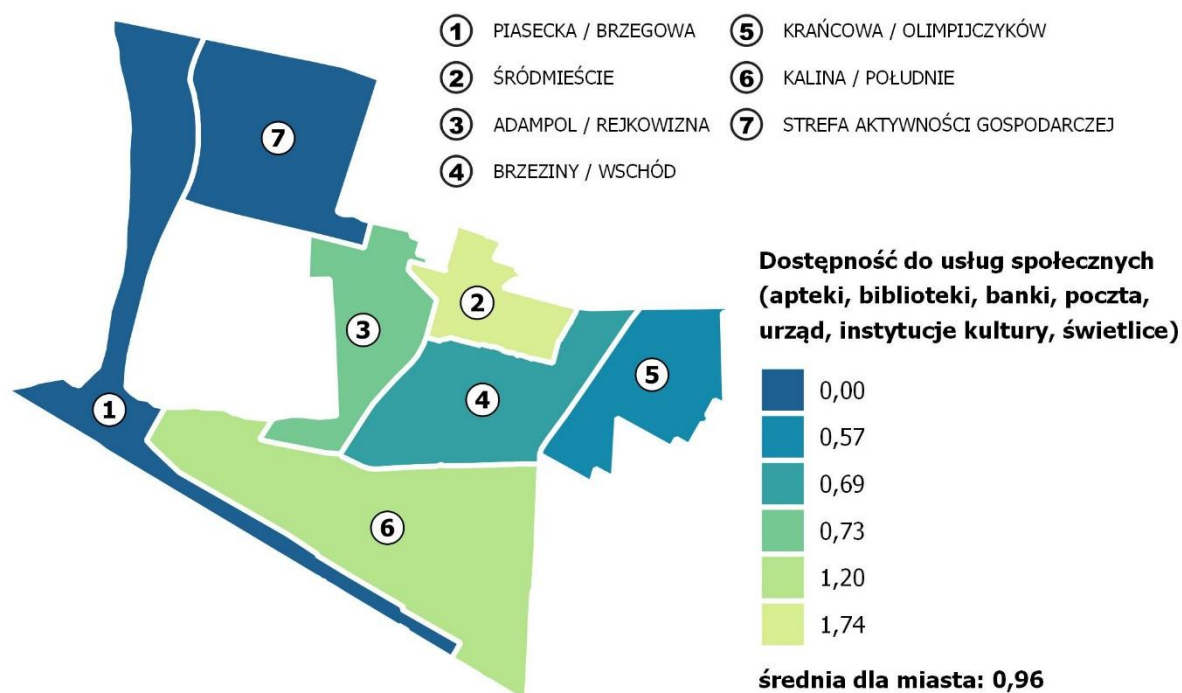
Najlepiej przedstawia się sytuacja w obszarze Śródmieście, tam wskaźnik ilustrujący liczbę udogodnień w przestrzeniach publicznych wynosił 159,57, następnie obszar Brzeziny/Wschód (88,18) oraz Adampol/Rejkowizna (35,62). Wartość wskaźnika dla pozostałych obszarów była niższa w stosunku do wartości referencyjnej, obliczanej dla całego obszaru objętego analizą. Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, istotne jest wprowadzanie rozwiązań w przestrzeniach publicznych w mieście oraz likwidacja barier, przeszkód i ograniczeń architektonicznych, która umożliwi i ułatwi funkcjonowanie w przestrzeniach publicznych osobom ze szczególnymi potrzebami m.in. osobom z niepełnosprawnością czy starszym.

Rysunek 21 Wskaźniki z zakresu sfery przestrzenno-funkcjonalnej- wskaźniki ilościowe

Lp.	Obszar porównawczy	Dostępność do usług społecznych	Liczba udogodnień w przestrzeniach publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami na km ²
1	Obszar Piasecka/Brzegowa	0,00	0,00
2	Obszar Śródmieście	1,74	159,57
3	Obszar Adampol/Rejkowizna	0,73	35,62
4	Obszar Brzeziny/Wschód	0,69	88,18
5	Obszar Krańcowa/Olimpijczyków	0,57	7,48
6	Obszar Kalina/Południe	1,20	6,91
7	Obszar Strefa Aktywności Gospodarczej	0,00	0,87
Obszar objęty analizą		0,96	28,54

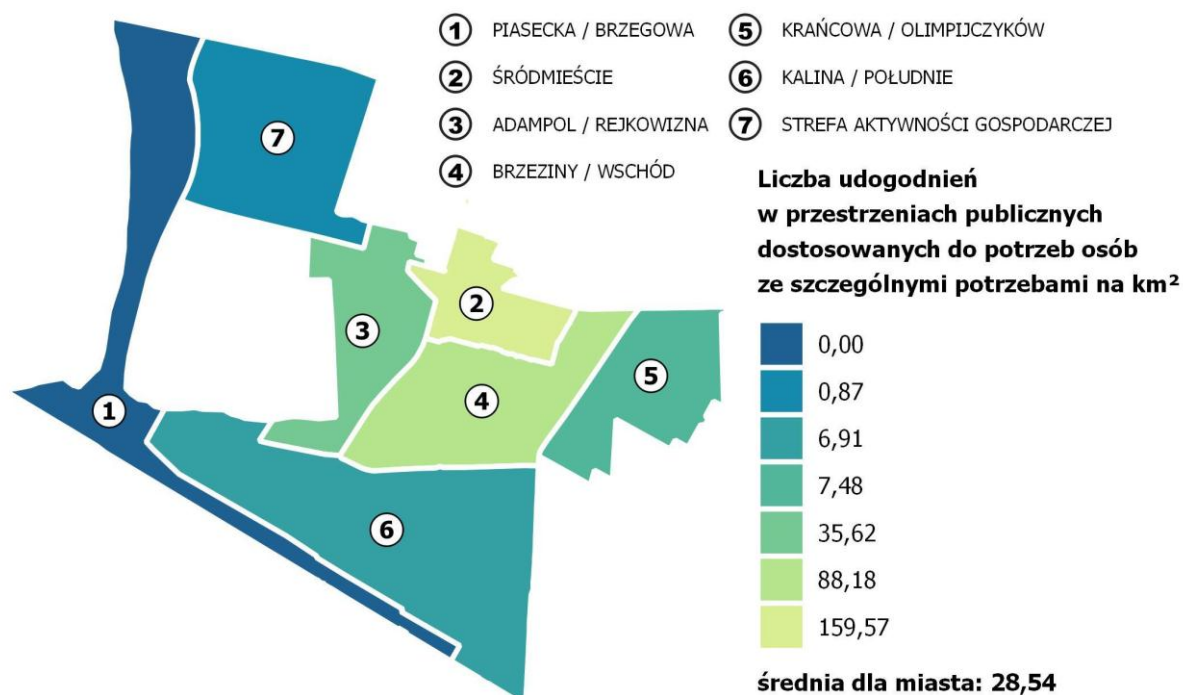
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdnik.

Rysunek 22 Dostępność do usług społecznych



Źródło: opracowanie własne

Rysunek 23 Liczba udogodnień w przestrzeniach publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami na km²



Źródło: opracowanie własne

Na potrzeby niniejszej diagnozy oceniono poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu. Wskaźnik ten ilustruje skalę potrzeb związanych z przebudową przestrzeni publicznej. To jeden z niewielu zastosowanych w dokumencie wskaźników jakościowych, który ze względu na brak szczegółowych raportów dotyczących przestrzeni miejskich np. audytów, raportów i innych opracowań, przygotowany został w oparciu o oceny zaproponowane przez ekspertów, którzy brali udział w tworzeniu i opracowywaniu diagnozy. Oceny prowadzone były na podstawie wizji lokalnej, wiedzy o mieście i pełnionych funkcjach przez poszczególne obszary. Wartość wskaźnika określana była w drodze głosowania (każdy z pięciu ekspertów oceniał dany obszar pod kątem dostosowania w skali: bardzo niski, niski, średni, wysoki, bardzo wysoki, przeważająca liczba danych odpowiedzi stanowiła ocenę obszaru), przez ekspertów, którzy biorą udział w tworzeniu i opracowywaniu diagnozy. Ocena prowadzona jest na podstawie wizji lokalnej, wiedzy o mieście i pełnionych funkcjach przez poszczególne obszary. Dane te w celu dodatkowej obiektywizacji, zostały uzupełnione o wskaźnik ilościowy opisany jako liczba udogodnień w przestrzeniach publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami na km².

W przypadku obszaru Śródmieścia można mówić o niedostosowaniu do zmieniających się uwarunkowań. Analiza przestrzenno-funkcjonalna tego obszaru wykazała, że konieczne jest uporządkowanie kwestii związanych z dostępnością transportową centrum i poprawą dostępności

terenów Parku Avii, poprzez dostosowanie istniejących ciągów komunikacyjnych, rozszerzenie stref parkingowych czy wprowadzeniem ułatwień w przemieszczaniu, w szczególności w zakresie dostosowania rejonu torów kolejowych. Ponadto, wskazuje się na konieczność rozwoju oferty usługowej i rozrywkowej obszaru Śródmieścia, przy jednoczesnej poprawie dostępności obszaru oraz modernizację i dostosowywanie centrum miasta do aktualnych potrzeb (m.in. budynek CUS). Dodatkowo, jednym z miejsc znajdujących się na obszarze Śródmieścia, wymagającym podjęcia działań oraz dostosowania do aktualnych standardów i potrzeb mieszkańców jest targowisko miejskie. Warto zwrócić uwagę, że problemy funkcjonalno-przestrzenne wynikają w dużej mierze z czynników społecznych. Istotnym problemem obserwowanym w Świdniku jest zjawisko starzenia się społeczności lokalnej. Śródmieście będące swoistym centrum w mieście, wykazuje deficyty w zakresie niedostatecznie rozwiniętej oferty i dostępności usług dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (w szczególności seniorów). Dostrzega się niski poziom dostosowania tego obszaru w kontekście funkcjonowania oraz jakości usług społecznych odpowiednich do potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Z uwagi na to, jako kluczowe uznaje się przywrócenie tej przestrzeni dawnej jakości i funkcjonalności, która obecnie odbiega od standardów oczekiwanych przez mieszkańców, a także dostosowanie jej do zidentyfikowanych potrzeb i wyzwań. W szczególności warto zwrócić uwagę na konieczność rewitalizacji budynku Centrum Usług Społecznych oraz dostosowanie i wsparcie jego działalności, z uwagi na kumulację negatywnych zjawisk społecznych na tym obszarze, dotyczących m.in. wysokiej liczby korzystających z pomocy społecznej, osób bezrobotnych oraz zamieszkiwania obszaru przez osoby ze szczególnymi potrzebami. Ogólna ocena miasta w omawianym zakresie jest średnia. Niższym poziomem dostosowania charakteryzują się przede wszystkim obszary będące skupiskiem usług oraz charakteryzujące się gęstą zabudową oraz obszary najgęściej zaludnione. Najwięcej negatywnych zjawisk w tej kategorii zaobserwowano na obszarze Śródmieście, gdzie dochodzi do istotnych przeobrażeń przestrzenno-funkcjonalnych z uwagi na dużą koncentrację różnego rodzaju usług społecznych. Obszar ten charakteryzuje się również wysoką gęstością zabudowy, przez ten obszar przebiegają również ważniejsze ciągi komunikacyjne, a w związku z tym brak jest rezerw przestrzennych na rozwój infrastruktury technicznej czy komunikacyjnej. Śródmieście, będące ścisłym centrum miasta, wykazuje duże potrzeby w zakresie dostosowania w kontekście funkcjonowania oraz jakości usług społecznych, które odpowiadają potrzebom mieszkańców. Wśród wyzwań zidentyfikowanych na tym obszarze wskazuje się m.in. na poprawę kwestii związanych z infrastrukturą techniczną oraz szeroko rozumianymi kwestiami związanymi z komunikacją i dostępnością transportową. Ponadto istotne w kwestii poprawy funkcjonalności, a także wzmacniania atrakcyjności osiedleńczej obszaru, jak i całego miasta, jest stworzenie miejsc spotkań oraz spędzania wolnego czasu dla mieszkańców, jak również wspieranie inicjatyw i inwestycji, które mają służyć poszerzeniu i rozwojowi oferty rozrywkowej.

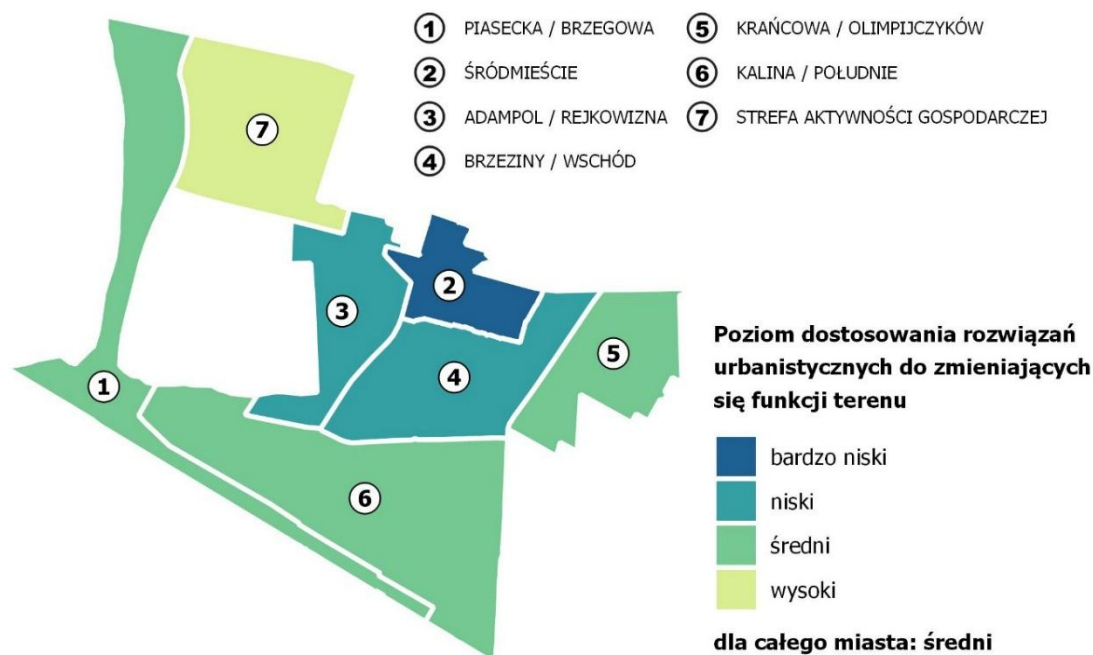
Tabela 13 Wskaźniki z zakresu sfery przestrzenno-funkcjonalnej- wskaźniki jakościowe

Lp.	Obszar porównawczy	Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu
1	Obszar Piasecka/Brzegowa	średni
2	Obszar Śródmieście	bardzo niski
3	Obszar Adampol/Rejkowizna	niski
4	Obszar Brzeziny/Wschód	niski
5	Obszar Krańcowa/Olimpijczyków	średni
6	Obszar Kalina/Południe	średni
7	Obszar Strefa Aktywności Gospodarczej	wysoki
Obszar objęty analizą		średni

Źródło: opracowanie własne

Poniższa grafika obrazuje skategoryzowany rozkład przestrzenny wskaźnika odnoszącego się do poziomu dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu.

Rysunek 24 Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu



Źródło: opracowanie własne

5.6 Sfera techniczna

W ostatniej z wyodrębnionych sfer, poddano analizie cztery wskaźniki, w tym jeden został oceniony w sposób jakościowy i dotyczy on poziomu degradacji budynków użyteczności publicznej. Pozostałe zmienne dotyczą zagęszczenia zabudowy, dostosowania obiektów w zakresie energooszczędności, a także dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami.

W przypadku analizy liczby budynków, wartość referencyjna dla analizowanego obszaru wynosi 174,98. Największym poziomem zagęszczenia zabudowy (684,25) charakteryzuje się obszar Adampol /Rejkowizna, będącym jednym z mniejszych, pod względem powierzchni (1,46 ha) obszarów wydzielonych w mieście, na którym zidentyfikowano 1029 budynków. Wysoki poziom zagęszczenia zabudowy (powyżej wartości dla całego obszaru) cechuje również obszar Brzeziny/Wschód (270,44), Krańcowa/Olimpijczyków (209,52) i Śródmieście (186,17).

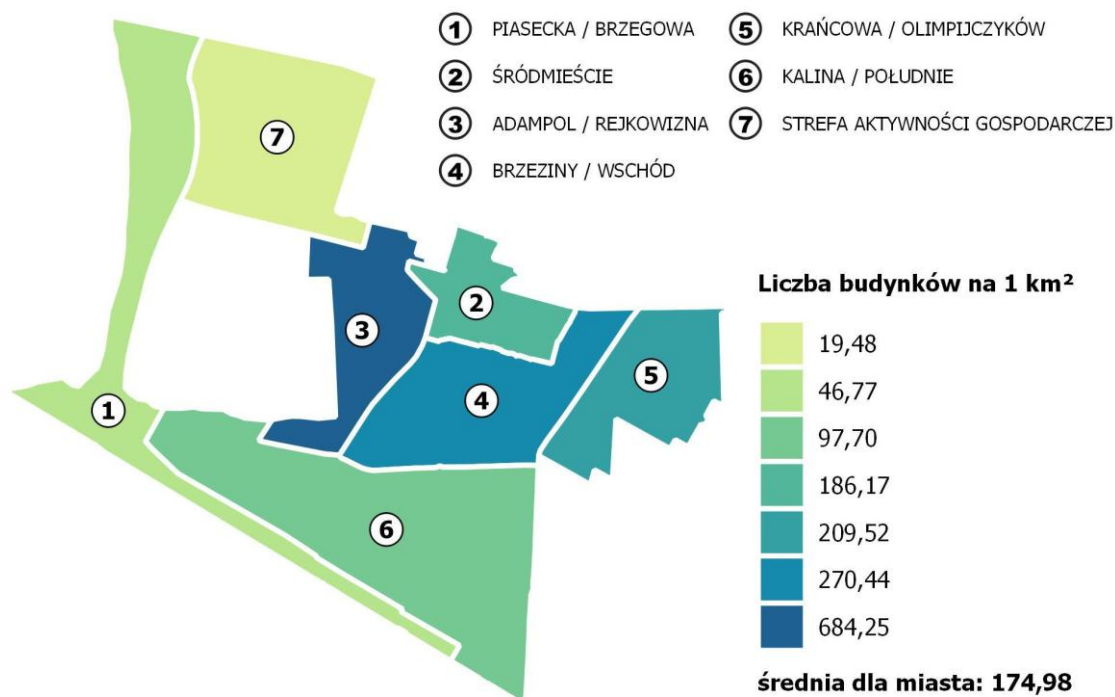
Istotne z punktu widzenia analizy w sferze technicznej, zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, jest zidentyfikowanie funkcjonujących w mieście rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności. W przypadku niniejszej diagnozy zbadano liczbę miejskich obiektów użyteczności publicznej, dostosowanych w zakresie energooszczędności. Najwięcej rozwiązań energooszczędnych zastosowano na obszarze Brzeziny/Wschód (2,96), na pozostałych obszarach wykazują znaczące potrzeby i konieczność dostosowania obiektów w zakresie energooszczędności. Wśród takich obiektów w mieście Świdnik można wymienić m.in. budynki placówek przedszkolnych czy budynek krytej pływalni przy Szkole Podstawowej nr 5.

Kolejny wskaźnik dotyczy osób ze szczególnymi potrzebami. Aby ograniczyć negatywne zjawisko, jakim jest wykluczenie społeczne, istotne jest przystosowanie przestrzeni publicznych oraz dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do osób ze szczególnymi potrzebami. Kluczowe jest umożliwienie korzystania z obiektów użyteczności publicznej wszystkim grupom mieszkańców. Do analizy wybrano obiekty dostosowane zarówno w całości jak i częściowo do potrzeb tej grupy osób. Najlepiej przedstawia się sytuacja na obszarze Brzeziny/Wschód (2,46). Obszar Śródmieście, stanowiące obszar w którym skupiają się różnego rodzaju usługi i instytucje, również charakteryzuje jedna z wyższych wartości wskaźnika (2,13), jednakże nie jest ona najwyższa. Zarówno tam jak i na pozostałych obszarach ważne jest wdrażanie rozwiązań mających na celu umożliwienie osobom ze szczególnymi potrzebami pełne uczestnictwo w życiu społecznym. Wśród minimalnych wymagań w zakresie dostępności architektonicznej znajduje się m.in. zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków, czy zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynkach, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń.

Tabela 14 Wskaźniki z zakresu sfery technicznej

Lp.	Obszar porównawczy	Powierzchnia [km ²]	Liczba budynków ogółem	Liczba budynków na km ²	Liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych w zakresie energooszczędności na km ²	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami na km ²
1	Obszar Piasecka/Brzegowa	2,63	123	46,77	0,00	0,00
2	Obszar Śródmieście	0,94	145	186,17	0,00	2,13
3	Obszar Adampol/Rejkowizna	1,46	1029	684,25	0,00	0,68
4	Obszar Brzeziny/Wschód	2,03	549	270,44	2,46	2,46
5	Obszar Krańcowa/Olimpijczyków	1,47	308	209,52	0,00	0,00
6	Obszar Kalina/Południe	3,91	382	97,70	0,00	0,00
7	Obszar Strefa Aktywności Gospodarczej	2,31	45	19,48	0,00	0,00
Obszar objęty analizą		14,75	2581	174,98	0,34	0,54

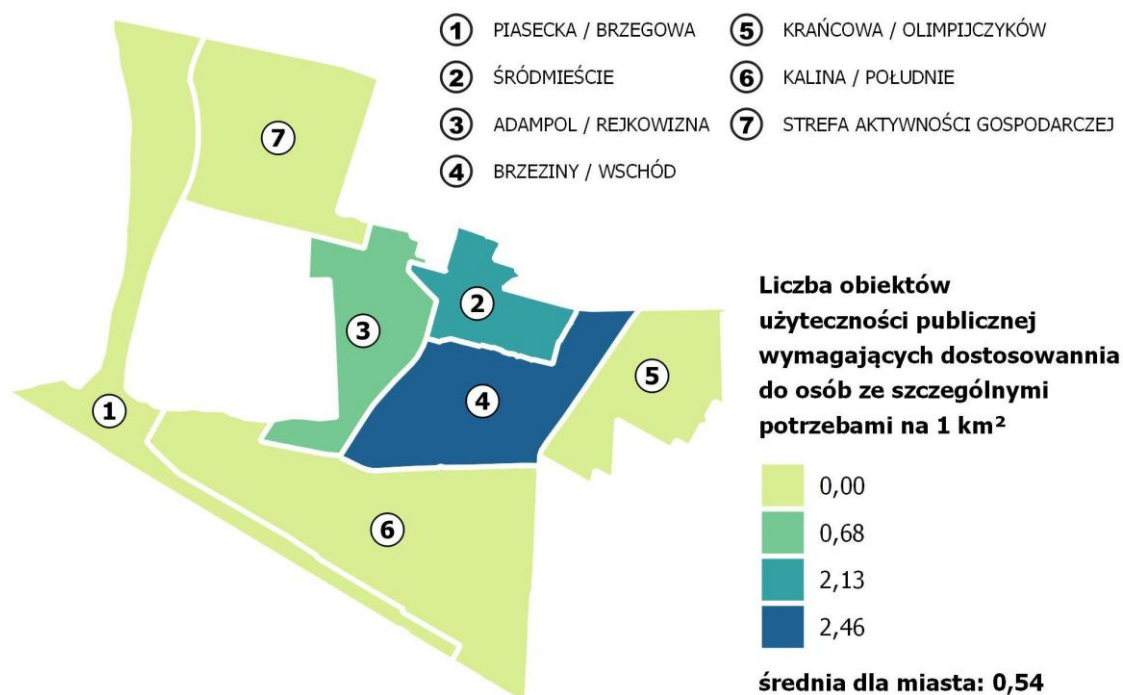
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świdnik.

Rysunek 25 Liczba budynków na km²

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 26 Liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych w zakresie energooszczędności na 1 km²

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 27 Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami na 1 km²

Źródło: opracowanie własne

Ostatni z analizowanych wskaźników dotyczy poziomu degradacji budynków użyteczności publicznej. Ze względu na brak dostępu do szczegółowych danych na temat potrzeb remontowych poszczególnych obiektów Świdnika, a także brak zbiorczych opracowań takich jak audyty energooszczędności, ocena poziomu degradacji budynków użyteczności publicznej została przeprowadzona m.in. na podstawie wizji lokalnych oraz informacji przekazanych od zarządców nieruchomości. Wskaźnik ten opisuje w sposób obiektywny, koncentrację potrzeb związanych w szczególności z remontami budynków użyteczności publicznej, wynikających z ich zużycia oraz przeznaczenia. Problem degradacji budynków użyteczności publicznej, stanowi wyzwanie dla większości miast, w szczególności w miejscach, które są najsilniej zurbanizowane. W przypadku Świdnika są to obszary takie jak Brzeziny/Wschód, Śródmieście.

W przypadku obszaru Śródmieście, szczególnie istotne w zakresie sfery technicznej jest skoncentrowanie się na zachowaniu unikalnego modernistycznego charakteru obszaru. Wskaźnik poziomu degradacji odnosi się do jakości/stanu obiektów, które mogą stanowić bazę do prowadzenia rzeczywistych działań rewitalizacyjnych. W przypadku Śródmieścia przede wszystkim wskazuje się degradację i potrzebę rewitalizacji budynku CUS. Stopień degradacji był oceniany w skali pięciostopniowej (bardzo wysoki, wysoki, umiarkowany, niski, bardzo niski), przez ekspertów biorących udział w tworzeniu i opracowywaniu diagnozy, na podstawie wizji lokalnej oraz pozyskanej wiedzy o mieście. Dokonując analizy w tym zakresie, warto zwrócić uwagę na przenikanie się wątku degradacji technicznej budynków w Świdniku bezpośrednio z tematyką funkcjonalności oraz zagospodarowania przestrzennego poszczególnych obszarów. Z uwagi na widoczne przekształcenia i rozwój w mieście, żaden z analizowanych obszarów nie został uwzględniony jako obszar o bardzo niskim poziomie degradacji infrastruktury. Poziom degradacji budynków użyteczności publicznej identyfikowany jako wysoki bądź bardzo wysoki występuje na obszarach: Śródmieście, Adampol/Rejkowizna i Brzeziny/Wschód. Wyższy niż w pozostałych jednostkach poziom degradacji budynków użyteczności publicznej może wynikać po części z dużej liczby ludności zamieszkujących te obszary i korzystających z tych obiektów. Śródmieście, stanowiące centrum miasta wraz z otaczającymi je obszarami, stanowi miejsce koncentracji tego problemu, które w szczególności powinno zostać objęte działaniami rewitalizacyjnymi.

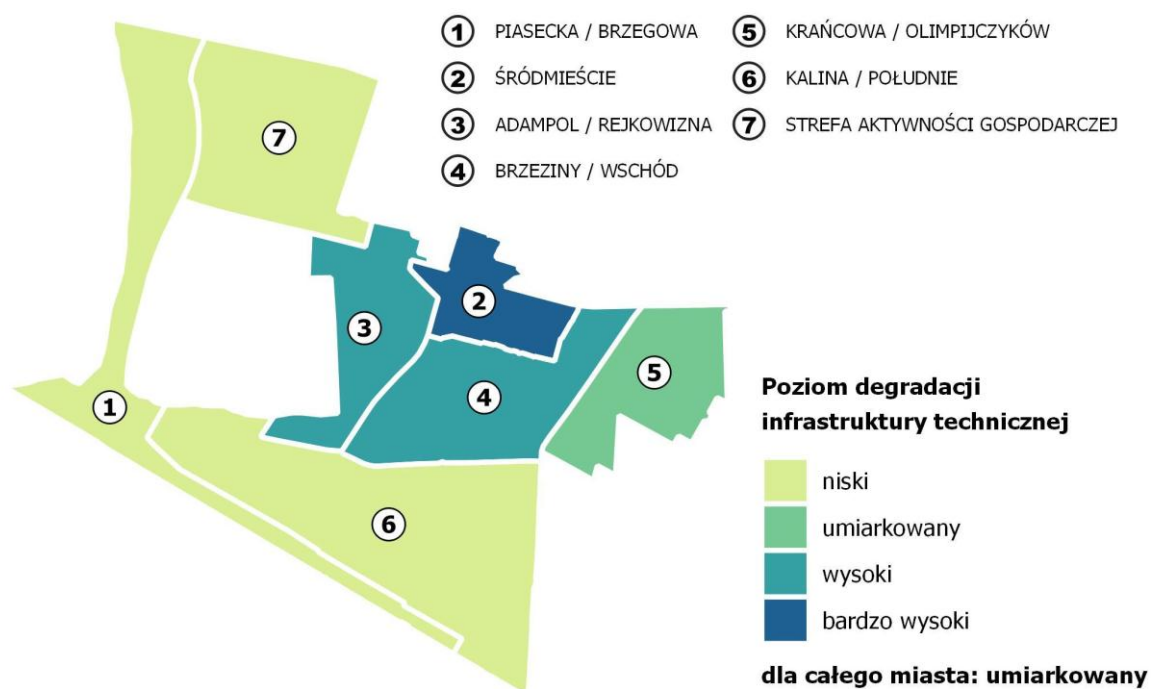
Tabela 15 Poziom degradacji budynków użyteczności publicznej

Lp.	Obszar porównawczy	Poziom degradacji budynków użyteczności publicznej
1	Obszar Piasecka/Brzegowa	niski
2	Obszar Śródmieście	bardzo wysoki
3	Obszar Adampol/Rejkowizna	wysoki
4	Obszar Brzeziny/Wschód	wysoki
5	Obszar Krańcowa/Olimpijczyków	umiarkowany
6	Obszar Kalina/Południe	niski
7	Obszar Strefa Aktywności Gospodarczej	niski
Obszar objęty analizą		umiarkowany

Źródło: opracowanie własne

Poniższa grafika obrazuje skategoryzowany rozkład przestrzenny wskaźnika w zakresie poziomu degradacji technicznej.

Rysunek 28 Poziom degradacji budynków użyteczności publicznej



Źródło: opracowanie własne

5.7 Podsumowanie

Poniżej zaprezentowano bilans wskaźników w formie zbiorczych tabel przedstawiających zarówno wskaźniki w sferze społecznej, wraz z opracowanym na potrzeby diagnozy syntetycznym wskaźnikiem degradacji w tej sferze, jak i zmiennych analizowanych w sferze pozaspołecznej. Niniejsza forma prezentacji danych ułatwia analizę i porównywanie wartości wskaźników dla poszczególnych obszarów. Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji jako obszar zdegradowany wskazuje się obszar znajdujący się w stanie kryzysowym przede wszystkim z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. Do analizy sfery społecznej wykorzystano 13 zmiennych, obrazujących sytuację demograficzną, poziom kapitału społecznego, lokalny rynek pracy, a także sytuację dotyczącą pomocy społecznej i poczucia bezpieczeństwa. Wartości wskaźników w sferze społecznej zostały poddane normalizacji, a dla każdego ze wskazanych obszarów porównawczych został wyliczony syntetyczny wskaźnik degradacji sfery społecznej, który był podstawą do zidentyfikowania obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji w mieście Świdnik. Analiza czynników wskazujących na konieczność prowadzenia działań rewitalizacyjnych pokazuje, że obszarem o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych jest obszar Śródmieście. Podjęcie działań na tym obszarze, jest szczególnie istotne z uwagi na możliwość nasilenia stopnia tych zjawisk oraz ich rozprzestrzeniania. Wartość syntetycznego wskaźnika degradacji w zakresie sfery społecznej na tym obszarze była najwyższa i wynosiła 9,89.

Tabela 16 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników

Lp.	Obszar porównawczy	Liczba ludności	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Kwota udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców	Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców
1	Obszar Piasecka/Brzegowa	451	-6,65	4,43	2,22	26,61	13,30	8,87	1 545,45	58 689,87	0,00	0,00	4,43	13,30	133,04
2	Obszar Śródmieście	9 186	-3,05	3,27	5,99	43,76	22,86	38,75	8 046,27	208 829,71	3,81	7,73	31,13	11,76	32,77
3	Obszar Adampol/Rejkowizna	5 513	-4,90	5,26	3,99	29,57	15,42	13,24	2 745,33	78 571,79	3,81	6,17	9,07	3,45	11,79
4	Obszar Brzeziny/Wschód	18 838	-3,98	4,25	2,34	32,01	16,67	13,85	2 445,75	67 248,66	1,59	5,63	9,50	7,11	2,02
5	Obszar Krańcowa/Olimpijczyków	1 753	-5,70	6,27	2,85	14,26	7,42	7,99	515,12	11 247,85	1,14	0,00	3,99	3,99	12,55
6	Obszar Kalina/Południe	1 660	-4,82	4,82	3,01	22,89	12,05	10,24	1 443,98	79 602,55	0,60	11,45	12,05	1,81	19,88
7	Obszar Strefa Aktywności Gospodarczej	201	0,00	0,00	0,00	64,68	34,83	9,95	84,58	353 926,22	0,00	0,00	0,00	4,98	4,98
Obszar objęty analizą		37 602	-4,02	4,26	3,51	33,40	17,42	19,33	3 700,20	102 860,81	2,37	6,12	14,47	7,39	13,83
Średnia			-4,16	4,04	0,67	33,40	17,51	14,70	2 403,78	122 588,09	1,57	4,42	10,03	6,63	31,00
Odchylenie standardowe			2,17	2,01	0,63	16,46	8,97	10,82	2663,32	118520,20	1,64	4,54	10,16	4,36	46,13

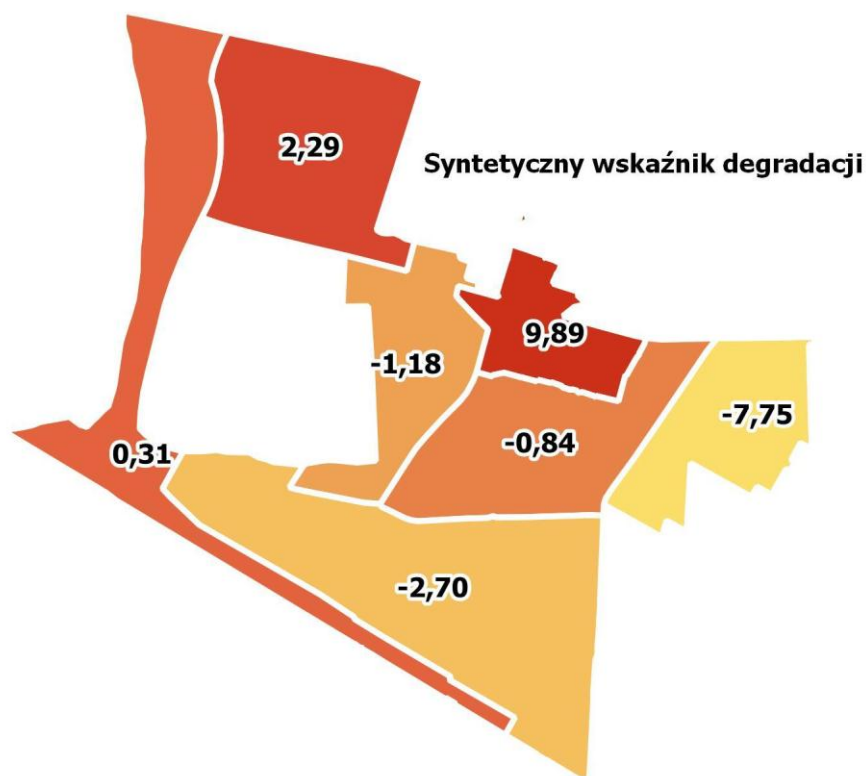
Źródło: opracowanie własne

Tabela 17 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości zestandaryzowane

Lp.	Obszar porównawczy	Liczba ludności	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Kwota udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców	Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańc	Syntetyczny wskaźnik degradacji
1	Obszar Piasecka/Brzegowa	451	1,15	-0,19	0,38	-0,41	-0,47	-0,54	-0,32	-0,54	-0,96	-0,98	-0,55	1,53	2,21	0,31
2	Obszar Śródmieście	9 186	-0,51	0,39	-1,69	0,63	0,60	2,22	2,12	0,73	1,37	0,73	2,08	1,18	0,04	9,89
3	Obszar Adampol/Rejkowizna	5 513	0,34	-0,61	-0,59	-0,23	-0,23	-0,13	0,13	-0,37	1,37	0,38	-0,09	-0,73	-0,42	-1,18
4	Obszar Brzeziny/Wschód	18 838	-0,08	-0,10	0,32	-0,08	-0,09	-0,08	0,02	-0,47	0,02	0,27	-0,05	0,11	-0,63	-0,84
5	Obszar Krańcowa/Olimpijczyków	1 753	0,71	-1,11	0,03	-1,16	-1,12	-0,62	-0,71	-0,94	-0,26	-0,98	-0,59	-0,60	-0,40	-7,75
6	Obszar Kalina/Południe	1 660	0,31	-0,39	-0,05	-0,64	-0,61	-0,41	-0,36	-0,36	-0,59	1,55	0,20	-1,11	-0,24	-2,70
7	Obszar Strefa Aktywności Gospodarczej	201	-1,92	2,01	1,60	1,90	1,93	-0,44	-0,87	1,95	-0,96	-0,98	-0,99	-0,38	-0,56	2,29

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 29 Syntetyczny wskaźnik degradacji w zakresie sfery społecznej



Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z zapisami art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, obszar zdegradowany znajduje się w stanie kryzysowym z uwagi na koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, ale równie istotne jest występowanie na nim ponadto co najmniej jednego z negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Przeprowadzenie analizy również pod kątem wymienionych sfer, ujawnia i wskazuje problemy jakimi dotknięte są poszczególne obszary miasta Świdnik. Na obszarze Śródmieście, który charakteryzuje się najwyższą wartością syntetycznego wskaźnika degradacji sfery społecznej zidentyfikowano 5 problemów o wysokim natężeniu. W szczególności zdiagnozowano kryzys w sferze technicznej (bardzo wysoki poziom degradacji infrastruktury i zagęszczenia zabudowy, wyższa niż w pozostałych obszarach konieczność dostosowania obiektów użyteczności publicznej do osób ze szczególnymi potrzebami, a także dostosowania w zakresie rozwiązań energooszczędnych). Wysokie natężenie negatywnych zjawisk społecznych oraz wyraźny kryzys w sferze technicznej (dodatkowo również w sferze przestrzenno-funkcjonalnej), pozwala na uznanie obszaru Śródmieście jako obszaru zdegradowanego, na którym uzasadnione jest podjęcie działań i realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 18 Podsumowanie analizy obszarów – pozostałe sfery

Lp.	Obszar porównawczy	Liczba ludności	Sfery											Liczba problemów o wysokim natężeniu
			Gospodarcza	Środowiskowa			Przestrzenno-funkcjonalna			Techniczna				
			Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Jakość powietrza atmosferycznego	Liczba nieruchomości zawierających wyroby azbestowe/km²	Udział terenów zielonych będących w zasobie gminnym	Dostępność do usług społecznych	Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru	Liczba udogodnień w przestrzeniach publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami na km²	Poziom degradacji budynków użyteczności publicznej	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami na km²	Liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych w zakresie energooszczędności na km²	Liczba budynków na km²	
1	Obszar Piasecka/Brzegowa	451	42,13	niska	20,91	1,90%	0,00	średni	0,00	niski	0,00	0,00	46,77	5/11
2	Obszar Śródmieście	9 186	34,73	średnia	2,13	26,60%	1,74	bardzo niski	159,57	bardzo wysoki	2,13	0,00	186,17	5/11
3	Obszar Adampol/Rejkowizna	5 513	26,85	niska	144,52	6,85%	0,73	niski	35,62	wysoki	0,68	0,00	684,25	9/11
4	Obszar Brzeziny/Wschód	18 838	24,58	średnia	23,15	17,24%	0,69	niski	88,18	wysoki	2,46	2,46	270,44	6/11
5	Obszar Krańcowa/Olimpijczyków	1 753	15,40	średnia	52,38	3,40%	0,57	średni	7,48	umiarkowany	0,00	0,00	209,52	7/11
6	Obszar Kalina/Południe	1 660	25,30	średnia	39,90	1,28%	1,20	średni	6,91	niski	0,00	0,00	97,70	4/11
7	Obszar Strefa Aktywności Gospodarczej	201	94,53	średnia	20,78	2,16%	0,00	wysoki	0,87	niski	0,00	0,00	19,48	4/11
Obszar objęty analizą		37 602	27,58	średnia	40,41	6,10%	0,96	średni	28,54	umiarkowany	0,54	0,34	174,98	

Źródło: opracowanie własne

6. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji (art. 2. ust. 1 ustawy o rewitalizacji). Proces ten zakłada wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru, a także wzmacnianie jego lokalnych potencjałów przy jednoczesnej likwidacji i ograniczeniu możliwości wystąpienia negatywnych zjawisk z zakresu sfery społecznej. Rewitalizacja to długotrwały proces, którego powodzenie w dużej mierze zależy od zaangażowania różnych grup interesariuszy. Z tego względu istotne jest właściwe wytypowanie obszaru zdegradowanego, a później wskazanie obszaru rewitalizacji, aby można było konsekwentnie realizować planowane przedsięwzięcia. Pełna diagnoza przeprowadzana na potrzeby niniejszego dokumentu, posłużyła do wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji oraz do analizy dotyczących go problemów, uwzględniających i obejmujących sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną.

Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. art. 9. ust. 1. obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2020 r. poz. 1062 z późn. zm.), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – (w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw)
- środowiskowych – (w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska)
- przestrzenno-funkcjonalnych – (w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych)

- technicznych – (w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami).

Dla wyznaczenia obszaru zdegradowanego w gminie oraz obszaru rewitalizacji istotne znaczenie mają również zapisy art. 10 ust. 1. i 2. Zgodnie z art. 10. ust. 1. *Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa art. 9 ust.1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.* Natomiast art. 10 ust. 2 wskazuje, że *Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.*

W przypadku miasta Świdnik jako **obszar zdegradowany** wskazano **obszar Śródmieście**, z uwagi na najwyższą wartość syntetycznego wskaźnika degradacji w sferze społecznej, czyli **wysokiego natężenia i koncentracji negatywnych zjawisk społecznych**. Ponadto na tym obszarze występuje również 5 problemów o wysokim natężeniu ze sfery pozaspołecznej, w szczególności widocznych w sferze technicznej (znaczne zagęszczenie zabudowy, konieczność dostosowania obiektów użyteczności publicznej do osób ze specjalnymi potrzebami, niski poziom zastosowania rozwiązań w zakresie energooszczędności oraz bardzo wysoki poziom degradacji budynków użyteczności publicznej). Z uwagi na wysoki poziom natężenia problemów społecznych oraz istotne znaczenie Śródmieścia dla rozwoju lokalnego oraz możliwość oddziaływania na pozostałe obszary, **w całości został wskazany jako obszar rewitalizacji i nie został podzielony na podobszary.**

Obszar Śródmieście ma powierzchnię 94 ha, co stanowi 4,6% całej powierzchni Miasta Świdnik, a liczba ludności zamieszkującej na tym obszarze (9 186) stanowi 24,43% ogółu ludności miasta. Zatem, wytyczony obszar spełnia wymagania zawarte w ustawie (art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji) odnośnie obszaru rewitalizacji i w niniejszym opracowaniu, **obszar rewitalizacji jest tożsamy z obszarem zdegradowanym – obszar Śródmieście.**

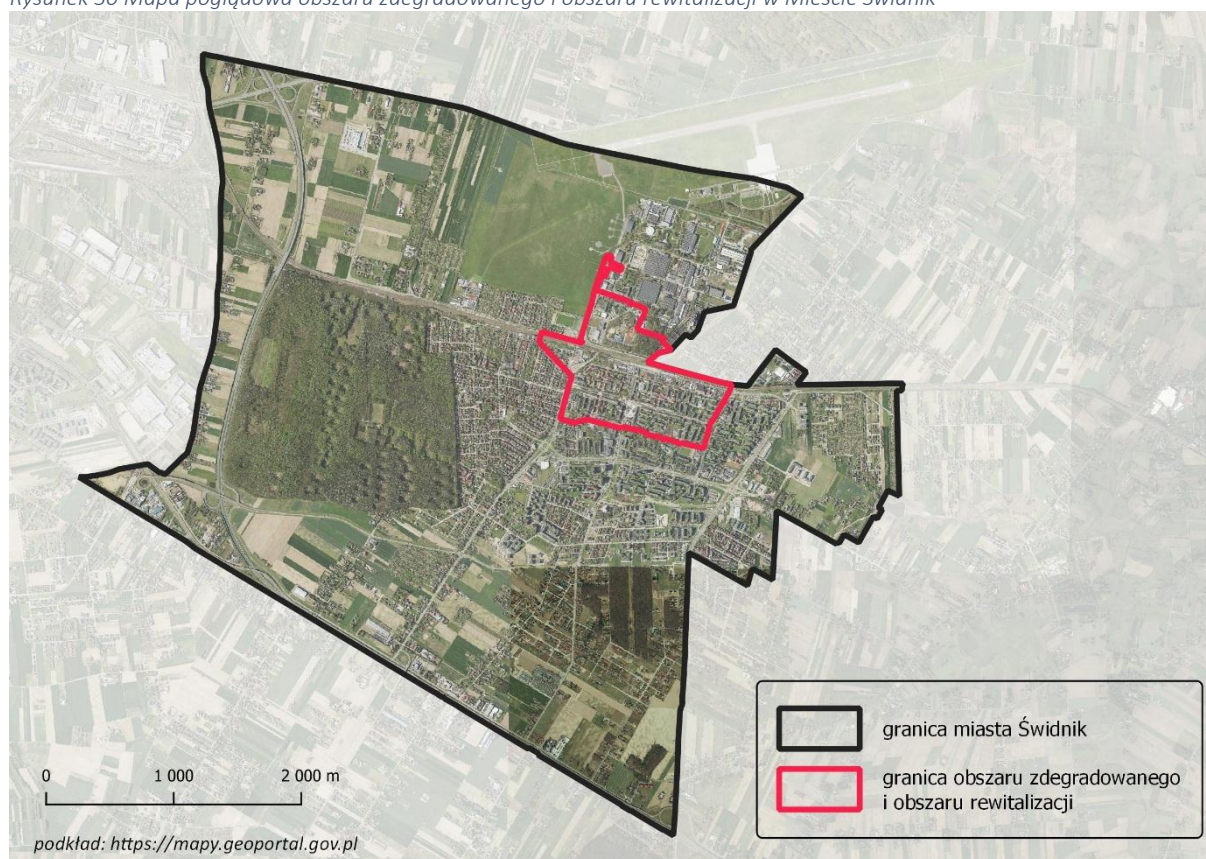
Tabela 19 Zestawienie wskaźników obligatoryjnych Gminny Program Rewitalizacji Miasta Świdnik

Tabela 20 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji

Obszar	Ludność [os.]	% Ludności	Powierzchnia [ha]	% Powierzchni
Obszar zdegradowany – Obszar Śródmieście	9 186	24,43%	94	4,6%
Obszar rewitalizacji – Obszar Śródmieście	9 186	24,43%	94	4,6%
Miasto Świdnik	37 602	100,00%	2 035 ¹	100,0%

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 30 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Mieście Świdnik



Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy.geoportal.gov.pl

^{1*}- ze względu na obligatoryjny wskaźnik określający maksymalną powierzchnię obszaru rewitalizacji udział procentowy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, został przeliczony w stosunku do powierzchni całego miasta (w przypadku obliczania poszczególnych wskaźników, analizie poddano powierzchnię 1475 ha, co stanowi 72,5% powierzchni miasta, po uprzednim wyłączeniu obszarów przemysłowych)

7. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

7.1 Obszar rewitalizacji – Obszar Śródmieście

Miasto Świdnik otrzymało prawa miejskie w 1954 i jest jednym z młodszych miast w Polsce natomiast historia osadnictwa na terenie Świdnika sięga XIV wieku. Pierwsza wzmianka pochodzi z 1392 roku wskazująca nazwę Świdnik Wielki. Przez tereny świdnickich wiosek, przechodziły szlaki handlowe łączące w średniowieczu Pomorze, Wielkopolskę i Mazowsze, a w czasach późniejszych Koronę z Podolem, Wołyniem i Kijowszczyzną. Właściwy rozwój miasta to początki XX wieku, powstanie kolei oraz lotniska w 1938 roku. Rozwój miasta został zahamowany przez rozpoczęcie działań wojennych w 1939 roku. 10 lat później zapadła decyzja o lokalizacji Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego (WSK), co zapoczątkowało proces urbanizacji. Powstający zakład wraz z infrastrukturą i budownictwem mieszkaniowym przyciągnął liczną rzeszę mieszkańców ze wszystkich zakątków Polski. Skalę wzrostu inwestycji mieszkaniowych dobrze obrazują dane dotyczące liczbowego wzrostu ludności w latach 1950-1960:

Tabela 21 Przyrost liczby mieszkańców w latach 19510-1960.

Rok	Liczba mieszkańców
1951	2800
1955	7345
1960	12 745

Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium

Współcześnie Świdnik pełni funkcję ośrodka mieszkaniowego i przemysłowego, jest ważnym ośrodkiem handlowym, finansowo-gospodarczym, administracyjnym i kulturalno-oświatowym. Miasto położone jest przy drogowym szlaku komunikacyjnym o międzynarodowym znaczeniu: droga ekspresowa S12 i droga krajowa 17 stanowiącym główną oś transportową województwa lubelskiego. Przez miasto przebiega dwutorowa linia kolejowa o dużej przepustowości Warszawa – Lublin – Chełm – Dorohusk. W Świdniku zlokalizowany jest Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, siedziba Powiatu Świdnickiego, Regionalny Port Lotniczy obsługujący komunikację lotniczą na liniach krajowych i międzynarodowych. W 2020 roku Świdnik zamieszkiwany był przez 37 602 mieszkańców.

Zdelimitowany obszar rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem Śródmieście, liczy 94 ha powierzchni (stanowiące 4,6% ogólnej powierzchni miasta) oraz zamieszkiwany jest przez 9 186 osób, co stanowi 24,43% ogólnej liczby ludności. Wskazany obszar to ścisłe centrum miasta, zabezpieczający potrzeby zarówno mieszkańców miasta jak i całego powiatu. Swoją siedzibę mają tu ważne instytucje świadczące usługi publiczne i społeczne oraz funkcjonuje znaczna liczba punktów handlu i usług.

Obszar rewitalizacji obejmuje następujące ulice:

Tabela 22 Indeks ulic obszaru rewitalizacji²

ulica	nr	ulica	nr
3 Maja	NP: 1-3, P: 2-12	Króla Pole	całość
Aleja Lotników Polskich	NP: 1-15, P: 2-28	Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	całość
Andrzeja Struga	NP: 1-23	Marii Curie-Skłodowskiej	całość
Bankowa	całość	Marii Konopnickiej	całość
Bolesława Leśmiana	całość	Mickiewicza	całość
Cypriana Kamila Norwida	całość	Mikołaja Kopernika	NP: 1-9, P: 2-18
Elizy Orzeszkowej	NP.:1-7,P:2-8	Mikołaja Reja	całość
Fabryczna	NP: 1-9	Niepodległości	całość
gen. L. Okulickiego	całość	Sportowa	NP: 1-5a, 17-19
Gen. Tadeusza Góry	całość	Spółdzielcza	NP.:1-3
Hotelowa	całość	Stanisława Wyspiańskiego	NP: 1-25, P: 2-18
Jana Kilińskiego	całość	Strażacka	całość
Jana Kochanowskiego	całość	Szkolna	całość
Juliana Tuwima	całość	Środkowa	całość
Juliusza Słowackiego	całość	Tadeusza Kościuszki	NP: 1-5, P: 2-8
Kardynała Stefana Wyszyńskiego	1-14	Targowa	całość
Klubowa	całość	Turystyczna	P: 2-6
Kolejowa	całość	Warsztatowa	3-5
Kosynierów	NP: 1-13	Żwirki i Wigury	NP: 7a-11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Świdnik

Jak wskazano w diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji obszar boryka się z licznymi problemami społecznymi. Ujemny przyrost naturalny występujący na obszarze jest w niewielkim stopniu kompensowany przez dodatnie saldo migracji, którego wartość, jest niższa niż średnia dla całego miasta. Zasadniczo problemy społeczne obszaru w dużej mierze wynikają ze zwiększonego poziomu bezrobocia w tym także długotrwałego. Brak zatrudnienia negatywnie oddziałuje na sytuację życiową mieszkańców. Pochodną tego zjawiska jest zwiększona liczba osób korzystających z usług pomocy społecznej, których jest ponad dwa razy więcej niż przeciętna wartość dla całego obszaru miasta. W konsekwencji wysokiego poziomu bezrobocia, ubóstwa, a także funkcji pełnionych przez obszar (śródmieście, wysoka gęstość zaludnienia, znaczna liczba ludności korzystająca z dostępnych usług społecznych, publicznych, handlu, gastronomii) dotyka go ponadnormatywna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców (jest ich blisko dwukrotnie więcej). Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 23 Problemy w sferze społecznej obszaru Śródmieście

	wartość dla obszaru rewitalizacji	wartość dla Miasta Świdnik
Saldo migracji na 1000 mieszkańców	3,27	4,04
Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców	3,81	1,57
Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	43,76	33,40

² NP. – numery nieparzyste, P – numery parzyste

	wartość dla obszaru rewitalizacji	wartość dla Miasta Świdnik
Liczba osób bezrobotnych długotrwale na 1000 mieszkańców	22,86	17,51
Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	11,76	6,63
Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	38,75	14,70
Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	208 829,71	122 588,09
Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	31,13	10,03

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Świdnik i GUS

Na problemy społeczne obszaru nakładają się problemy techniczne. Obszar rewitalizacji to centrum Miasta Świdnik. Występuje tu zagęszczenie zabudowy związanej z pełnieniem ważnych funkcji wymagających dostosowania zarówno do osób ze specjalnymi potrzebami oraz w zakresie energooszczędności. Wiele budynków usytuowanych na terenie śródmieścia jest w złym stanie technicznym i wymaga pilnej interwencji.

Należy również pamiętać, że Świdnik to miasto „planowane”, a nie naturalne. Pierwotny „projekt miasta” i jego planowanie przestrzenne było tworzone na początku lat 50. W latach 1951 –1953 opracowany został pierwszy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla Świdnik. Plan powstał w pracowni „Miastoprojekt” w Warszawie. Opracowany został przez inżynierów K. Olszewskiego i T. Romana)³. W związku z okresem projektowania miasta i aktualnymi, dynamicznymi zmianami społeczno-gospodarczymi wiele elementów istniejącego ładu przestrzennego wymaga dostosowania do aktualnych potrzeb użytkowników terenu.

W kontekście powyższych faktów obszar rewitalizacji wymaga znacznych nakładów finansowych ze względu na wskazane deficyty w sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej.

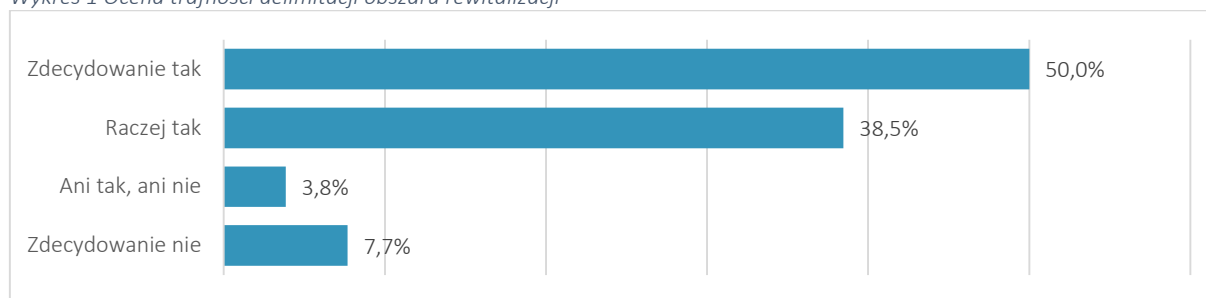
Dodatkowo na potrzeby opracowania diagnozy pogłębionej obszaru Śródmieście w dniach 15.10-15.11.2021 roku przeprowadzono ankietę wśród mieszkańców Miasta Świdnik. Kwestionariusz ankiety był dostępny na stronie internetowej Urzędu Miasta w Świdniku www.e-swidnik.pl. Warto zwrócić uwagę, że znaczna część odpowiedzi badanych pokrywa się ze zidentyfikowanymi problemami.

Większość badanych stanowili mężczyźni (56%), w wieku pomiędzy 25 a 44 rokiem życia (65,4%), pracujący (80%), deklarujący wykształcenie wyższe (81%).

W pierwszej kolejności zadaniem badanych była ocena trafności delimitacji, a więc wskazania na podstawie diagnozy obszaru rewitalizacji. Ankietowanych zapytano wprost czy obszar został trafnie wytypowany do działań rewitalizacyjnych. Odsetek pozytywnych odpowiedzi (zdecydowanie i raczej tak) wyniósł 88,5%.

³ Za: Studium

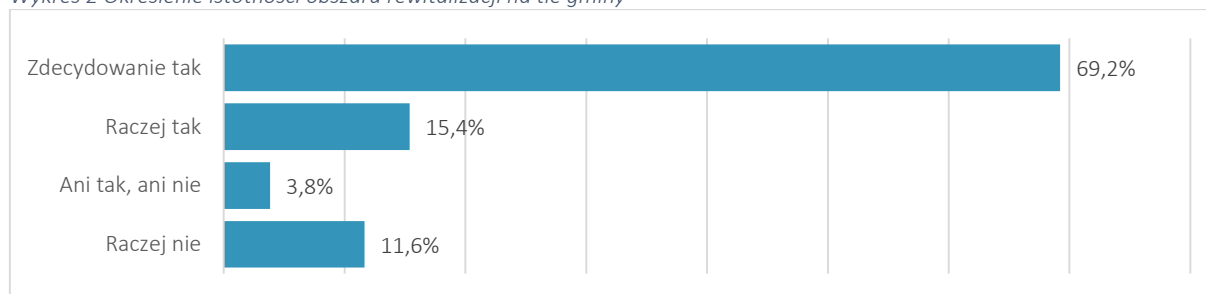
Wykres 1 Ocena trafności delimitacji obszaru rewitalizacji



Źródło: badania własne n=26

W drugim pytaniu poproszono respondentów o wskazanie, czy obszar (Śródmieście) jest istotny dla funkcjonowania miasta. Podobnie, zdecydowana większość badanych udzieliła odpowiedzi raczej tak i zdecydowanie tak (84,6%).

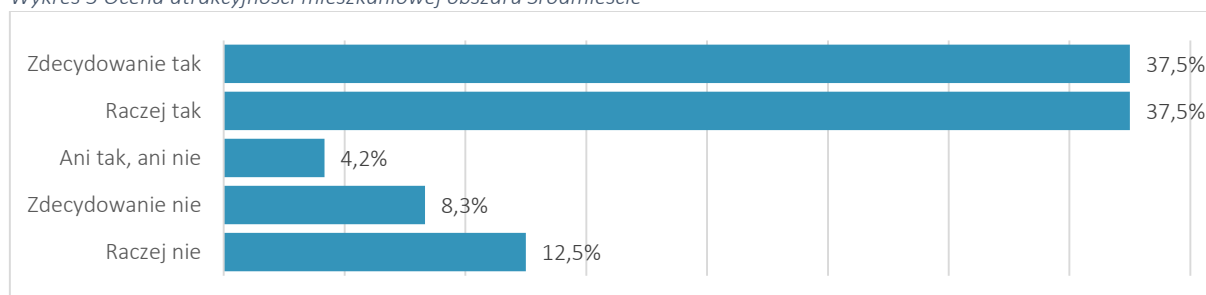
Wykres 2 Określenie istotności obszaru rewitalizacji na tle gminy



Źródło: badania własne n=26

W kontekście wyludniania się Śródmieścia (ujemnego salda migracji) zapytano czy ten obszar stanowi atrakcyjne miejsce zamieszkania. Odsetek pozytywnych odpowiedzi wyniósł 75%.

Wykres 3 Ocena atrakcyjności mieszkaniowej obszaru Śródmieście

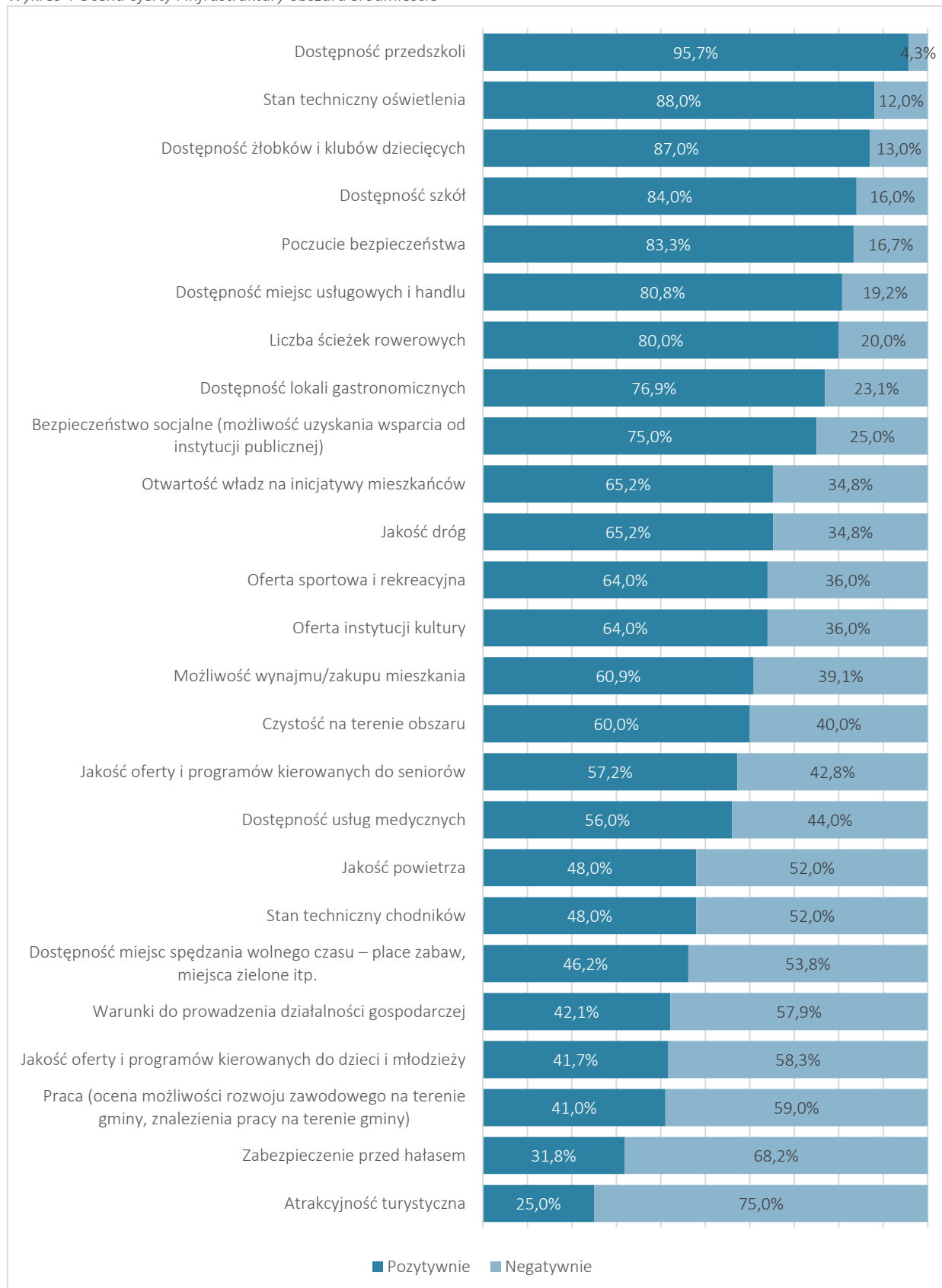


Źródło: badania własne n=26

Do najbardziej istotnych pytań w związku z pogłębionymi pracami diagnostycznymi należały te dotyczące aktualnej jakości oferty oraz infrastruktury. Respondenci otrzymali listę elementów oferty i infrastruktury, które mieli ocenić (pozytywnie lub negatywnie). Niewątpliwie najlepiej oceniono dostępność miejsc opieki dla dzieci (przedszkoli i żłobków). W dalszej kolejności stan techniczny oświetlenia, poczucie bezpieczeństwa oraz dostępność miejsc usług i handlu. Co ciekawe mimo występowania modernistycznej architektury i interesującej historii miasta badani najniżej ocenili atrakcyjność turystyczną obszaru. Ponadto negatywnie oceniono zabezpieczenie przed hałasem,

wskazano na niską atrakcyjność lokalnego rynku pracy oraz niską jakość oferty kierowanej do dzieci i młodzieży.

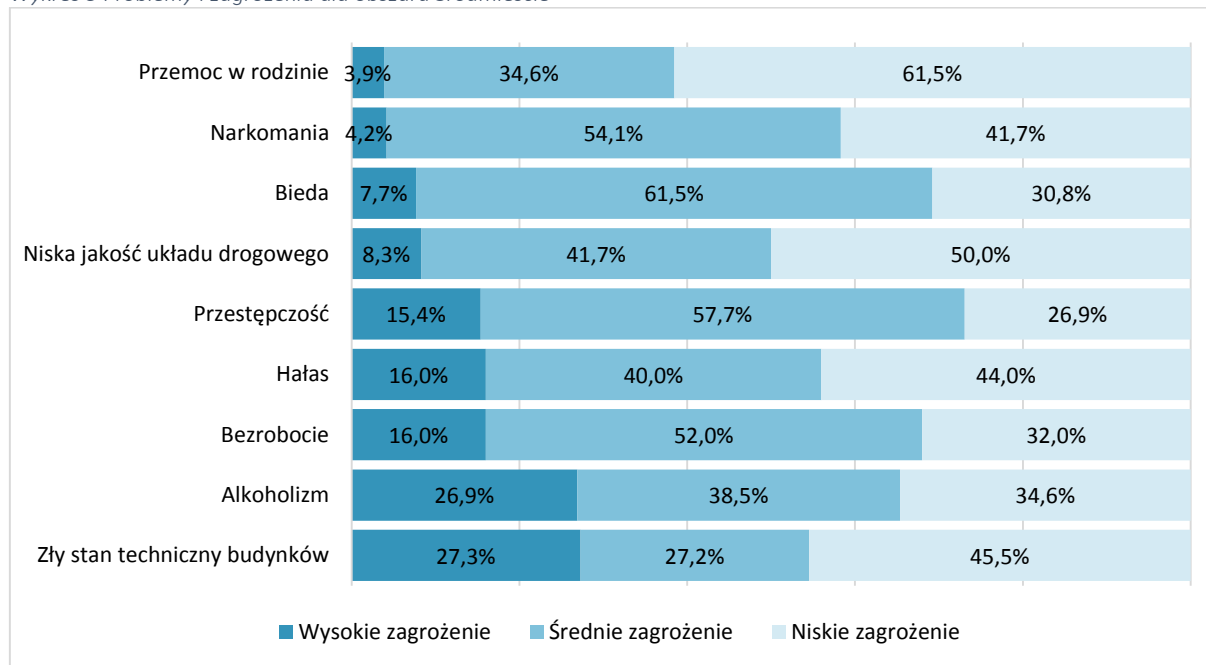
Wykres 4 Ocena oferty i infrastruktury obszaru Śródmieście



Źródło: badania własne n=26

Do największych zagrożeń występujących na terenie Śródmieścia zaliczono zły stan techniczny budynków, alkoholizm i bezrobocie. Najniższe poczucie zagrożenia badani deklarują wobec przemocy w rodzinie oraz niskiej jakości układu drogowego.

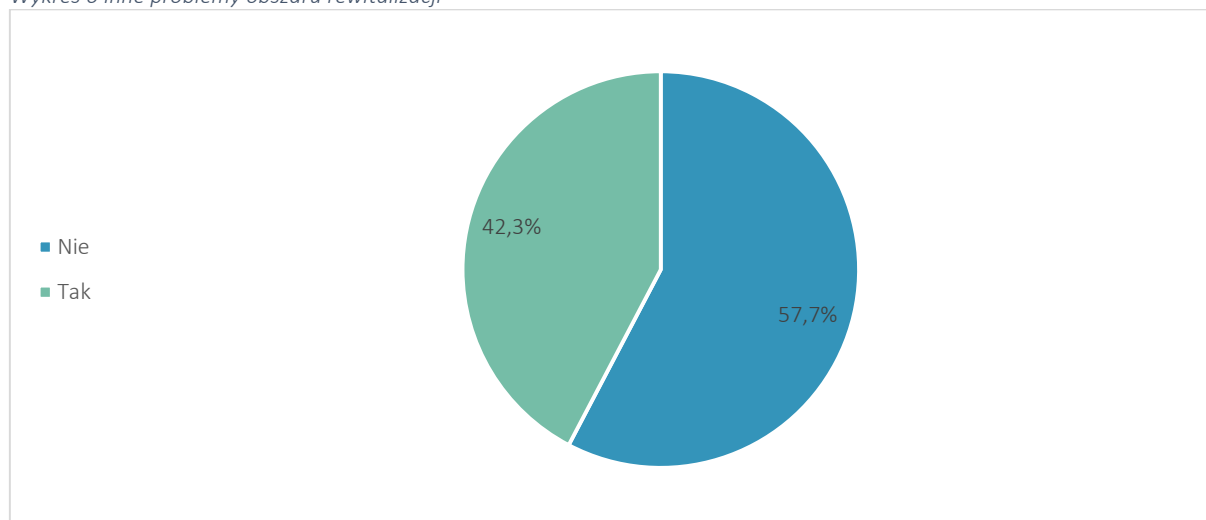
Wykres 5 Problemy i zagrożenia dla obszaru Śródmieście



Źródło: badania własne n=26

Niespełna połowa badanych wskazała na dodatkowe problemy i zagrożenia badanego obszaru. Wskazano między innymi na brak parkingów, niską estetykę budynków, brak ładu przestrzennego, zbyt częste występowanie reklam i niską jakość komunikacji (zarówno miejskiej jak i wojewódzkiej).

Wykres 6 Inne problemy obszaru rewitalizacji

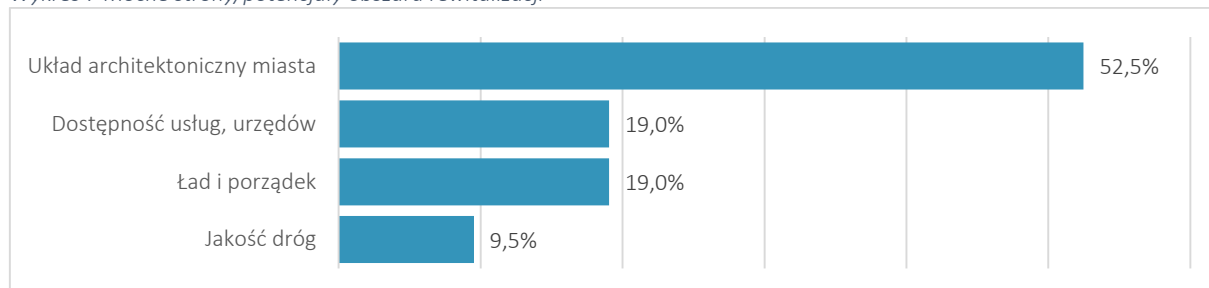


Źródło: badania własne n=26

Następne pytanie dotyczyło potencjałów i mocnych stron analizowanego obszaru. Jednoznacznie, ponad połowa ankietowanych wskazała na unikatowy układ architektoniczny miasta, jako potencjał

obszaru rewitalizacji. W dalszej kolejności wskazywano na funkcje handlowo-usługowe oraz ład i porządek.

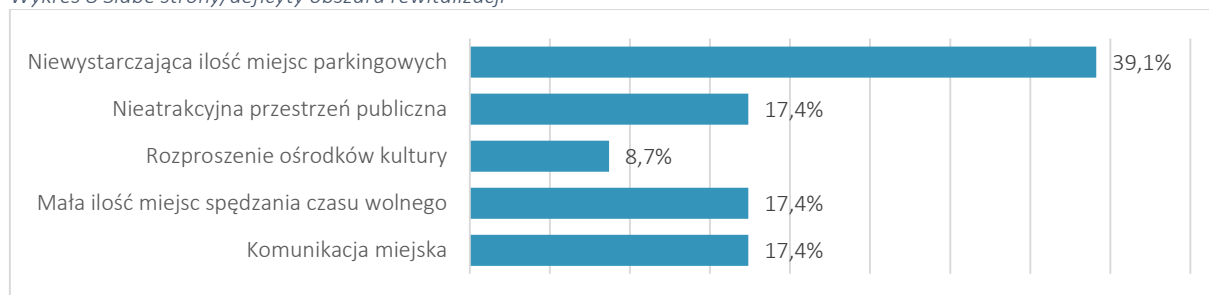
Wykres 7 Mocne strony/potencjały obszaru rewitalizacji



Źródło: badania własne n=26

Ostatnim poruszonym zagadnieniem były słabe strony i deficyty obszaru rewitalizacji. Zasadniczo odpowiedzi badanych w tej kwestii pokrywają się z artykułowanymi ocenami oferty i infrastruktury – jako deficyty wskazuje się na niewystarczającą liczbę miejsc parkingowych, nieatrakcyjną przestrzeń publiczną, niską liczbę miejsc spędzania czasu wolnego oraz niską jakość komunikacji miejskiej.

Wykres 8 Słabe strony/deficyty obszaru rewitalizacji



Źródło: badania własne n=26

7.2 Potencjały obszaru rewitalizacji

Poniżej przedstawiono największe potencjały obszaru, uporządkowane zgodnie z analizowanymi sferami.

Sfera społeczna	
– dostępność obiektów użyteczności publicznej – dziedzictwo kulturowe – relatywnie wysoka liczba organizacji pozarządowych – dobra lokalizacja	
Sfera gospodarcza	
– potencjał handlowo-usługowy – wysoka liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych – stosunkowo wysoka liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	
Sfera środowiskowa	
– wysoki odsetek terenów zielonych – potencjał dla podjęcia działań podnoszących efektywność energetyczną, – propagowanie zastosowania w budynkach jednorodzinnych nowoczesnych, odnawialnych źródeł energii cieplnej – niska liczba budynków zawierających wyroby azbestowe na km2.	
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
– dobra dostępność komunikacyjna – linia kolejowa – dworzec kolejowy – położenie w centrum charakteryzujące się dużą dostępnością do usług społecznych – potencjał do rozwoju różnych form turystyki i związanych z nią usług (np. szlak techniki)	
Sfera techniczna	
– dobre wyposażenie terenu w infrastrukturę sieciową (w szczególności gaz ziemny) – miasto planowane posiadające rezerwy przestrzenne do realizacji inwestycji – stosunkowo niski wiek zabudowy względem innych miast w Polsce	

7.3 Podsumowanie diagnozy obszaru rewitalizacji

Wskazany obszar rewitalizacji jest największym potencjałem dla rozwoju Miasta Świdnik. Skupiają się tu liczne funkcje związane z występowaniem poszczególnych instytucji miejskich i powiatowych. Ponadto wyznaczony obszar rewitalizacji jest to obszar zagęszczenia punktów handlowo-usługowych i tym

samym największej w mieście liczby prowadzonych działalności gospodarczych. W związku z pełnionymi funkcjami i występującą modernistyczną zabudową obszar ten może stanowić atrakcyjne miejsce dla turystów. Niestety prowadzone działania rewitalizacyjne od 2016 roku zostały zrealizowane w 50%, a wskazany **obszar rewitalizacji nadal dotykają negatywne zjawiska społeczne, techniczne i przestrzenno-funkcjonalne.**

Jak wykazała diagnoza na obszarze Śródmieścia obserwuje się liczne zjawiska kryzysowe, które pozostawione bez interwencji mogą rozlewać się na pozostałe części miasta, a także hamować jego rozwój. Do głównych problemów społecznych w obszarze rewitalizacji zalicza się, **wyższą niż przeciętnie liczbę osób bezrobotnych i wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych.** Pochodną zjawiska bezrobocia jest **wysoka liczba klientów pomocy społecznej i tym samym wysoka liczba udzielonych świadczeń pomocy społecznej.** Ponadto, na obszarze **występuje niski poziom bezpieczeństwa publicznego,** dochodzi także do **aktów przemocy, przestępstw oraz nadużywania alkoholu.** Pogłębiona diagnoza potwierdza występowanie zjawisk kryzysowych w sferze społecznej i konieczność podjęcia interwencji.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, przesłanką konstytuującą obszar rewitalizacji, oprócz występowania problemów w sferze społecznej jest współwystępowanie kryzysu, w co najmniej jednej z pozostałych sfer (technicznej, środowiskowej, gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej). Zgodnie z przedstawionymi danymi w diagnozie pogłębionej, należy wskazać współwystępowanie kryzysu szczególnie w sferze technicznej – **występowania licznej zabudowy wymagającej remontów, dostosowania w zakresie energooszczędności oraz dostosowania do osób o szczególnych potrzebach.** Brak interwencji w tej sferze może prowadzić do postępującej degradacji technicznej tkanki miejskiej, bezpowrotnej utraty wyjątkowego dziedzictwa kulturowego oraz negatywnego oddziaływania na sferę środowiskową (brak dostosowania w zakresie energooszczędności) i społeczną (brak dostosowania do osób o specjalnych potrzebach).

Zgodnie z opiniami interesariuszy procesu rewitalizacji, wskazany obszar cechuje **niska atrakcyjność turystyczna, a lokalny rynek pracy stwarza ograniczone możliwości rozwoju i znalezienia atrakcyjnego zatrudnienia.** Badani zwrócili również uwagę na poziom natężenia hałasu na obszarze rewitalizacji jednak w mieście nie są prowadzone cykliczne badania natężenia hałasu w związku z czym trudno zweryfikować subiektywne odczucia respondentów. Ponadto zagrożenie stanowi (podobnie jak w przypadku danych liczbowych) **zły stan techniczny zabudowy, alkoholizm i bezrobocie.** Na przeznaczonym do rewitalizacji obszarze znajdują się strategiczne budynki użyteczności publicznej, które stanowią duży potencjał do prowadzenia działań, mających na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej. Wyzwaniem społecznym jest podniesienie poziomu bezpieczeństwa i reintegracja mieszkańców, w tym tych borykających się z problemem uzależnień i długotrwałego bezrobocia.

Na obszarze rewitalizacji **brakuje miejsc parkingowych, miejsc spędzania czasu wolnego**. Wiele z obecnych miejsc ulega stopniowej degradacji, czy jest trudnodostępnych dla wszystkich grup użytkowników. Brak dostosowanych do potrzeb mieszkańców miejsc aktywnej integracji społecznej, przede wszystkim związanych z lokalnym dziedzictwem kulturowym w znacznym stopniu uniemożliwiają budowanie istotnego z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych – kapitału społecznego. Uporządkowanie i modernizacja badanego obszaru wpłynie nie tylko na poprawę jego stanu technicznego, ale przede wszystkim na poprawę jakości życia mieszkańców. Dużym potencjałem dla rozwoju obszaru są walory architektoniczne i historyczne przede wszystkim związane z WSK. Rewitalizacja obszaru, oparta o jego potencjały będzie sprzyjała budowaniu więzi społecznych.

8. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Przedmiotowy rozdział stanowi opis stanu obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji w mieście Świdnik. Przeprowadzona diagnoza wewnętrznych potencjałów i zasobów miasta, jak również analiza pogłębiona obszaru rewitalizacji umożliwiły w konsekwencji wyznaczenie obszaru wsparcia. Obszar rewitalizacji stanowi podstawowe odniesienie dla sformułowania wizji obszaru kryzysowego po przeprowadzeniu rewitalizacji. Rozdział winien przynieść odpowiedź na pytanie „jak ma wyglądać Miasto Świdnik w perspektywie roku 2030?”.

Zaprezentowana poniżej wizja to pożądaný, docelowy rezultat zrealizowanych przedsięwzięć i projektów, które stanowią zwieńczenie części postulatycznej opracowania i tworzą bazę do realizacji celów strategicznych rewitalizacji oraz kierunków działań.

Jednocześnie zawartość wizji jest wypadkową pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji oraz konsultacji społecznych i spotkań warsztatowych prowadzonych z mieszkańcami miasta i koncentruje się na trzech aspektach: społecznym, gospodarczym oraz technicznym.

Wizja stanu obszaru zdegradowanego przewidzianego do rewitalizacji została zdefiniowana następująco:

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Obszar rewitalizacji Miasta Świdnik stanowi atrakcyjne miejsce zamieszkania i spędzania czasu wolnego dla obecnych i przyszłych mieszkańców, jest również przestrzenią sprzyjającą rozwojowi na każdym etapie życia.

W ramach zrealizowanych przedsięwzięć wdrożono usługi wspierające, zapobiegające wykluczeniu społecznemu i marginalizacji. Podjęte działania wpłynęły korzystnie na jakość życia mieszkańców.

Działania rewitalizacyjne w sferach pozaspołecznych pozwoliły na uzyskanie poprawy komfortu życia zarówno mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i całego Miasta Świdnik.

W wyniku procesów ożywienia na obszarze poddanym rewitalizacji powstały przestrzenie publiczne sprzyjające ograniczeniu negatywnych zjawisk społecznych oraz zwiększeniu poziomu integracji społecznej.

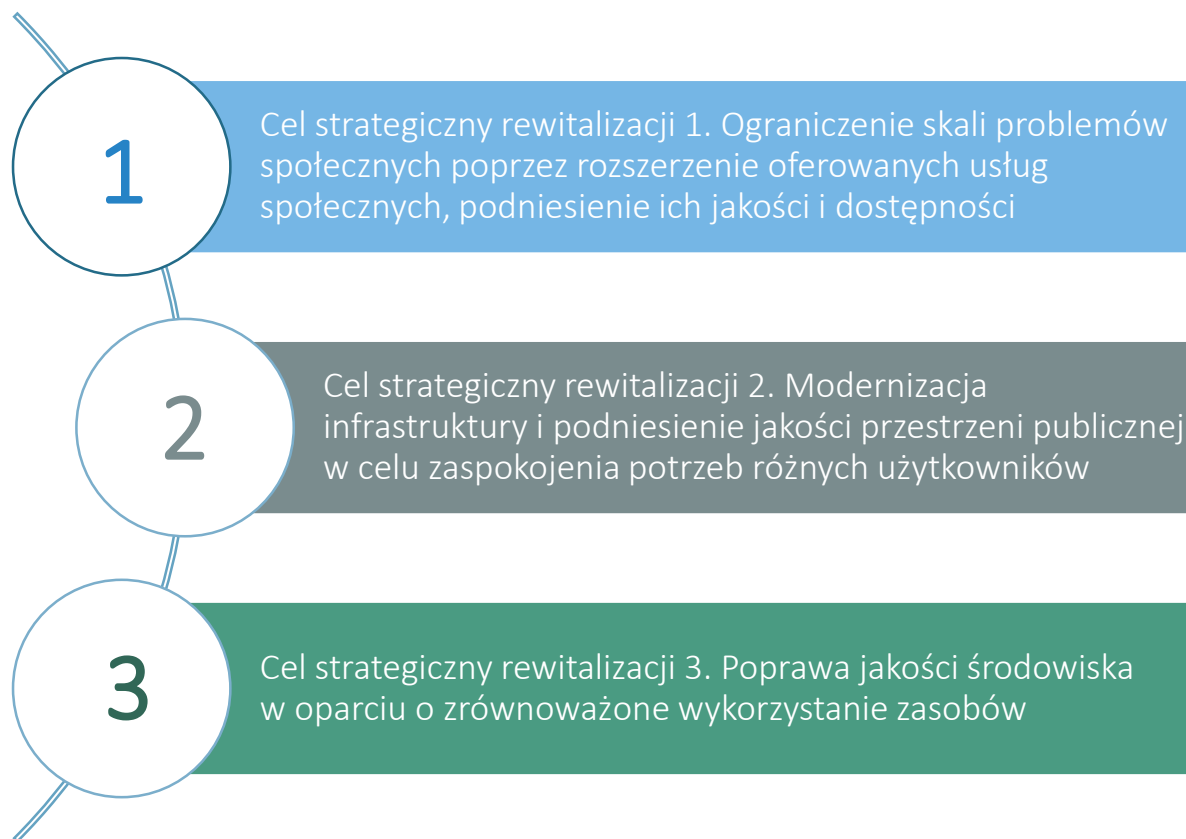
Przestrzenie publiczne stały się miejscem spotkań i integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji wpływając także na ograniczenie rozlewania się negatywnych zjawisk na pozostałe części miasta.

9. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

Zgodnie z ustawą zdefiniowany obszar rewitalizacji będzie rewitalizowany z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych. Szczególny nacisk będzie ukierunkowany na stopień nasilenia problemów społecznych na danym obszarze – głównie w zakresie marginalizacji i wykluczenia społecznego mieszkańców danego obszaru.

Poszczególne zapisy o charakterze postulatycznym wynikają ze szczegółowej analizy problemowej zaprezentowanej w części diagnostycznej i stanowią odpowiedź na zidentyfikowane niekorzystne zjawiska i procesy odnotowywane na obszarze kryzysowym.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Świdnik wyznaczone zostały trzy główne cele rewitalizacji i są nimi:



Koncepcja strategiczna obejmuje trzy zasadnicze cele strategiczne rewitalizacji, które są względem siebie komplementarne i stanowią odpowiedź na zdiagnozowane deficyty i problemy zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji. Każdy z celów strategicznych rewitalizacji jest dopełniany przez kierunki działań. Założenia interwencji rewitalizacyjnej zaprezentowano w poniższej tabeli.

Sfera	Cel strategiczny	Kierunki działań	Diagnozowane problemy	Potencjalni beneficjenci	Identyfikowane potencjały	Spodziewane efekty
Społeczno-gospodarcza	1. Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności	1.1. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społeczną i w trudnej sytuacji życiowej	– ujemny przyrost naturalny – wysokie saldo migracji – wysoka liczba osób bezrobotnych. – wysoka liczba klientów pomocy społecznej – wysoka liczba udzielonych świadczeń pomocy społecznej – akty przemocy – niski poziom bezpieczeństwa publicznego	Osoby bezrobotne: 402 Osoby długotrwale bezrobotne: 210 Osoby w wieku poprodukcyjnym Klienci CUS: 356 Ofiary przemocy: 71 Osoby uzależnione od alkoholu: 35 Osoby niepełnosprawne: 286 NGO: 55	– dostępność obiektów edukacyjnych - szkoła podstawowa – dziedzictwo kulturowe – relatywnie wysoka liczba organizacji pozarządowych – dobra lokalizacja	– poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji – integracja międzypokoleniowa w społeczności lokalnej – poszerzona oferta atrakcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży – większa liczba wydarzeń i imprez integracyjnych, edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych – zwiększone uczestnictwo seniorów, osób z niepełnosprawnością w życiu społeczno-kulturalnym miasta
		1.2. Poprawa dostępności i rozwój usług społecznych dla osób starszych oraz osób ze szczególnymi potrzebami.				
		1.3. Rozszerzenie i poprawa jakości oferty kulturalno-edukacyjnej dedykowanej dzieciom i młodzieży				
		1.4. Stworzenie miejsc aktywnej integracji społecznej				
Techniczna i przestrzenno-funkcjonalna	2. Modernizacja infrastruktury w celu zaspokojenia potrzeb różnych użytkowników	2.1. Modernizacja budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne	– występowanie licznej zabudowy wymagającej remontów, dostosowania w zakresie energooszczędności – wysoka liczba budynków użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób o szczególnych potrzebach – ograniczony dostęp do usług społecznych i publicznych	Osoby bezrobotne: 402 Osoby długotrwale bezrobotne: 210 Osoby w wieku poprodukcyjnym Klienci CUS: 356 Ofiary przemocy: 71 Osoby uzależnione od alkoholu: 35 Osoby niepełnosprawne: 286 NGO: 55	– dobra dostępność komunikacyjna – linia kolejowa – dworzec kolejowy – położenie na terenie o dużych walorach krajoznawczych sprzyjających rozwojowi turystyki i spędzania czasu wolnego – potencjał do rozwoju różnych form turystyki i związanych z nią usług (np. szlak zabytków techniki) – obecność ciekawych obiektów historycznych	– zagospodarowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych – poprawa wizerunku, estetyki – wzrost zainteresowania aktywnymi formami spędzania wolnego czasu wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji – aktywne korzystanie z lokalnych miejsc, przestrzeni publicznych – powstanie przestrzeni przyjaznych mieszkańcom – poprawa jakości dostępności obiektów użyteczności publicznej i terenów rekreacyjnych – zaspokojenie potrzeb osób starszych, osób z niepełnosprawnością, dzieci i młodzieży w zakresie spędzania czasu wolnego, wypoczynku i rekreacji
		2.2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznych bazujące na zasobach przyrodniczych i historycznych obszaru rewitalizacji				
		2.3. Zwiększenie dostępności do obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych umożliwiające włączenie społeczne wszystkich grup społecznych				
Środowiskowa	3. Poprawa jakości środowiska w oparciu o zrównoważone wykorzystanie zasobów	3.1. Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i rozwój wdrażania energooszczędnych technologii	– ubytki energii cieplnej w obiektach użyteczności publicznej	Wszyscy mieszkańcy miasta: 37 602	– wysoki odsetek terenów zielonych – potencjał dla podjęcia działań podnoszących efektywność energetyczną, – propagowanie zastosowania w budynkach jednorodzinnych nowoczesnych, odnawialnych źródeł energii cieplnej	– poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej – wzrost liczby turystów odwiedzających miasto

10. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

10.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

1.	Rewitalizacja budynku przy ul. Wyszyńskiego na potrzeby Miejsko - Powiatowej Biblioteki Publicznej.		
Nazwa przedsięwzięcia			
Rewitalizacja budynku przy ul. Wyszyńskiego na potrzeby Miejsko - Powiatowej Biblioteki Publicznej.			
Nazwa wnioskodawcy			
a) osoba fizyczna		b) inny podmiot (nazwa): Gmina Miejska Świdnik	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
W ramach przedsięwzięcia rozwiązany zostałby problem braku miejsca oferującego szerokie możliwości spędzania wolnego czasu dla mieszkańców w każdym wieku. W bibliotece znalazłoby się miejsce na Strefę Historii, galerię z funkcją występów muzycznych i teatralnych, wyodrębniony zostałaby też oddział dla dzieci z zapewnieniem możliwości wyjścia na zajęcia plenerowe. Na zewnątrz zorganizowany byłby ogród z miejscem do odpoczynku i czytania oraz organizacji spotkań muzycznych i autorskich.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Celem przedsięwzięcia jest przebudowa i modernizacja budynku związana z rozszerzeniem zakresu działania Miejsko - Powiatowej Biblioteki Publicznej, w szczególności realizacji dodatkowej oferty usług.			
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia			
Realizacja przedsięwzięcia wymagać będzie generalnej przebudowy istniejącego budynku. Obecnie jest to budynek piętrowy o pow. około 600 m ² . Zakres zadania obejmuje przebudowę, zapewnienie dostępności dla osób niepełnosprawnych, zmianę rozkładu pomieszczeń, multifunkcyjność, ewentualne wkomponowanie ścian przesuwanych, dających możliwość otwierania większych powierzchni w razie potrzeb. Przedsięwzięcie zakłada możliwość dobudowania dodatkowego piętra budynku.			
Powiązanie z celami GPR			
Cel. nr 2: Modernizacja infrastruktury i podniesienie jakości przestrzeni publicznej w celu zaspokojenia potrzeb różnych użytkowników			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia			
ul. Wyszyńskiego, Świdnik, Budynek na dz. o nr ew. 1259/43 (obszar rewitalizacji)			
Okres realizacji:			
2024-2026			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
1 200 000,00 zł		6 800 000,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
8 000 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji):			
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.): 1			
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.): 1			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji):			
Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych budynków publicznych na obszarach miejskich (osoby): 500			
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji			
W wyniku realizacji projektu zostanie zmodernizowana oraz dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami infrastruktura społeczna, przeznaczona na cele kulturalne. Działanie to jest zgodne z celem GPR: 2. Modernizacja infrastruktury i podniesienie jakości przestrzeni publicznej w celu zaspokojenia potrzeb różnych użytkowników			

2. Dizajn i nauka w świdnickiej bibliotece			
Nazwa przedsięwzięcia			
Dizajn i nauka w świdnickiej bibliotece.			
Nazwa wnioskodawcy			
a) osoba fizyczna		b) inny podmiot (nazwa): Miejsko – Powiatowa Biblioteka Publiczna w Świdniku	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
W ramach przedsięwzięcia planuje się rozwój usług społecznych skierowanych do dzieci i młodzieży. Proponowany projekt wpisuje się w zaproponowany kierunek działań - 1.3. Rozszerzenie i poprawa jakości oferty kulturalno-edukacyjnej dedykowanej dzieciom i młodzieży 1.4. Stworzenie miejsc aktywnej integracji społecznej.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Celem przedsięwzięcia jest podniesienie kompetencji dzieci i młodzieży oraz szerzej mieszkańców z obszaru rewitalizacji zarówno w zakresie edukacyjnym (rozszerzenie zainteresowań, poznanie nowych technologii itp) jak i społecznym (pokazać pozytywne wzorce spędzania czasu i integracji).			
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia			
W ramach przedsięwzięcia planowane jest stworzenie kompleksowej oferty edukacyjnej i kulturalnej dla dzieci i młodzieży. Aby zrealizować to zadanie zmodernizowany budynek zostanie wyposażony w pracownię poświęconą astronomii, naukom przyrodniczym oraz projektowaniu 2D/3D. Planuje się zakup odpowiedniego sprzętu oraz wyposażenia. W zmodernizowanych i doposażonych przestrzeniach organizowane będą warsztaty projektowania 2D/3D, spotkania z pilotami z Aeroklubu Świdnickiego na temat lotnictwa z wykorzystaniem księgozbioru biblioteki, cykl warsztatów naukowych z udziałem nauczycieli nauk ścisłych i przyrodniczych z wykorzystaniem pomocy naukowych, przyrządów do badań i nowych technologii.			
Powiązanie z celami GPR			
Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia			
ul. Wyszynskiego, Świdnik, Budynek na dz. o nr ew. 1259/43 (obszar rewitalizacji)			
Okres realizacji:			
2024-2026			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochozące ze źródeł krajowych publicznych	pochozące ze źródeł prywatnych	pochozące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochozące z innych źródeł
14 025,00 zł		79 475,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
93 500,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji): Liczba nowych elementów oferty kulturalno-edukacyjnej (szt.): 3			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji): Liczba osób korzystających z nowej oferty kulturalno-edukacyjnej (osoby): 350			
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji			
Realizacja projektu wzbogaci lokalną ofertę kulturalno-edukacyjną o dodatkowe, ogólnodostępne zajęcia, skierowane przede wszystkim do dzieci i młodzieży. Zakłada się, iż wzbogacona oferta istotnie podniesie kompetencje dzieci i młodzieży w zakresie edukacyjnym i społecznym, co przełoży się w przyszłości na ograniczenie skali problemów społecznych obszaru rewitalizacji. Działanie to jest zgodne z celem rewitalizacji 1 Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności.			

3. Kulturalny Świdnik			
Nazwa przedsięwzięcia			
Kulturalny Świdnik			
Nazwa wnioskodawcy			
a) osoba fizyczna		b) inny podmiot (nazwa): Miejsko – Powiatowa Biblioteka Publiczna w Świdniku	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
W ramach przedsięwzięcia planuje się rozszerzenie oferty kulturalnej i jej dostępności dla mieszkańców miasta. Dzięki prowadzonym działaniom zostanie podniesiony poziom kompetencji czytelniczych i kulturowych. Proponowany projekt wpisuje się w zaproponowany kierunek działań - 1.3. Rozszerzenie i poprawa jakości oferty kulturalno-edukacyjnej dedykowanej dzieciom i młodzieży 1.4. Stworzenie miejsc aktywnej integracji społecznej.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Celem przedsięwzięcia jest rozszerzenie zakresu działania Biblioteki i wzbogacenie oferty usług skierowanych do wszystkich mieszkańców miasta. Dodatkowa oferta może w istotny sposób podnieść kompetencje mieszkańców obszaru rewitalizacji zarówno w zakresie kultury (rozszerzenie zainteresowań, poznanie twórców i różnorodnych form życia kulturalnego), jak i społecznym (pokazać pozytywne wzorce spędzania czasu i integracji).			
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia			
W ramach przedsięwzięcia planowane jest stworzenie kompleksowej oferty kulturalnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Realizacja zadania obejmuje organizację spotkań z udziałem pisarzy, aktorów i muzyków promujących zasoby biblioteczne: książki, filmy, muzykę. W ramach przedsięwzięcia przewidziano cykl zajęć z zakresu edukacji filmowej obejmującej m.in. spotkania miłośników sztuki filmowej, projekcje filmów zakończone dyskusją, wymianą poglądów na temat obejrzanej produkcji, spotkania z reżyserami, aktorami, twórcami filmowymi. Przedsięwzięcie obejmuje również spotkania muzyczne promujące lokalnych artystów, przeplatane występami muzyków z całej Polski. Planowane działanie obejmuje zakup niezbędnego sprzętu i licencji do prowadzenia zajęć.			
Powiązanie z celami GPR			
Cel nr 1: Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia			
ul. Wyszyńskiego, Świdnik, Budynek na dz. o nr ew. 1259/43 (obszar rewitalizacji)			
Okres realizacji:			
2024-2026			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
34 725,00 zł		196 775,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
231 500,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji): Liczba nowych elementów oferty kulturalno-edukacyjnej (szt.): 4			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji): Liczba osób korzystających z nowej oferty kulturalno-edukacyjnej (osoby): 500			
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji			
Realizacja projektu wzbogaci lokalną ofertę kulturalną o dodatkowe, ogólnodostępne wydarzenia, skierowane do wszystkich grup mieszkańców. Zakłada się, iż wzbogacona oferta istotnie podniesie kompetencje kulturalne i społeczne społeczności lokalnej, co przełoży się w przyszłości na ograniczenie skali problemów społecznych obszaru rewitalizacji. Działanie to jest zgodne z celem rewitalizacji: 1. Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności.			

4. Pracownia regionalna – otwarte spotkania dla mieszkańców.			
Nazwa przedsięwzięcia			
Pracownia regionalna – otwarte spotkania dla mieszkańców.			
Nazwa wnioskodawcy			
a) osoba fizyczna		b) inny podmiot (nazwa): Miejsko – Powiatowa Biblioteka Publiczna w Świdniku	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
W ramach przedsięwzięcia planuje się rozszerzenie oferty kulturalnej i jej dostępności dla mieszkańców miasta. Dzięki prowadzonym działaniom podniesiony zostanie poziom wiedzy historycznej i regionalnej mieszkańców miasta. Projekt ma na celu rozbudzenie i zainteresowanie regionem, włączenie lokalnej społeczności w odkrywanie i dzielenie się wiedzą o przeszłości swojej lokalnej ojczyzny oraz zachęcenie młodzieży do samodzielnego zgłębiania wiedzy o regionie. Włączenie nowych technologii uatrakcyjni poszukiwania proces edukacji regionalnej. Wsparcie w kształtowaniu tożsamości mieszkańców. Proponowany projekt wpisuje się w zaproponowany kierunek działań - 1.3. Rozszerzenie i poprawa jakości oferty kulturalno-edukacyjnej dedykowanej dzieciom i młodzieży 1.4. Stworzenie miejsc aktywnej integracji społecznej..			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Celem przedsięwzięcia jest rozszerzenie zakresu działania Biblioteki i wzbogacenie oferty usług skierowanych do wszystkich mieszkańców miasta. Wprowadzenie dodatkowej oferty winno rozbudzić zainteresowanie regionem i wzmocnić przywiązanie do małej ojczyzny.			
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia			
W ramach przedsięwzięcia planowane jest stworzenie pracowni regionalnej, która będzie na stałe otwartym miejscem dla mieszkańców miasta, w którym zbierane będą min. wspomnienia, fotografie i utrwalane na nośnikach elektronicznych przy użyciu odpowiedniego sprzętu. W ramach przedsięwzięcia prowadzone będą cykliczne spotkania z młodzieżą ukazujące dorobek ojców – założycieli miasta pod kierunkiem bibliotekarzy oraz trenerów, prezentowanych z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi, w tym multimedialnych. Mieszkańcy miasta przez 24/7 będą mogli poznawać historie miejsca, miasta i ludzi, na folii projekcyjnej w oknie biblioteki. Młodzież szkół świdnickich weźmie udział w warsztatach gry mobilnej z wykorzystaniem odpowiedniego sprzętu oraz oprogramowania pod kierunkiem trenera.			
Powiązanie z celami GPR			
Cel nr 1: Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia			
ul. Wyszyńskiego, Świdnik, Budynek na dz. o nr ew. 1259/43 (obszar rewitalizacji)			
Okres realizacji:			
2024-2026			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
53 602,50 zł		303 747,50 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
357 350,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji): Liczba nowych elementów oferty kulturalno-edukacyjnej (szt.): 6			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji): Liczba osób korzystających z nowej oferty kulturalno-edukacyjnej (osoby): 5000			
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji			
Realizacja projektu wzbogaci lokalną ofertę kulturalną o dodatkowe, ogólnodostępne wydarzenia, skierowane do wszystkich grup mieszkańców. Zakłada się, iż wzbogacona oferta istotnie podniesie kompetencje kulturalne i społeczne społeczności lokalnej, co przełoży się w przyszłości na ograniczenie skali problemów społecznych obszaru rewitalizacji. Działanie to jest zgodne z celem rewitalizacji: 1 Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności.			

5. Kuźnia pomysłów			
Nazwa przedsięwzięcia			
Kuźnia pomysłów			
Nazwa wnioskodawcy			
a) osoba fizyczna		b) inny podmiot (nazwa): Miejsko – Powiatowa Biblioteka Publiczna w Świdniku	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
Aktywności proponowane przez bibliotekę będą miały charakter twórczy, dadzą pole do wypowiedzenia się, co dla nastolatków jako głównych odbiorów przedsięwzięcia, jest bardzo ważne. Możliwość tworzenia i wypowiadania się buduje pewność siebie, zaspokaja potrzeby samorealizacji, poczucie bycia zrozumianym, akceptowanym i uznania. Celem wszystkich działań Kuźni pomysłów jest poprawa kondycji psychicznej młodzieży. Wystawianie, zaprezentowanie szerszemu gronu odbiorców powstałej twórczości, organizowanie pokazów efektów pracy uczestników klubów, wzmocni osiągnięcie założonego celu. Zadaniem zajęć pod wspólnym hasłem Kuźnia pomysłów jest przeciwdziałać zaburzeniom rozwoju psychospołecznego dzieci starszych i nastolatków, przeciwdziałać samotności, lękom czy depresji. Obecnie coraz więcej dzieci i nastolatków jest odizolowanych od grup rówieśniczych. To odizolowanie powodują na przykład: zanik placów zabaw i lokalnych grup rówieśniczych działających jak „grupy wsparcia”, nieograniczony dostęp do mediów i rozrywki wirtualnej. Dzieci pozostają w domach same ze swoimi problemami, których nie mają okazji z nikim skonfrontować. Zaniedbania w procesie socjalizacji to teraz problem rosnący i w konsekwencji mający długofalowe skutki we wszystkich aspektach życia społecznego i gospodarczego.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Celem przedsięwzięcia jest zapewnienie młodzieży bezpiecznego miejsca, gdzie będą spotykać rówieśników, będą mogli nawiązać dobre relacje, poznawać ciekawe osoby, co pozwoli pozytywnie kierować ich rozwojem społecznym.			
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia			
Biblioteka planuje prowadzić cykliczne działania w formie klubów kreatywności (zgodnie z zainteresowaniami) aktywizujące uczestników, w tym warsztaty twórcze (np. literackie, plastyczne, komiksowe), zajęcia teatralne (np. improwizacji, niewerbalny, pisanie scen, pracy głosem), warsztaty plastyczne (np. ilustratorskie, komiksowe, twórcze), spotkania z ciekawymi ludźmi, które mogą być dla młodzieży przykładem (np.: spotkania z podróżnikami, pisarzami, również z lokalnymi twórcami). Do ww. działań zostanie wykorzystany planowany do zakupu niezbędny sprzęt, a także przyjazne i atrakcyjne dla młodzieży wyposażenie.			
Powiązanie z celami GPR			
Cel nr 1: Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia			
ul. Wyszyńskiego, Świdnik, Budynek na dz. o nr ew. 1259/43 (obszar rewitalizacji)			
Okres realizacji:			
2024-2026			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
17 130,00 zł		97 070,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
114 200,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji): Liczba nowych elementów oferty kulturalno-edukacyjnej (szt.): 7			

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji):
Liczba osób korzystających z nowej oferty kulturalno-edukacyjnej (osoby): 200

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

Realizacja projektu wzbogaci lokalną ofertę o dodatkowe, ogólnodostępne zajęcia i wydarzenia, skierowane do dzieci i nastolatków. Zakłada się, iż wzbogacona oferta istotnie podniesie ich kompetencje społeczne, co przełoży się w przyszłości na ograniczenie skali problemów społecznych obszaru rewitalizacji. Działanie to jest zgodne z celem rewitalizacji: 1 Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności.

6. „Kreatywny senior” – cykl zajęć dla osób 60+			
Nazwa przedsięwzięcia			
„Kreatywny senior” – cykl zajęć dla osób 60+			
Nazwa wnioskodawcy			
a) osoba fizyczna		b) inny podmiot (nazwa): Miejsko – Powiatowa Biblioteka Publiczna w Świdniku	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
Przedsięwzięcie ma za zadanie niwelować skutki samotności i wykluczenia społecznego wśród seniorów oraz poszerzyć ofertę edukacyjno- kulturalną skierowaną do osób w wieku 60+.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Celem przedsięwzięcia jest rozszerzenie zakresu działania Biblioteki poprzez uruchomienie dodatkowych usług skierowanych do seniorów. Dzięki dodatkowej ofercie, seniorzy będą mogli podnieść swoje kompetencje cyfrowe i językowe. Dodatkowym celem przedsięwzięcia jest uruchomienie procesów integracji międzypokoleniowej.			
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia			
Przedsięwzięcie w swoim zakresie przewiduje podniesienie kompetencji i umiejętności seniorów poprzez stymulację i wsparcie oraz pomoc seniorom w nowej cyfrowej rzeczywistości poprzez naukę języka angielskiego dla seniorów, e-usługi (e-urząd; e-zakupy; e-bankowość) oraz podstawowy kurs obsługi komputera ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa w sieci. Dodatkowo przedsięwzięcie zapewni włączenie, zaangażowanie seniorów w procesy twórcze (warsztaty), współuczestniczenie i współtworzenie wydarzeń poprzez realizację spotkań sportowych np. nordic walking, warsztaty rękodzielnicze oraz warsztaty malarskie. Przedsięwzięcie przewiduje zwiększenie aktywności fizycznej i psychicznej uczestników poprzez zajęcia opracowane dla osób starszych np. gimnastykę, edukację prozdrowotną seniorów, spotkanie z rehabilitantem, spotkanie ze specjalistą medycyny estetycznej, dermatologiem czy warsztaty ogrodnicze.			
Powiązanie z celami GPR			
Cel nr 1: Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia			
ul. Wyszyńskiego, Świdnik, Budynek na dz. o nr ew. 1259/43 (obszar rewitalizacji)			
Okres realizacji:			
2024-2026			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
10 185,00 zł		57 715,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
67 900,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji): Liczba nowych elementów oferty kulturalno-edukacyjnej (szt.): 9			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji): Liczba osób korzystających z nowej oferty kulturalno-edukacyjnej (osoby): 100			
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji			
Przewidziany do realizacji cykl zajęć ma za zadanie wzmocnić ofertę spędzania czasu dla seniorów i wyposażyć uczestników w niezbędne współcześnie kompetencje (w tym cyfrowe). Zakłada się, że dzięki realizacji zajęć pozyskana wiedza i umiejętności ograniczy skalę występujących problemów na obszarze rewitalizacji. Działanie to jest zgodne z celem rewitalizacji: 1 Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności.			

7. Sensorycznie w bibliotece – bibliosensoryka			
Nazwa przedsięwzięcia			
Sensorycznie w bibliotece – bibliosensoryka			
Nazwa wnioskodawcy			
a) osoba fizyczna		b) inny podmiot (nazwa): Miejsko – Powiatowa Biblioteka Publiczna w Świdniku	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
Celem ogólnym projektu jest poszerzenie oferty świdnickiej biblioteki poprzez organizację cyklu spotkań z udziałem specjalistów mających za zadanie przeciwdziałać: - niewystarczającej wiedzy rodziców w zakresie rozwoju psychomotorycznego ich dzieci, - niedostatecznej ilości organizacji zajmujących się szkoleniami (spotkaniami) dla rodziców w w/w zakresie Zajęcia mają za zadanie pokryć zwiększone zapotrzebowanie rodziców na uczestnictwo w spotkaniach dokształcających z zakresu wiedzy o dziecku i jego prawidłowym rozwoju.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Celem przedsięwzięcia jest rozszerzenie zakresu działania Biblioteki i uruchomienie dodatkowej oferty usług skierowanych do rodziców. Poprzez zorganizowane zajęcia rodzice zyskają szansę uzyskania wiedzy na temat lepszej opieki nad dzieckiem, dzieci natomiast szansę lepszego rozwoju psychospołecznego.			
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia			
Planowany jest cykl spotkań z udziałem trenerów takich jak fizjoterapeuta, logopeda, pedagog specjalny, terapeuta zajęciowy, pediatra z wykorzystaniem sprzętu sensorycznego, ścieżki sensoryczno – dydaktycznej.			
Powiązanie z celami GPR			
Cel nr 1: Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia			
ul. Wyszyńskiego, Świdnik, Budynek na dz. o nr ew. 1259/43 (obszar rewitalizacji)			
Okres realizacji:			
2024-2026			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
9 375,00 zł		53 125,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
62 500,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji): Liczba nowych elementów oferty kulturalno-edukacyjnej (szt.): 5			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji): Liczba osób korzystających z nowej oferty kulturalno-edukacyjnej (osoby): 100			
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji			
Rezultatem realizacji przedsięwzięcia będzie rozszerzenie oferty zajęć skierowanych do rodziców borykających się z problemami psycho-motorycznymi własnych dzieci. Dzięki uzyskanej wiedzy z zakresu prawidłowej opieki nad dziećmi zakłada się ograniczenie skali problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji. Działanie realizuje założenia celu rewitalizacji: 1.Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności			

8.	Utworzenie „Centrum Aktywności Społecznej” jako miejsca wsparcia i aktywności dla osób i grup mieszkańców wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.		
Nazwa przedsięwzięcia			
Utworzenie „Centrum Aktywności Społecznej” jako miejsca wsparcia i aktywności dla osób i grup mieszkańców wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.			
Nazwa wnioskodawcy			
a) osoba fizyczna		b) inny podmiot (nazwa): Gmina Miejska Świdnik	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
Utworzenie „Centrum Aktywności Społecznej” przewidziane jest jako miejsca spotkań, pracy, szkoleń, kursów, konferencji, aktywności, integracji i profilaktyki dla osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem (m.in. osoby dotknięte chorobą alkoholową, narkomanią, samotnością, depresją, młodzież z problemami wychowawczymi, seniorzy, niepełnosprawni, samotne matki, rodziny z problemami wychowawczymi i przemocą) oraz dla organizacji pozarządowych działających na rzecz wsparcia i pomocy takim osobom i grupom społecznym. W zmodernizowanym obiekcie powstałyby również mieszkania chronione dla młodych aktywizujących się osób opuszczających placówki opiekuńczo wychowawcze, rodziny zastępcze lub rodziny z problemami ubóstwa niewydolnych wychowawczo i materialnie.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Celem projektu jest stworzenie warunków do skutecznego prowadzenia wsparcia osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach Centrum Aktywności Społecznej przy ul. Kolejowej 4. Zmodernizowany budynek będzie pełnił nowe funkcje społeczne.			
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia			
Zakres rzeczowy zadania obejmuje przebudowę i modernizację budynku wraz z jego otoczeniem, przystosowanie mieszkań chronionych i zakup niezbędnego wyposażenia. Przedsięwzięcie obejmuje m.in. przebudowę pomieszczeń na parterze budynku, wykonanie klatek schodowych, dźwigu osobowego oraz nadbudowę piętra nad całością parteru. Rozbudowane zostaną instalacje wewnętrzne oraz wykonany zostanie montaż instalacji wizualnych i dźwiękowych w celu pełnego dostosowania obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Planowane jest zastosowanie paneli fotowoltaicznych. Projekt zakłada również modernizację otoczenia, w tym m.in. poprawę dojścia do budynku oraz ogrodzenia.			
Powiązanie z celami GPR			
Cel nr 2: Modernizacja infrastruktury i podniesienie jakości przestrzeni publicznej w celu zaspokojenia potrzeb różnych użytkowników			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia			
ul. Kolejowa 4, Świdnik, Budynek na dz. o nr ew 2007 (obszar rewitalizacji)			
Okres realizacji:			
2024-2026			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
1 200 000,00 zł		6 800 000,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
8 000 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji): Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.): 1 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.): 1			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji): Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych budynków publicznych na obszarach miejskich (osoby): 25			
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji			
W wyniku realizacji przedsięwzięcia zostanie zmodernizowany budynek z przeznaczeniem na cele społeczne. Proces modernizacji będzie obejmował między innymi dostosowanie infrastruktury do osób o specjalnych potrzebach oraz nadanie nowych funkcji. Projekt realizuje cel rewitalizacji 2. Modernizacja infrastruktury i podniesienie jakości przestrzeni publicznej w celu zaspokojenia potrzeb różnych użytkowników			

9. Centrum Aktywności Kobiet			
Nazwa przedsięwzięcia			
Centrum Aktywności Kobiet			
Nazwa wnioskodawcy			
a) osoba fizyczna	b) inny podmiot (nazwa): Gmina Miejska Świdnik (na wniosek Świdnickiej Rady Kobiet)		
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
Celem jest stworzenie miejsca, w którym kobiety z różnych grup wiekowych (młode mamy z dziećmi, kobiety z dziećmi niepełnosprawnymi, rodziny zastępcze, panie aktywne zawodowo - prowadzące własne biznesy, pracujące, panie w wieku emerytalnym) mogłyby się cyklicznie spotykać, integrować, ćwiczyć, nawiązywać kontakty, dbać o zdrowie, rozwiązywać problemy, z którymi się mierzą każdego dnia, uzyskać porady od specjalisty - dietetyka, prawnika, socjologa, psychologa itp.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Zagospodarowanie zrewitalizowanych obiektów na cele społeczne prowadzące do wzrostu integracji społecznej.			
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia			
Utworzenie, we współpracy z Miejsko-Powiatową Biblioteką Publiczną, Centrum Aktywności Kobiet, które ma na celu zintegrowanie społeczeństwa. Centrum Aktywności Kobiet miałyby mieścić się w nowej lokalizacji Biblioteki Miejskiej (obecny budynek CUS). Po przeprowadzeniu remontu zostałyby wydzielona przestrzeń zarezerwowana na działalność Centrum Aktywności Społecznej, w której to mogłyby być realizowane założenia projektu Centrum Aktywności Kobiet.			
• organizacja zajęć, wynagrodzenia dla instruktorów, • doposażenie sal zajęciowych.			
Powiązanie z celami GPR			
Cel nr 1: Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia			
ul. Wyszyńskiego 12, Świdnik, Budynek CUS (obszar rewitalizacji)			
Okres realizacji:			
2024-2028			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
300 000,00		200 000,00	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
500 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji):			
Liczba otwartych i doposażonych pomieszczeń do działalności społeczno-kulturalnej (szt.): 1			
Liczba osób korzystających z Centrum Aktywności Kobiet (osoby): 50 w roku			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji):			
Liczba osób, których sytuacja życiowa w wyniku realizacji projektu poprawiła się (osoby): 10			
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji			
Realizacja projektu wzbogaci lokalną ofertę o dodatkowe, ogólnodostępne wydarzenia, warsztaty, zajęcia skierowane przede wszystkim do kobiet na różnym etapie życia. Zakłada się, iż wzbogacona oferta istotnie podniesie kompetencje społeczności lokalnej i w rezultacie doprowadzi do wzrostu integracji społecznej, co przełoży się w przyszłości na ograniczenie skali problemów społecznych obszaru rewitalizacji. Działanie to jest zgodne z celem rewitalizacji: 1 Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności.			

10. Klub Aktywności Młodych i wolontariatu			
Nazwa przedsięwzięcia			
Klub Aktywności Młodych i wolontariatu			
Nazwa wnioskodawcy			
a) osoba fizyczna		b) inny podmiot (nazwa): Centrum Usług Społecznych w Świdniku/ Gmina Miejska Świdnik	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
Na podstawie diagnozy lokalnego środowiska pracownicy CUS uzyskali informację dot. potrzeb młodzieży zamieszkałej na terenie gminy Świdnik. Z uzyskanych informacji wynika, że na terenie miasta brakuje miejsc, w których młodzież mogłaby się spotykać, rozwijać zainteresowania, aktywnie i konstruktywnie spędzać czas, uzyskiwać rzetelną wiedzę na temat problemów z jakimi się spotykają. W odpowiedzi na powyższą diagnozę planuje się powołanie Klubu Wolontariatu, który będzie zrzeszał w jednym miejscu szkolne kluby wolontariackie, stowarzyszenia i osoby indywidualne z terenu miasta Świdnika działające na rzecz osób potrzebujących poprzez: pomoc indywidualną, organizację różnych wydarzeń społecznych dla lokalnej społeczności, organizowanie akcji tematycznych. Wolontariusze będą uczestniczyli w szkoleniach i superwizjach mających na celu kształcenie ich umiejętności w zakresie pomocy wolontariackiej, będą także uczestniczyli w spotkaniach integracyjnych, wyjściach do kina itp. celem zachęty i motywacji do dalszej pracy.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Celem klubu jest zaangażowanie osób w każdym wieku (młodzież szkolna, osoby dorosłe, organizacje społeczne) do świadomej, dobrowolnej i nieodpłatnej pomocy innym, aktywne działanie w obszarze pomocy osobom potrzebującym, a także wypracowanie systemu włączania do działań o charakterze wolontariatu i wykorzystanie umiejętności i zapału w pracach na rzecz potrzebujących. Co więcej utworzenie klubu młodzieżowego ma na celu wyrównanie szans społecznych dzieci oraz młodzieży z terenu Świdnika w szczególności pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym, zagrożonych przemocą i wykluczeniem społecznym oraz niewydolnych wychowawczo.			
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia			
Przedsięwzięcie przewiduje wyposażenie sali spotkań dla wolontariuszy oraz sali rekreacyjnej w odpowiednie do swoich przeznaczeń wyposażenie, zakup sprzętu rekreacyjnego / edukacyjnego/ rozrywkowego. Dodatkowo w jego ramach planowane są m.in. obchody Międzynarodowego Dnia Wolontariusza, szkolenia dla wolontariuszy, udział wolontariuszy w spotkaniach integracyjnych oraz organizację wydarzeń społecznych i świąt, akcji dobroczynnych. W ramach przedsięwzięcia zaplanowano zapewnienie środków finansowych m.in na dojazdy do osób potrzebujących pomocy, personel pedagogiczno-psychologiczny, zajęcia socjoterapeutyczne, spotkania integracyjne, spotkania edukacyjne ze specjalistą w danej dziedzinie czy obóz terapeutyczny.			
Powiązanie z celami GPR			
Cel nr 1: Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia			
ul. Kolejowa 4, Świdnik, Budynek na dz. o nr ew 2007 (obszar rewitalizacji)			
Okres realizacji:			
2024-2026			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
25 770,00 zł		146 030,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
171 800,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji):			
Liczba utworzonych i doposażonych pomieszczeń do działalności statutowej, integracyjnej i relaksacyjnej (szt.): 1			
Liczba osób korzystających z Klubu (osoby): 25 w roku			

Liczba zorganizowanych akcji: Międzynarodowy Dzień Wolontariusza (1 w roku) oraz inne działania i akcje pomocowe (8)

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji):
Liczba zaktywizowanych osób: 20/rok

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

W wyniku przeprowadzanego projektu planuje się aktywizację co najmniej 20 osób rocznie poprzez zaangażowanie w działania na rzecz osób potrzebujących różnorodnego wsparcia. Planowane działania powinny ograniczyć występowanie negatywnych zjawisk społecznych na obszarze rewitalizacji. Projekt realizuje cel rewitalizacji 1. Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności.

11. Klub Aktywnego Trzeźwienia.			
Nazwa przedsięwzięcia			
Klub Aktywnego Trzeźwienia.			
Nazwa wnioskodawcy			
a) osoba fizyczna		b) inny podmiot (nazwa): Centrum Usług Społecznych w Świdniku/ Gmina Miejska Świdnik	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
Zgodnie z przeprowadzoną diagnozą, obszar rewitalizacji charakteryzuje zagęszczenie problemów społecznych, w szczególności odnotowano niski poziom bezpieczeństwa publicznego, dochodzi także do aktów przemocy, przestępstw oraz nadużywania alkoholu. Proponowane działania mają ograniczyć skalę negatywnych zjawisk społecznych.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Głównym celem przedsięwzięcia jest świadczenie wszechstronnej pomocy osobom z problemem uzależnień w kształtowaniu własnego rozwoju i odzyskiwaniu właściwej postawy w najbliższym otoczeniu, rodzinie, pracy, środowisku; integracja i reintegracja społeczna osób z problemem uzależnień; propagowanie i ugruntowanie modelu trzeźwego życia, skłanianie osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji do podjęcia leczenia odwykowego. Celem jest także udostępnienie niezbędnej bazy do spotkań indywidualnych i grupowych, warsztatów, różnych form integracji i spędzania czasu wolnego.			
Cele zostaną zrealizowane poprzez:			
1. Organizację różnych form zajęć terapeutycznych i samopomocowych.			
2. Rozwijanie wśród członków Klubu pożytecznych i satysfakcjonujących zainteresowań oraz zapewnienie niezbędnych warunków do spędzenia wolnego czasu bez alkoholu i innych używek.			
3. Organizację obozów rehabilitacyjno - terapeutycznych, wyjazdów integracyjnych.			
4. Organizowanie w Klubie i poza nim spotkań z przedstawicielami różnych środowisk trzeźwościowych i innych grup społecznych.			
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia			
Przedsięwzięcie przewiduje m.in. następujące działania: organizację Dni zdrowego modelu życia, organizację Forum trzeźwości, udział uczestników w różnych formach spotkań oraz w konferencjach i szkoleniach. W ramach zadania zaplanowano obozy rehabilitacyjno – terapeutyczne oraz zajęcia terapeutyczne dla osób trzeźwiejących. Dodatkowo planuje się niezbędne wyposażenie sal spotkań w odpowiednie do swoich przeznaczeń wyposażenie.			
Powiązanie z celami GPR			
Cel nr 1: Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia			
ul. Kolejowa 4, Świdnik, Budynek na dz. o nr ew 2007 (obszar rewitalizacji)			
Okres realizacji:			
2024-2026			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
27 150,00 zł		153 850,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
181 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji): Liczba otwartych i doposażonych pomieszczeń do działalności statutowej, integracyjnej i relaksacyjnej (szt.): 4 Liczba osób korzystających z Klubu Aktywnego Trzeźwienia (osoby): 40 w roku			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji): Liczba osób, których sytuacja życiowa w wyniku realizacji projektu poprawiła się (osoby): 15			
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji			
Zakładany rezultat projektu, a więc poprawa sytuacji życiowej co najmniej 15 osób nastąpi w wyniku			

zaangażowania w działalność Klubu oraz skłonienia do podjęcia leczenia. Zgodnie z logiką projektową zmniejszenie liczby osób uzależnionych od alkoholu realizuje cel rewitalizacji 1. Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności.

12. Forum Organizacji Pozarządowych			
Nazwa przedsięwzięcia			
Forum Organizacji Pozarządowych			
Nazwa wnioskodawcy			
a) osoba fizyczna		b) inny podmiot (nazwa): Centrum Usług Społecznych w Świdniku/ Gmina Miejska Świdnik	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
Forum Organizacji Pozarządowych będzie zrzeszało w jednym miejscu wspólnoty, stowarzyszenia działające na terenie miasta Świdnik na rzecz dobra wspólnego. Celem spotkań w ramach Forum będzie szeroko pojęta współpraca i koordynacja wspólnych działań, na zasadzie wymiany wzajemnych doświadczeń i myśli pomiędzy przedstawicielami organizacji pozarządowych. Celem przedsięwzięcia jest powstanie dobrze zorganizowanej i silnej sieci organizacji pozarządowych na terenie miasta, która pozwoli na rozwinięcie się zarówno samym organizacjom, jak i podejmowanym przez nie inicjatywom.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Głównym celem przedsięwzięcia jest rozwój współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi poprzez:			
a) wspólną realizację przedsięwzięć i projektów zgłaszanych przez organizacje pozarządowe w mieście, b) tworzenie bazy stałej współpracy zmierzającej do poprawy jakości życia w mieście, c) udzielanie informacji o pozyskiwaniu środków finansowych z grantów, z budżetu miasta, innych instytucji i funduszy europejskich, d) wzajemna pomoc w pisaniu i rozliczaniu projektów, e) zwiększenie efektywności działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe.			
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia			
Przedsięwzięcie obejmuje organizację cyklicznych spotkań organizacji pozarządowych, wyposażenie sali konferencyjnej do spotkań organizacji w niezbędny sprzęt oraz organizację obchodów Światowego Dnia Organizacji Pozarządowych.			
Powiązanie z celami GPR			
Cel nr 1: Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia			
ul. Kolejowa 4, Świdnik, Budynek na dz. o nr ew 2007 (obszar rewitalizacji)			
Okres realizacji:			
2024-2026			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
14 070,00 zł		79 730,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
93 800,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji):			
Liczba otwartych i doposażonych pomieszczeń do działalności statutowej, integracyjnej i relaksacyjnej (szt.): 1			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji):			
Liczba wspólnie podjętych inicjatyw przez różne NGO (szt.): 4			
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji			
W wyniku przeprowadzonych działań, dzięki zapewnieniu przyjaznej przestrzeni dla lokalnych organizacji pozarządowych zostaną podjęte co najmniej 4 wspólne inicjatywy służące społeczności lokalnej. Projekt wpisuje się w cel rewitalizacji 1. Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności.			

13. Klub Wsparcia Rodziny			
Nazwa przedsięwzięcia			
Klub Wsparcia Rodziny			
Nazwa wnioskodawcy			
a) osoba fizyczna		b) inny podmiot (nazwa): Centrum Usług Społecznych w Świdniku/ Gmina Miejska Świdnik	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
Na podstawie diagnozy lokalnego środowiska oraz doświadczeń w pracy z rodzinami zgłaszającymi się do lokalnych placówek pomocowych dostrzeżono problemy tj. niewydolność opiekuńczo wychowawcza, skłonność do stosowania przemocy oraz popadania w konflikty, nadużywania alkoholu oraz innych używek, osłabienie więzi rodzinnych, niskie kompetencje w radzeniu sobie z trudnościami życiowymi.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Ograniczenie skali dysfunkcji rodzinnych m.in. poprzez udział w zajęciach tj. np. warsztaty małżeńskie, terapia par, szkoła dla rodziców i wychowawców, mediacje, rodzinne spotkania integracyjne, monitorowanie oraz interwencja w sytuacjach kryzysowych.			
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia			
W ramach zadania przewiduje się realizację m.in. warsztatów małżeńskich, terapię par, szkoły dla rodziców i wychowawców, mediacji, rodzinnych spotkań integracyjnych. Do prawidłowej realizacji zadań przewidziano realizację wyjazdu integracyjnego, zapewnienie wyposażenia gastronomiczno-rekreacyjnego, sprzętu biurowego oraz koordynatora i pedagogów.			
Powiązanie z celami GPR			
Cel nr 1: Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia			
ul. Kolejowa 4, Świdnik, Budynek na dz. o nr ew 2007 (obszar rewitalizacji)			
Okres realizacji:			
2024-2026			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
54 615,00 zł		309 485,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
364 100,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji): Liczba otwartych i doposażonych pomieszczeń do działalności statutowej, integracyjnej (szt.): 1			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji): Liczba rodzin, których funkcjonowanie uległo poprawie poprzez wzmocnienie więzi, podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, nabycie umiejętności pokonywania trudności oraz rozwiązywania konfliktów, usprawnienie komunikacji w rodzinie (rodziny): 5			
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji			
Efektem projektu powinna być poprawa funkcjonowania co najmniej 5 rodzin z obszaru rewitalizacji i tym samym ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych na obszarze rewitalizacji. Projekt jest zgodny z wyznaczonym celem rewitalizacji 1. Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności.			

14. Utworzenie mieszkań chronionych.			
Nazwa przedsięwzięcia			
Utworzenie mieszkań chronionych			
Nazwa wnioskodawcy			
a) osoba fizyczna		b) inny podmiot (nazwa): Centrum Usług Społecznych w Świdniku/ Gmina Miejska Świdnik	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
Zaplanowane kompleksowe działania skierowane do mieszkańców mieszkań chronionych w indywidualnych programach usamodzielniania mają na celu wsparcie w usamodzielnieniu się, nauczanie funkcjonowania w społeczeństwie trening w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym. Zgodnie z przeprowadzoną diagnozą obszaru rewitalizacji działania te winny doprowadzić do zwiększenia poziomu integracji społecznej i wspomóc mieszkańców na drodze wychodzenia z trudnej sytuacji społecznej.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Głównym celem przedsięwzięcia jest udzielenie wszechstronnego wsparcia mieszkańcom mieszkań chronionych w celu jak najszybszego usamodzielnienia się, znalezienia pracy, umiejętności samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie oraz umiejętności zagospodarowania czasu wolnego. Cele zostaną osiągnięte poprzez organizację spotkań ze specjalistami z różnych dziedzin, organizację różnych form zajęć terapeutycznych i samopomocowych oraz organizację spotkań integracyjnych.			
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia			
Zakres rzeczowy zadania obejmuje zatrudnienie kadry na okres realizacji projektu do m.in. organizowania i prowadzenia spotkań socjoterapeutycznych, edukacyjnych, kulturalnych, prowadzenia warsztatów kulinarnych i treningów umiejętności oraz innych form.			
Powiązanie z celami GPR			
Cel nr 1: Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia			
ul. Kolejowa 4, Świdnik, Budynek na dz. o nr ew 2007 (obszar rewitalizacji)			
Okres realizacji:			
2024-2026			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
15 210,00 zł		86 190,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
101 400,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji): Liczba przeprowadzonych spotkań (edukacyjnych, specjalistycznych, integracyjnych) – 20/rok			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji): Liczba osób, których sytuacja życiowa w wyniku realizacji projektu poprawiła się (osoby): 3			
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji			
Zakłada się, że w wyniku realizacji projektu co najmniej 3 osoby poprawią swoją sytuację życiową i usamodzielnią się, co jest zgodne z założeniami celu rewitalizacji 1 Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności.			

15.	Zielona Strefa Aktywności - rewitalizacja terenu zielonego usytuowanego między budynkami Kosynierów 13 a Kosynierów 15 (teren o powierzchni ok. 2600 m2 , działka nr 1271/22, miasto Świdnik)		
Nazwa przedsięwzięcia			
Zielona Strefa Aktywności - rewitalizacja terenu zielonego usytuowanego między budynkami Kosynierów 13 a Kosynierów 15 (teren o powierzchni ok. 2600 m2 , działka nr 1271/22, miasto Świdnik)			
Nazwa wnioskodawcy			
a) osoba fizyczna		b) inny podmiot (nazwa): Spółdzielnia Mieszkaniowa w Świdniku	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
Wskazany do rewitalizacji teren zielony nie spełnia swoich pierwotnych funkcji integracyjnych i rekreacyjnych. Zauważalne na terenie braki w szczególności w małej architekturze, ale także nieregularne nawierzchnie powodują, iż teren ten jest dysfunkcyjny. Planowane działania mają zagospodarować niewykorzystany potencjał miejsca.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Stworzenie stref wypoczynku, rozwoju aktywności fizycznej dla wszystkich użytkowników, podniesienie walorów estetycznych, przyrodniczych i edukacyjnych miejsca (dzieci, osoby starsze i niepełnosprawne, osoby w średnim wieku).			
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia			
Podział terenu na trzy strefy:			
• Strefa edukacyjno-rekreacyjna dla najmłodszych (str. pld.): 2 szt. tablic edukacyjnych (przyrodniczych), tablica do rysowania, huśtawka ważka, bujak, karuzela z siedziskami, 2 szt. ławek, 2 szt. koszy ulicznych na odpady, • Strefa wypoczynkowa (centralna część): 4 szt. ławek ,w tym dwie otoczone pergolami, 1 kosz na odpady, • Strefa aktywności (str. pln.): 4 szt. urządzenia gimnastyczne, 2 szt. ławek, 1 kosz na odpady. • Projekt spaja sieć alei. Całości dopełniają nasadzenia w formie rabat: byliny, kwiaty, krzewy kwitnące zwartym pokroju. Założenie to wymagać będzie: • Zrekultywowanie obecnych trawników poprzez użycie glebogryzarki, użyźnienie gleby i dosianie trawy, • Usunięcie starych nawierzchni asfaltowych i betonowych, a następnie ułożenie z kostki brukowej nowych chodników, • Powierzchnie wypełniające miejsca aktywności (plac zabaw i siłownia) zostaną wykonane z bezpiecznych nawierzchni np. tartanu, • Wyodrębnienie przestrzeni na rabaty z roślinami wieloletnimi, umieszczenie przy rabatach domków dla owadów oraz domków dla jeży.			
Całość terenu zostanie doświetlona poprzez ustawienie 3 szt. latarni ulicznych, zasilanych z budynków mieszkalnych.			
Powiązanie z celami GPR			
Cel nr 2: Modernizacja infrastruktury i podniesienie jakości przestrzeni publicznej w celu zaspokojenia potrzeb różnych użytkowników			
Cel nr 3: Poprawa jakości środowiska w oparciu o zrównoważone wykorzystanie zasobów			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia			
teren zielony usytuowany między budynkami Kosynierów 13 a Kosynierów 15 (teren o powierzchni ok. 2600 m2, działka nr 1271/22, miasto Świdnik (obszar rewitalizacji))			
Okres realizacji:			
2024-2026			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
		300 000,00 zł	100 000,00 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia			
400 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji):Powierzchnia zrewaloryzowanych terenów zielonych: 2600m²Powierzchnia terenów dostosowana do osób o specjalnych potrzebach: 2600m²**Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji):**

Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obiektów publicznych na obszarach miejskich (osoby) - 500

Liczba powstałych w wyniku projektu obiektów integracji międzypokoleniowej (szt.): 1

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

W wyniku przeprowadzanych działań projektowych zostanie przywrócona funkcjonalność terenów zielonych (przede wszystkim przywrócone zostaną funkcje integracyjne i rekreacyjne). W rezultacie zakłada się, iż 500 osób rocznie skorzysta ze zrewitalizowanej infrastruktury. Dzięki realizacji projektu zrealizowany zostanie cel rewitalizacji 2 Modernizacja infrastruktury i podniesienie jakości przestrzeni publicznej w celu zaspokojenia potrzeb różnych użytkowników, a poprzez dodatkowe nasadzenia oraz zastosowanie energooszczędnego oświetlenia cel rewitalizacji 3 Poprawa jakości środowiska w oparciu o zrównoważone wykorzystanie zasobów.

16.	Zielone serce - rewitalizacja skweru miejskiego usytuowanego między budynkami Niepodległości 30 a Mickiewicza (teren o powierzchni ponad 1270,00 m2, na części działki: 1204/ 1; Miasto Świdnik)
Nazwa przedsięwzięcia	
Zielone serce - rewitalizacja skweru miejskiego usytuowanego między budynkami Niepodległości 30 a Mickiewicza (teren o powierzchni ponad 1270,00 m2, na części działki: 1204/ 1; Miasto Świdnik)	
Nazwa wnioskodawcy	
a) osoba fizyczna	b) inny podmiot (nazwa): Spółdzielnia Mieszkaniowa w Świdniku
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia	
Utworzenie miejsc rekreacji i integracji społecznej poprzez odnowę i nadanie nowych funkcji skwerowi. Skwer powstał na początku lat 60. Przez ostatnie lata staje się coraz bardziej zaniedbanym terenem położonym pomiędzy budynkami blisko centrum Świdnika. Zniszczona, nierówna nawierzchnia, nierówna nawierzchnia schodów wraz z murami oporowymi powoduje, że skwer rzadko bywa odwiedzany przez mieszkańców - zwłaszcza seniorów czy osoby niepełnosprawne. Jest to jeden z nielicznych zachowanych w okolicy terenów zielonych, który wymaga interwencji. Realizacja projektu pozwoli na rewitalizację skweru, który od strony zachodniej i wschodniej otaczają spółdzielcze budynki mieszkalne wielorodzinne przy ul. Niepodległości 30, Mickiewicza 1. W ramach projektowania uniwersalnego zwiększy się możliwość korzystania ze skweru przez większą liczbę osób, zarówno seniorów, rodziny z dziećmi, jak i osoby niepełnosprawne. Dzięki temu skwer stanie się miejscem przyjaznym dla mieszkańców zarówno wyżej wymienionych budynków spółdzielczych, jak i innych budynków mieszkalnych. Likwidacja betonowego placu o powierzchni blisko 1000 m2 zapewni możliwość przenikania wód opadowych do gruntu. Zmniejszy się również wysokość temperatury powietrza, zwłaszcza w okresie letnim.	
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia	
Stworzenie stref wypoczynku, rozwoju aktywności fizycznej dla wszystkich użytkowników, podniesienie walorów estetycznych, przyrodniczych i edukacyjnych miejsca (dzieci, osoby starsze i niepełnosprawne, osoby w średnim wieku).	
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia	
W ramach prac przewiduje się: - Wykonanie projektu rewitalizacji skweru między ul. Niepodległości 30 i Mickiewicza 1 w Świdniku. - Stworzenie dogodnej sieci wejść na skwer, aby mogły z nich korzystać osoby niepełnosprawne, matki z wózkami oraz inne osoby chcących odpocząć w przyjaznych warunkach, - Wykonanie w miejscu starych asfaltowych chodników i schodów- nowych podjazdów z kostki betonowej i brukowej wraz ze schodami- rozebranie istniejących chodników z płytek betonowych - wykonanie nowego i koryta, podbudowy, ustawienie obrzeży, nowych alejek, - Montaż nowych urządzeń małej architektury: ok. 4 sztuk ławek zapewniając miejsca do odpoczynku, 2 sztuki pergoli do roślin pnących, dających schronienie przed słońcem, usytuowane przy ławkach, 4 sztuki koszy na odpadki, - Montaż urządzeń fitness- 4 szt. - Montaż solarnych hybrydowych latarni oświetleniowych łączących w sobie panel solarny, zestaw LED oraz baterię, - Wykonanie nowego trawnika, nasadzeń w postaci drzew niskopiennych, krzewów ozdobnych, bylin, traw po wykonaniu plantowania, rekultywacji terenu rozłożeniu warstwy humusu.	
Powiązanie z celami GPR	
Cel nr 2: Modernizacja infrastruktury i podniesienie jakości przestrzeni publicznej w celu zaspokojenia potrzeb różnych użytkowników	
Cel nr 3: Poprawa jakości środowiska w oparciu o zrównoważone wykorzystanie zasobów	
Miejsce realizacji przedsięwzięcia	
Rewitalizacja obejmuje teren o powierzchni ponad 1270,00 m2, na części działki: 1204/1; Miasto Świdnik plac asfaltowy między budynkami Niepodległości 30 a Mickiewicza wraz z przyległymi chodnikami (obszar rewitalizacji)	
Okres realizacji:	
2024-2026	
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
		250 000,00 zł	100 000,00 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia			
350 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji):			
Powierzchnia zrewaloryzowanych terenów zielonych: 1270m ²			
Powierzchnia terenów dostosowana do osób o specjalnych potrzebach: 1270m ²			
Liczba zrewitalizowanych terenów zielonych: - (1)			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji):			
Liczba powstałych w wyniku projektu obiektów integracji międzypokoleniowej: 1			
Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obiektów publicznych na obszarach miejskich (osoby): 500			
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji			
W wyniku przeprowadzanych działań projektowych zostanie przywrócona funkcjonalność terenów zielonych (przede wszystkim przywrócone zostaną funkcje integracyjne i rekreacyjne). W rezultacie zakłada się, iż 500 osób rocznie skorzysta ze zrewitalizowanej infrastruktury. Dzięki realizacji projektu zrealizowany zostanie cel rewitalizacji 2 Modernizacja infrastruktury i podniesienie jakości przestrzeni publicznej w celu zaspokojenia potrzeb różnych użytkowników, a poprzez dodatkowe nasadzenia oraz zastosowanie energooszczędnego oświetlenia cel rewitalizacji 3 Poprawa jakości środowiska w oparciu o zrównoważone wykorzystanie zasobów.			

17.	Modernizacja skateparku		
Nazwa przedsięwzięcia			
Modernizacja skateparku			
Nazwa wnioskodawcy			
a) osoba fizyczna		b) inny podmiot (nazwa): Gmina Miejska Świdnik	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
Realizacja tego projektu jest niezbędna ze względu na zdiagnozowaną stosunkowo niską dostępność miejsc spędzania czasu wolnego oraz wysokie saldo migracji (mogące świadczyć o niskiej atrakcyjności osiedleńczej). Jest to też odpowiedź na potrzeby rozwojowe dzieci i młodzieży. Zagospodarowanie tej przestrzeni pozwoli wpłynąć nie tylko na jej rozwój, ale i na poszerzenie działalności sportowej na terenie osiedla i miasta oraz wyeliminuje problem dzieci jeżdżących na rolkach, deskorolkach po ulicach i chodnikach. Z powodu braku miejsc specjalnie przygotowanych dla osób uprawiających sporty ekstremalne, niejednokrotnie zniszczeniu ulegają osiedlowe drogi, place, chodniki, murki. Korzystanie z nieprzygotowanych miejsc i nawierzchni stanowi także zagrożenie dla zdrowia i życia użytkowników. Budowa skateparku może ograniczyć tego typu sytuacje, jednocześnie pozytywnie wpływając na integrację społeczną i wizerunek osiedla i miasta.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Budowa publicznego skateparku w celu poprawy jakości aktywnego spędzania czasu przez dzieci i młodzież oraz osoby dorosłe, rozszerzenie oferty rekreacji obszaru rewitalizacji. Ponadto skatepark będzie idealnym miejscem do nawiązywania nowych znajomości oraz pogłębiania relacji społecznych poprzez wspólną zabawę, ale również znakomitym miejscem do zacieśniania rodzinnych więzów. Stanowi również alternatywę dla biernych form spędzania czasu wolnego. Obiekt będzie dopełnieniem miejsca, gdzie znajduje się już tor pump track, co rozszerzy możliwość realizacji pasji i poprawę sprawności fizycznej.			
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia			
W ramach rewitalizacji planuje się modernizację istniejącego skateparku przy Alei Lotników Polskich 28. Przewidziany zakres prac obejmuje wyposażenie miejsca realizacji zadania w monolityczny betonowy skatepark, składający się z betonowej nawierzchni wraz ze specjalnymi betonowymi urządzeniami umożliwiającymi bezpieczną i komfortową jazdę na rolkach, deskorolkach, hulajnogach i rowerach BMX, itp. Wykonanie nawierzchni skateparku, jak i urządzeń planuje się wykonać z betonu zgodnie z obowiązującymi standardami w tej dziedzinie. Otoczenie skateparku zostanie uzupełnione o potrzebną zieleni, zaś istniejące tereny zielone zostaną zrewitalizowane (np. założenie nowych trawników, nasadzenia krzewów, itp.). Istniejący układ ścieżek wokół skateparku zostanie skorygowany i skomunikowany ze skateparkiem w sposób wykluczający kolizję pieszych z osobami korzystającymi z urządzeń zlokalizowanych na terenie obiektu. Zaplanowano wykonanie specjalistycznego oświetlenia skateparku. Dodatkowo przewiduje się wykonanie przyłącza wodociągowego umożliwiające podłączenie źródła ulicznego lub punktu czerpalnego. W razie potrzeby (po uzyskaniu warunków technicznych) wykonane zostaną prace związane z przebudową/zabezpieczeniem gazociągu zlokalizowanego w obrębie planowanej modernizacji skateparku			
Powiązanie z celami GPR			
Cel nr 2: Modernizacja infrastruktury i podniesienie jakości przestrzeni publicznej w celu zaspokojenia potrzeb różnych użytkowników			
Cel nr 3: Poprawa jakości środowiska w oparciu o zrównoważone wykorzystanie zasobów			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia			
Świdnik, Lotników Polskich 28 (obszar rewitalizacji)			
Okres realizacji:			
2024-2026			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
375 000,00 zł		2 125 000,00 zł	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
2 500 000,00 zł			

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji):

Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.): 1

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji):

Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obiektów publicznych na obszarach miejskich (osoby): 500

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

Zakłada się, iż w wyniku realizacji projektu minimum 500 osób skorzysta ze zrewitalizowanego obiektu skatparku. Działania przewidziane w projekcie (modernizacja infrastruktury i dodatkowe nasadzenia realizują cele rewitalizacji: 1. Modernizacja infrastruktury i podniesienie jakości przestrzeni publicznej w celu zaspokojenia potrzeb różnych użytkowników, 2. Poprawa jakości środowiska w oparciu o zrównoważone wykorzystanie zasobów.

18.	Rewitalizacja terenu z utworzeniem strefy rekreacji w obrębie budynków mieszkalnych, wielorodzinnych przy ul. Okulickiego 7 i ul. Norwida 10 w Świdniku		
Nazwa przedsięwzięcia			
Rewitalizacja terenu z utworzeniem strefy rekreacji w obrębie budynków mieszkalnych, wielorodzinnych przy ul. Okulickiego 7 i ul. Norwida 10 w Świdniku			
Nazwa wnioskodawcy			
a) osoba fizyczna		b) inny podmiot (nazwa): Przedsiębiorstwo Komunalne Pegimek Sp. z o.o., ul. Konopnickiej 3, 21-040 Świdnik	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
Wskazany do rewitalizacji teren zielony nie spełnia swoich pierwotnych funkcji integracyjnych i rekreacyjnych. Planowane działania mają zagospodarować niewykorzystany potencjał miejsca. Rewitalizacja terenu usytuowanego w obszarze funkcjonowania budynków mieszkalnych, wielorodzinnych, zlokalizowanych pomiędzy ulicami Okulickiego, Norwida, Wyspiańskiego i Baczyńskiego i utworzenie strefy rekreacji, ma na celu poprawę, jakości życia i funkcjonowania mieszkańców przedmiotowego osiedla, z ukierunkowaniem na osoby starsze, stworzenie miejsca umożliwiającego odpoczynek i relaks oraz integrację mieszkańców i aktywizację osób starszych.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców budynków wielorodzinnych, zlokalizowanych pomiędzy ulicami Okulickiego, Norwida, Wyspiańskiego i Baczyńskiego w Świdniku. Rewitalizacja przestrzeni publicznej w celu nadania jej nowych funkcji rekreacyjnych, społecznych.			
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia			
Zmiana zagospodarowania terenu z lokalizowanego pomiędzy budynkami przy ul. Okulickiego 7 i Norwida 10 w Świdniku poprzez:			
- rozbiórkę nawierzchni asfaltowej placu z wywozem i utylizacją materiałów rozbiórkowych , - przebudowę muru oporowego z przystosowaniem go do wykonania nasadzeń (krzewy, kwiaty, byliny), - przebudowa istniejących chodników i schodów terenowych z likwidacją barier architektonicznych, - wykonanie utwardzonego placu, zadaszonego pergolą z obsadzeniem ogrodowymi roślinami pnącymi, - miejsca spotkań mieszkańców wraz z wyposażeniem, - wykonanie nowych alejek z ustawieniem ławek, - urządzenie zieleni z nowym i nasadzeniam i łączką kwietną.			
Zajęcia dydaktyczne dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, obejmujące tematykę z zakresu sadzenie i pielęgnację roślin. Zajęcia polegać będą na zaznajomieniu dzieci z etapem sadzenia roślin, min. doboru odpowiednich warunków do nasadzeń, w tym: PH gleby, poziomu nasłonecznienia/zacienienia, a także z etapem samej pielęgnacji m.in. odpowiednie nawadnianie, nawożenie etc.			
Zakup wertykulatora spalinowego do rewitalizacji trawników.			
Zakup glebogryzarki separacyjnej spalinowej do odtwarzania trawników na zdegradowanych terenach.			
Powiązanie z celami GPR			
Cel nr 2: Modernizacja infrastruktury i podniesienie jakości przestrzeni publicznej w celu zaspokojenia potrzeb różnych użytkowników			
Cel nr 3: Poprawa jakości środowiska w oparciu o zrównoważone wykorzystanie zasobów			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia			
Obszar działki nr 1 172/7 w obrębie budynków przy ul. Okulickiego 7 i ul. Norwida 10 w Świdniku (obszar rewitalizacji)			
Okres realizacji:			
2025			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
26 250,00		148 750,00	
Łączna wartość przedsięwzięcia			
175 000.00 zł			

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji):
 Powierzchnia zrewaloryzowanych terenów zielonych: 300m²

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji):
 Liczba powstałych w wyniku projektu obiektów integracji międzypokoleniowej: 1
 Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obiektów publicznych na obszarach miejskich (osoby): 500

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

W wyniku realizacji projektu zostanie przywrócona funkcjonalność terenów zielonych z uwzględnieniem potrzeb lokalnej społeczności (w szczególności integracyjnych i rekreacyjnych). Zakłada się, iż ze zmodernizowanej infrastruktury skorzysta 500 osób rocznie. Działanie to jest zgodne z celami rewitalizacji: 2. Modernizacja infrastruktury i podniesienie jakości przestrzeni publicznej w celu zaspokojenia potrzeb różnych użytkowników, 3. Poprawa jakości środowiska w oparciu o zrównoważone wykorzystanie zasobów.

19. Aktywizacja seniorów z obszaru rewitalizacji			
Nazwa przedsięwzięcia			
Aktywizacja seniorów z obszaru rewitalizacji ⁴			
Nazwa wnioskodawcy			
a) osoba fizyczna		b) inny podmiot (nazwa): Spółdzielnia Mieszkaniowa w Świdniku	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia			
Montaż windy ułatwiającej dostęp osób starszym i niepełnosprawnym korzystania z zasobów Spółdzielczego Domu Kultury znajdującego się na I piętrze w budynku wielostanowiskowego przy ulicy Piłsudskiego 6A. SDK jest miejscem spotkań osób starszych. Są trzy fronty pracy przeznaczone wyłącznie dla osób starszych (to jest ok. 60 osób tygodniowo). Dziadkowie przyprowadzają wnuki na zajęcia prowadzone przez SDK, co w znacznym stopniu ułatwi im dotarcie.(ok. 400 dzieci tygodniowo) SDK sąsiaduje z terenami zagrożonymi, narażonymi na negatywne zjawiska społeczne. A oferta przygotowana przez placówkę pomoże osobom z trudnościami życiowymi dokonać właściwych wyborów.			
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia			
Poprawa jakości życia mieszkańców z terenów objętych programem rewitalizacji poprzez dotarcie do zasobów kulturalnych oferty SDK. Przywrócenie świetności budynku, usytuowanego na wjeździe do miasta. Przełamanie barier architektonicznych, ułatwienie dostępu do zasobów edukacyjnych i rekreacyjnych dla osób starszych i z niepełnosprawnością oraz matek z małymi dziećmi. Celem montażu windy jest zwiększenie liczby osób uczestniczących w ofercie przygotowanej przez SDK, które są nieodpłatne. Wstęp na imprezy jest bezpłatny. Celem będzie rozszerzeniem oferty do rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i patologiami.			
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia			
Montaż windy szybowej, jednoprzystankowej działającej na zewnątrz do wysokości 4,50m ułatwiający dostęp do pomieszczeń w SDK.			
Powiązanie z celami GPR			
Cel nr 1: Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności			
Cel nr 2: Modernizacja infrastruktury i podniesienie jakości przestrzeni publicznej w celu zaspokojenia potrzeb różnych użytkowników			
Miejsce realizacji przedsięwzięcia			
ul. Piłsudskiego 6A, 21-040 Świdnik (poza obszarem rewitalizacji)			
Okres realizacji:			
2024-2026			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:			
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł
		245 000,00 zł	105 000,00 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia			
350 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji):			
Liczba budynków dostosowanych do osób ze specjalnymi potrzebami (szt.): 1			
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika, pomiar zgodnie z zapisami rozdz. 14. System monitoringu i ewaluacji):			
Liczba osób, których sytuacja życiowa uległa poprawie w wyniku działań rewitalizacyjnych (osoby): 20			

⁴ Zgodnie z ustawą o rewitalizacji dopuszczalna jest również realizacja działań zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji, jeżeli wynika to z ich specyfiki, a więc także w innych częściach Miasta Świdnik. Powinny one jednak stanowić niezbędne uzupełnienie działań podejmowanych wewnątrz obszaru rewitalizacji. Zaplanowane w ramach projektu działania służą osobom zamieszkującym obszar rewitalizacji ponieważ wielu mieszkańców obszaru rewitalizacji korzysta z oferty Spółdzielczego Domu Kultury.

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

Przewidziane do realizacji przedsięwzięcie infrastrukturalne ma za zadanie umożliwić korzystanie z oferty Spółdzielczego Domu Kultury i wyposażyć uczestników oferty w niezbędne kompetencje. Zakłada się, że dzięki realizacji zajęć pozyskana wiedza i umiejętności ograniczy skalę występujących problemów na obszarze rewitalizacji, a także pozwoli na pełne wykorzystanie funkcjonującego budynku. Działanie to jest zgodne z celami rewitalizacji: 1 Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności, 2. Modernizacja infrastruktury i podniesienie jakości przestrzeni publicznej w celu zaspokojenia potrzeb różnych użytkowników.

10.2 Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Poza przedsięwzięciami podstawowymi, dopuszczalna na terenie gminy jest również realizacja przedsięwzięć uzupełniających. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji dopuszczalna jest również realizacja działań zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji, jeżeli wynika to z ich specyfiki, a więc także w innych częściach Miasta Świdnik. Powinny one jednak stanowić niezbędne uzupełnienie działań podejmowanych wewnątrz obszaru rewitalizacji. Na etapie sporządzania GPR nie są znane zakresy rzeczowe oraz ramy finansowe działań uzupełniających. Co do zasady beneficjentami działań powinny być osoby w wieku poprodukcyjnym, ofiary przemocy, klienci Centrum Usług Społecznych, osoby bezrobotne i organizacje pozarządowe z obszaru rewitalizacji. W szerszym ujęciu na ewentualnych działaniach uzupełniających skorzystają wszyscy mieszkańcy gminy. Główna ich idea będzie wpisywać się w cele i kierunki GPR, przez co planowane działania przyczynią się do zwiększenia poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców oraz pociągną za sobą szereg innych korzyści o charakterze gospodarczym, środowiskowym oraz przestrzenno-funkcjonalnym. Działania te mogą być podjęte zarówno przez instytucje publiczne jak i organizacje pozarządowe i przedsiębiorców. Powinny uzupełniać lub podtrzymywać efekty przedsięwzięć prowadzonych na obszarze rewitalizacji. W związku z powyższym w ramach interwencji rewitalizacyjnej, na terenie miasta mogą być wdrażane także projekty uzupełniające oraz komplementarne. W tabeli poniżej przedstawiono proponowany katalog działań uzupełniających. Oczywiście nie jest to katalog zamknięty, a interesariusze rewitalizacji mogą proponować inne działania przy czym warunkiem koniecznym jest powiązanie proponowanego działania z celami i kierunkami działań GPR.

Tabela 24 Proponowane działania uzupełniające w powiązaniu z celami GPR

Cel rewitalizacji	Proponowane działania uzupełniające	Kierunek działania
Cel strategiczny rewitalizacji 1. Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności	działania na rzecz wzmacniania potencjału społecznego i zawodowego lokalnych społeczności,	1.1. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społeczną i w trudnej sytuacji życiowej
	działania na rzecz integracji osób, rodzin, grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym z zastosowaniem aktywnej integracji,	1.1. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społeczną i w trudnej sytuacji życiowej
	działania służące integracji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnościami,	1.2. Poprawa dostępności i rozwój usług społecznych dla osób starszych oraz osób ze szczególnymi potrzebami.
	wzmacnianie kapitału społecznego poprzez inicjatywy rozwijające potencjał lokalnych społeczności, organizacja wydarzeń aktywizujących mieszkańców, promocja lokalnego dziedzictwa kulturowego,	1.2. Poprawa dostępności i rozwój usług społecznych dla osób starszych oraz osób ze szczególnymi potrzebami. 1.3. Rozszerzenie i poprawa jakości oferty kulturalno-edukacyjnej dedykowanej dzieciom i młodzieży
	akcje społeczne promujące włączenie społeczne,	1.1. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społeczną i w trudnej sytuacji życiowej
	integracja i aktywizacja mieszkańców oraz zwiększenie ich partycypacji w życiu publicznym,	1.1 Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społeczną i w trudnej sytuacji życiowej 1.2. Poprawa dostępności i rozwój usług społecznych dla osób starszych oraz osób ze szczególnymi potrzebami. 1.3. Rozszerzenie i poprawa jakości oferty kulturalno-edukacyjnej dedykowanej dzieciom i młodzieży 1.4. Stworzenie miejsc aktywnej integracji społecznej
	wzmacnianie kapitału społecznego poprzez inicjatywy rozwijające potencjał lokalnych społeczności, organizacja wydarzeń aktywizujących mieszkańców, promocja lokalnego dziedzictwa historycznego, przyrodniczego i kulturowego,	1.1. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społeczną i w trudnej sytuacji życiowej
	wspieranie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej poprzez dofinansowanie zakładania i rozwoju firm, tworzących nowe miejsca pracy,	1.1. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społeczną i w trudnej sytuacji życiowej
	podejmowanie lub rozwijanie działalności gospodarczych w zakresie wytwarzania produktów lokalnych bądź świadczenia usług lokalnych (w tym produkty spożywcze, kulinarne, drobne rzemiosło, rękodzieło, działalność artystyczna),	1.1. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społeczną i w trudnej sytuacji życiowej
	akcje edukacyjne we współpracy z instytucjami rynku pracy i otoczenia przedsiębiorczości kształtujące postawy przedsiębiorcze,	1.1. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społeczną i w trudnej sytuacji życiowej

	przeciwdziałanie bezrobociu, rozwój przedsiębiorczości i aktywizację zawodową mieszkańców,	1.1. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym i w trudnej sytuacji życiowej
	przeciwdziałanie przestępczości oraz poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego,	1.3. Rozszerzenie i poprawa jakości oferty kulturalno-edukacyjnej dedykowanej dzieciom i młodzieży
Cel strategiczny rewitalizacji 2. Modernizacja infrastruktury i podniesienie jakości przestrzeni publicznej w celu zaspokojenia potrzeb różnych użytkowników	budowa lub przebudowa niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej (np. wiaty, parki, place zabaw, skwery, oświetlenie, boiska),	2.1 Modernizacja budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne
	działania na rzecz zachowania elementów lokalnego dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, w tym przebudowa niekomercyjnej infrastruktury społeczno-kulturalnej,	2.2 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych bazujące na zasobach przyrodniczych i historycznych obszaru rewitalizacji
	rozwój istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej,	Modernizacja budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne
	poprawa poziomu dostępności oraz jakości różnego rodzaju usług publicznych,	2.3 Zwiększenie dostępności do obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych umożliwiające włączenie społeczne wszystkich grup społecznych
	tworzenie odpowiednich warunków dla funkcjonowania i działalności organizacji społecznych,	2.1 Modernizacja budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne
	działania zmierzające do niwelowania barier dla osób o szczególnych potrzebach.	2.3 Zwiększenie dostępności do obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych umożliwiające włączenie społeczne wszystkich grup społecznych
Cel strategiczny rewitalizacji 3. Poprawa jakości środowiska w oparciu o zrównoważone wykorzystanie zasobów	modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej, likwidacja niskiej emisji poprzez wymianę lub modernizację indywidualnych źródeł ciepła oraz budowa instalacji OZE, w modernizowanych energetycznie budynkach, montaż punktów pomiarowych dotyczących jakości powietrza	3.1 Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i rozwój wdrażania energooszczędnych technologii

Źródło: opracowanie własne

11. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych

Komplementarność stanowi istotny element budowy GPR. Wskazuje na wzajemne powiązania pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami skutować będzie efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. Powiązania rozpatrywane są w 5 głównych kontekstach:

- przestrzennym,
- problemowym,
- proceduralno-instytucjonalnym,
- międzyokresowym,
- źródeł finansowania.

11.1 Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Świdnik opiera się przede wszystkim na uwzględnieniu ciągłości przestrzeni i relacjach przestrzennych z pozostałymi częściami miasta. Przestrzeń traktowana jest jako całość, w której efekty działań rewitalizacyjnych będą oddziaływać nie punktowo, ale poprzez efekt synergii na całe otoczenie. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne skoncentrowane są na obszarze rewitalizacji, przez co charakteryzują się komplementarnością przestrzenną. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i na tej podstawie określenie obszaru rewitalizacji oparte zostało o analizę wskaźnikową oraz konsultacje społeczne. Dzięki realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, pozytywne skutki ich oddziaływania widoczne będą na całym obszarze rewitalizacji, ponieważ wiele z nich dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co korzystać z nich będą mogli nie tylko mieszkańcy obszaru, ale także całej gminy, jak i osoby odwiedzające Świdnik. Wszystkie działania będą prowadzone w taki sposób, aby niwelować zjawiska kryzysowe i przeciwdziałać rozlewaniu się ich na inne części miasta czy też przeciwdziałać niepożądanym efektom takim jak segregacja społeczna czy wykluczenie.

11.2 Komplementarność problemowa

Spójność, problemową w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Świdnik zapewniona została poprzez zaprojektowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych odpowiadających na zdiagnozowane problemy oraz wzajemnie się dopełniających pomiędzy różnymi sferami tematycznymi (w szczególności pomiędzy sferą społeczną i techniczną). Zadania o charakterze inwestycyjnym uzupełniają działania o charakterze społecznym (kulturalnym, integracyjnym, aktywizującym mieszkańców). Działania inwestycyjne skupiają

się na umożliwieniu realizacji przedsięwzięć miękkich - społecznych, jednocześnie porządkując przestrzeń publiczną, zwiększając ład przestrzenny i docelowo poprawiają jakość życia mieszkańców. Zasada komplementarności problemowej wyraża się także w tym, że poszczególne przedsięwzięcia wpisują się w kierunki działań przewidziane do rewitalizacji, a co za tym idzie również w cele strategiczne oraz w cel główny rewitalizacji. Dopełnianie się przedsięwzięć rewitalizacyjnych jak również powiązanie ich z celami rewitalizacji zapobiega zjawisku fragmentaryzacji, zapewniając kompleksowe oddziaływanie na obszar rewitalizacji. Planuje się, aby wskazane w diagnozie deficyty obszaru zostały zniwelowane poprzez realizowane projekty społeczne (dla których realizacji niezbędna jest realizacja przedsięwzięć infrastrukturalnych) – projekty edukacyjne dla dzieci i młodzieży wyposażą uczestników zajęć w dodatkowe kompetencje ułatwiające dalszą naukę i funkcjonowanie na rynku pracy, dodatkowe działania takie jak utworzenie mieszkań chronionych, klub aktywnego trzeźwienia, klub wsparcia rodzin w powiązaniu z utworzeniem Centrum Aktywności Społecznej stanowi kompleksową ofertę dla osób z trudnościami życiowymi i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zakłada się, iż dzięki odpowiedniemu wsparciu w przezwyciężeniu wskazanych problemów beneficjenci dotknięci problemem bezrobocia, będący klientami pomocy społecznej usamodzielnia się. Problemy społeczne często dodatnio korelują z problemami z zakresu bezpieczeństwa. Wzrost jakości życia i samodzielności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub doświadczających wykluczenia powinien zaowocować wzrostem bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji.

11.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Zasada ta oznacza konieczność utworzenia systemu zarządzania programem rewitalizacji, który umożliwi efektywne współdziałanie różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność w zakresie wdrażanych procedur. Za realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Świdnik odpowiada Burmistrz Miasta, przy wsparciu Urzędu Miasta. Nadzór nad realizacją GPR będzie pełnił wskazany pracownik merytoryczny wydziału, jednocześnie będzie koordynatorem rewitalizacji w Świdniku. Umieszczenie koordynatora w obrębie struktur Urzędu Miasta zapewni skuteczne zarządzanie programem oraz pozwoli na kontynuację i uzupełnienie działań podejmowanych w ramach realizacji polityk publicznych. W celu skutecznej realizacji założeń GPR przewiduje się także współpracę z podmiotami podległymi samorządowi lokalnemu oraz instytucjami otoczenia społecznego i gospodarczego. Instytucje te odpowiedzialne będą nie tylko za konsultowanie, opiniowanie projektów i działań rewitalizacyjnych w ramach prac Komitetu Rewitalizacji, ale także będą uczestniczyły w realizacji poszczególnych przedsięwzięć na zasadach zlecania zadań publicznych wg procedury przewidzianej w ustawie działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawie – Prawo zamówień publicznych. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach. Realizacja GPR będzie systematycznie monitorowana. Monitoring umożliwi

wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących.

11.4 Komplementarność w zakresie ustawy o dostępności z dnia 19 lipca 2019 roku o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Program Dostępność Plus oraz wejście w życie ustawy z dnia 19 lipca 2019 o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami wyznaczyło konieczność zawarcia odpowiednich zapisów w programach rewitalizacji dotyczących udogodnień dla tychże osób. Zgodnie z art. 2 ust. 3 ustawy osobą ze szczególnymi potrzebami jest ten, kto ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami. Katalog tych osób obejmuje głównie osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością (ruchową czy też intelektualną), ale też inne osoby mające w sposób trwały lub czasowy naruszoną sprawność w zakresie mobilności i percepcji (przykładowo osoby niedowidzące, niesłyszące, osoby poruszające się przy pomocy kul, wózków, chodzików, osoby z wózkiem dziecięcym, z ciężkim bagażem, kobiety w ciąży, itp). W związku z powyższym instytucje publiczne zobowiązane są do:

- projektowania uniwersalnego - w rozumieniu art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 (Dz. U. 2012 poz. 1169),
- racjonalnych usprawnień – tj. modyfikacji lub adaptacji, niepociągających za sobą niepotrzebnych utrudnień, które są niezbędne dla zapewnienia osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości korzystania z dóbr i usług,
- dostępu alternatywnego – w pierwszych dwóch latach funkcjonowania ustawy, polegającego na zastosowaniu takich rozwiązań organizacyjnych, które zapewnią osobie ze szczególnymi potrzebami dostęp do budynku, ale nie w sposób samodzielny, albo które nie zapewniają dostępu do budynku podmiotu publicznego, ale umożliwiają skorzystanie z usług publicznych, np. w sposób zdalny.

W praktyce oznacza to stosowanie mechanizmów i rozwiązań spełniających następujące minimalne wymagania w zakresie zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami:

Tabela 25 Wymagania w zakresie zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami

dostępność architektoniczna	zapewnienie możliwości poruszania się po piętrach i pomiędzy piętrami
	umożliwienie dotarcia do wszystkich pomieszczeń w budynku (z wyłączeniem technicznych)
	umożliwienie nawigacji w budynku osobom z wadami wzroku i słuchu za pomocą informacji wizualnych, dotykowych lub głosowych

	możliwość wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego
	zapewnienie ewakuacji z budynku osób ze szczególnymi potrzebami
dostępność informacyjno-komunikacyjna i dostępność cyfrowa	obsługa z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się (np. język migowy, system Braille'a)
	instalacja urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących
	zapewnienie na stronie internetowej informacji o zakresie działalności podmiotu w formie tekstu odczytywanego maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania
	zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku
	wymagania określone w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych

Źródło: opracowanie własne

Dodatkowo zgodnie ze zmianami w ustawie o rewitalizacji z dnia 9 listopada 2015 roku w pracach delimitacyjnych i diagnostycznych uwzględniono dodatkowe treści w analizie sfery społecznej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej.

11.5 Komplementarność międzyokresowa

Gminny Program rewitalizacji Miasta Świdnik na lata 2022-2030 stanowi kontynuację polityki rozwojowej i inwestycyjnej miasta i jednocześnie podejmuje idee zasygnalizowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Świdnik na lata 2016 – 2023. Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach GPR są kontynuacją i niezbędnym uzupełnieniem działań prowadzonych w poprzednich latach. Podobnie jak realizowane do tej pory, nowe przedsięwzięcia założone do realizacji w GPR na lata 2022-2030 nastawione są na rozwiązywanie zdiagnozowanych w mieście problemów społecznych oraz poprawy jakości życia i funkcjonowania mieszkańców obszaru rewitalizacji. W tabeli przedstawiono zrealizowane projekty w latach 2017-2022, których ideową kontynuację stanowią projekty zaproponowane w GPR.

Tabela 26 Wybrane projekty zrealizowane w perspektywie 2014-2020r.

	Nazwa przedsięwzięcia	Okres realizacji	Wartość i źródło finansowania	Opis zrealizowanego zakresu
1	Przebudowa obiektów AVII szansą na poprawę dostępności usług społecznych dla mieszkańców Świdnika	2018-2020	51 920 079,06 zł - baseny (dofinansowanie - 3 800 000,00 zł Ministerstwo Sportu) 2 279 231,68 zł - korty (dofinansowanie - 777 200,00 zł Ministerstwo Sportu)	Zrealizowano: budowę krytej pływalni, basenu zewnętrznego, boisk o nawierzchni syntetycznej: boisko wielofunkcyjne, boisko do koszykówki ulicznej i siłownia zewnętrzna, boiska o nawierzchni piaszczystej: boisko piłki nożnej plażowej, boisko siatkówki plażowej i plac sprawnościowy oraz budowa sieci uzbrojenia terenu, budowa miejsc postojowych oraz drogi wewnętrznej i chodników. Dodatkowo zrealizowano przebudowę 3 kortów tenisowych i dobudowę 1 kortu o nawierzchni z mączki ceglanej, budowę zaplecza sanitarno – szatniowego i trybun, budowę piłkochwyłów, ogrodzenia kortów i oświetlenia, zagospodarowanie terenu.
2	Rewitalizacja obszaru przy ul. Stefana Wyszyńskiego w Świdniku kierunkiem rozwoju przedsiębiorczości lokalnej oraz wzmocnienia jej potencjału w tym kulturowego.	2017 - 2019	284 265,30 zł - dokumentacja (dofinansowanie - 219 554,50 zł) 10 332 900,61 zł - roboty (dofinansowanie - 8 034 934,21 zł)	Zrealizowano: przebudowę nawierzchni placu, dostosowanie placu do zmiennych aranżacji sezonowych, dostosowanie infrastruktury do imprez i działań kulturalnych, przebudowę infrastruktury technicznej, przebudowę szaty roślinnej z uporządkowaniem drzewostanu, przebudowę elementów małej architektury oraz nawierzchni ciągów komunikacyjnych

	Nazwa przedsięwzięcia	Okres realizacji	Wartość i źródło finansowania	Opis zrealizowanego zakresu
3	Przebudowa targowiska miejskiego w Świdniku w celu poprawy niskiej jakości terenów publicznych oraz poprawy jakości usług w zaspokajaniu potrzeb mieszkańców.	2022 - obecnie		Trwają prace związane z aktualizacją dokumentacji projektowej.
4	Rozbudowa systemu oczyszczania i odprowadzania wód deszczowych w Gminie Miejskiej Świdnik.	2014-2021	Wartość zadania - 34 307 202,75 zł. Wartość przyznanego dofinansowania wynosi 29 161 122,33 zł - 85% wartości zadania. Zadanie jest objęte dofinansowaniem z Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020.)	Zrealizowano: budowę odcinka kolektora D41-D36 dł. 385 m, budowę odcinka kolektora D19-23 o dł.298 m, budowę kolektora D23-D28 o dł. 363 m, budowę kolektora dł. D28-D29 oraz D18-D19 o dł. 149 m, budowę kolektora D16-D18 o dł.140 m, budowę odcinka kolektora D29-D36 kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Spadochroniarzy oraz Wyszyńskiego dł. 471 m, odcinek kolektora D1-D10 kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Kusocińskiego oraz w ul. Krępieckiej dł. 204,5 m oraz D29-D36 o dł. 258 m, budowę odcinka kolektora od studni 16 do studni 1 i 1A o dł. 1 668 m., budowę oczyszczalni wraz z separatorem, zbiornika retencyjnego, renowacji rowu S-F oraz wykonanie dróg i placów manewrowych.
5	Bezemisyjny transport publiczny dla Gminy Miejskiej Świdnik.	2020 - obecnie	18 942 zł - opracowanie dokumentu "Strategia rozwoju elektromobilności Gminy Miejskiej Świdnik na lata 2020-2026" (dofinansowanie - 100%) W 2021 Świdnik złożył wniosek do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach programu „Zielony Transport Publiczny na dofinansowanie do zakupu 3 autobusów wodorowych – etap negocjacji, planowane dofinansowanie – 6 975 000,00, pożyczka 2 320 000,00, wartość całkowita zadania - 11 439 000,00 zł	W związku z tempem przyrostu pojazdów elektrycznych, na co wpływ ma m.in. stan jakości powietrza, Gmina Miejska Świdnik opracowała dokument pn. "Strategia rozwoju elektromobilności Gminy Miejskiej Świdnik na lata 2020-2026". Strategia dotyczy problemu niskoemisyjności, wskazując na szczegółowo określone cele: - rozwój transportu publicznego w oparciu o technologie elektromobilne, - wdrożenie działań umożliwiających ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, - rozwój infrastruktury rowerowej i elektrorowerowej, - wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych wspomagających interaktywność i wydajność infrastruktury lokalnej i jej komponentów składowych - smart city.

	Nazwa przedsięwzięcia	Okres realizacji	Wartość i źródło finansowania	Opis zrealizowanego zakresu
6	Artystyczny Ogród	2019	199 324,33 zł - roboty (dofinansowanie -153 949,68 zł) 179 580,00 zł - sprzęt (dofinansowanie - 138 700,00 zł)	Zrealizowano: modernizację terenu, ogrodu przyległego do budynku Miejskiego Centrum Usług Socjalnych przy ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 5 poprzez: zagospodarowanie i aranżację terenu, postawienie altany ogrodowej, wykonanie nasadzeń drzew i krzewów ozdobnych na modernizowanym terenie, zakup wodoszczelnych ogrodowych głośników zewnętrznych, wymianę ogrodzenia modernizowanego terenu, zakup nagłośnienia i oświetlenia do muszli koncertowej, monitoring, wyposażenie, zakup namiotów zaplecza scenicznego (garderób), przebudowę zadaszenia i konstrukcji muszli koncertowej.
7	Świdnicka Strefa Kultury i Sztuki „W14”	2019	199 850,08 zł - remont 236 160,00 zł - sprzęt	Zrealizowano: remont ścian z okładzinami, remont posadzek i podłóg, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę wewnętrznej instalacji wodno-kanalizacyjnej, wymianę wewnętrznej instalacji elektrycznej, wymianę dźwigu dla osób niepełnosprawnych, przebudowę sanitariatów, zakup wyposażenia do modernizowanych pomieszczeń. Pomieszczenia zostały dostosowane do prowadzenia zajęć kulturalnych m.in. tanecznych, akrobatycznych, teatralnych oraz organizowania różnorodnych imprez kulturalnych.
8	Aktywizacja społeczności zamieszkującej obszar rewitalizacji	2020	649 196,00 zł - wartość projektu (85% środków kwalifikowalnych UE, 10% środków kwalifikowalnych dotacja celowa, 5% środków kwalifikowalnych + VAT Budżet Państwa)	Zrealizowano: modernizację i adaptację zdegradowanych pomieszczeń przemysłowych wraz z wyposażeniem pod salę edukacyjną, przystosowanie terenu i pomieszczeń według zasad uniwersalnego projektowania, utworzenie miejsca wypoczynku i rekreacji.
9	Rewitalizacja terenu pomiędzy budynkami przy ul. Kosynierów 13 i ul. Kosynierów 15 w Świdniku		185 000,00 zł - wartość projektu	Zrealizowano: rekultywację zbędnych nawierzchni asfaltowych poprzez zastąpienie ich terenami zielonymi, odnowa istniejących terenów zielonych, ustawienie elementów małej architektury (ławki, kosze śmietnikowe), wykonanie oświetlenia, ustawienie lamp solarnych, ustawienie urządzeń fitness.
10	Optymalizacja połączeń pomiędzy drogą ekspresową S17/12 i Portem Lotniczym poprzez budowę ul. Kusocińskiego	2018-2020	Wartość projektu 24 601 995,95 zł Dofinansowanie z UE 16 802 400,00 zł	Celem projektu było zwiększenie dostępności poprzez rozwój i usprawnienie systemu komunikacyjnego na obszarze LOF dzięki łączeniu węzłów z infrastrukturą TEN-T.

	Nazwa przedsięwzięcia	Okres realizacji	Wartość i źródło finansowania	Opis zrealizowanego zakresu
11	Na dobry początek	2019-2020	Wartość projektu 393 598,75 zł Dofinansowanie z UE 334 558,94 zł	Celem szczegółowym projektu było tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3-4 lat oraz rozszerzenie oferty o zajęcia realizowane w celu wyrównywania stwierdzonych deficytów oraz dodatkowych zajęć, które pozwolą na zwiększenie kompetencji społecznych (rozwijanie zindywidualizowanego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi). Realizacja projektu pozwoliła na zapewnienie uczniom objętych wsparciem w ramach projektu, oferty edukacyjnej, zgodnej z ich indywidualnymi potrzebami i możliwościami edukacyjnymi i rozwojowymi.
łączna wartość zadań			137 226 326,51 zł	

Źródło: Raport ewaluacyjny GPR oraz mapadotacji.gov.pl

11.6 Komplementarność źródeł finansowania

Przedsięwzięcia realizowane w ramach Gminnego Programu Miasta Świdnik będą finansowane z różnych źródeł w tym ze źródeł krajowych i Unii Europejskiej. Planowane finansowanie poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zgodnie z zasadą dodatkowości przy wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych oraz programów krajowych. W związku z brakiem na dzień sporządzania GPR Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 trudno przewidzieć wartość alokacji, a także poziom dofinansowania poszczególnych projektów. Zasadniczo planuje się, aby głównym źródłem finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych były środki UE w ramach Funduszy Europejskich dla Lubelskiego, w szczególności przeznaczone na „wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich”. Poza wskazanym źródłem przewiduje się także możliwość współfinansowania projektów ze źródeł sektorowych (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Fundusz Sprawiedliwości itp.) Taki montaż finansowy uwzględniający różne metody pozyskiwania środków finansowych, wskazuje wprost na komplementarność przyjętych rozwiązań.

11.7 Podsumowanie komplementarności

Podsumowanie komplementarności w obrębie GPR odzwierciedla załączona poniżej matryca obrazująca powiązania na poziomie przedsięwzięć, celów i kierunków działań. Związane jest to z patrzeniem na proces rewitalizacji jako narzędzia osiągnięcia konkretnych i mierzalnych celów.

Tabela 27 Matryca komplementarności – komplementarność przedsięwzięć z celami i kierunkami działań GPR

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Cel 1. Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności				Cel 2 Modernizacja infrastruktury w celu zaspokojenia potrzeb różnych użytkowników			Cel 3 Poprawa jakości środowiska w oparciu o zrównoważone wykorzystanie zasobów
		Kierunek 1.1. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznej i w trudnej sytuacji życiowej	Kierunek 1.2 Poprawa dostępności i rozwój usług społecznych dla osób starszych oraz osób ze szczególnymi potrzebami.	Kierunek 1.3. Rozszerzenie i poprawa jakości oferty kulturalno-edukacyjnej dedykowanej dzieciom i młodzieży	Kierunek 1.4. Stworzenie miejsc aktywnej integracji społecznej	Kierunek 2.1. Modernizacja budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje społeczne i kulturalne	Kierunek 2.2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznych bazujące na zasobach przyrodniczych i historycznych obszaru rewitalizacji	Kierunek 2.3. Zwiększenie dostępności do obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych umożliwiające włączenie społeczne wszystkich grup społecznych	3.1. Ograniczenie zjawiska niskiej emisji i rozwój wdrażania energooszczędnych technologii
1.	Rewitalizacja budynku przy ul. Wyszyńskiego na potrzeby Miejsko - Powiatowej Biblioteki Publicznej.								
2.	Dizajn i nauka w świdnickiej Bibliotece								
3.	Kulturalny Świdnik								
4.	Pracownia regionalna – otwarte spotkania dla mieszkańców.								
5.	Kuźnia pomysłów								
6.	„Kreatywny senior” – cykl zajęć dla osób 60+								
7.	Sensorycznie w bibliotece – bibliosensoryka								
8.	Utworzenie „Centrum Aktywności Społecznej” (...)								
9.	Centrum Aktywności Kobiet								
10.	Klub Aktywności Młodych i Wolontariatu								
11	Klub Aktywnego Trzeźwienia.								

12	Forum Organizacji Pozarządowych								
13	Klub Wsparcia Rodziny								
14	Utworzenie mieszkań chronionych								
15	Zielona Strefa Aktywności								
16	Zielone serce - rewitalizacja skweru miejskiego usytuowanego między budynkami Niepodległości 30 a Mickiewicza (...)								
17	Modernizacja skateparku								
18	Rewitalizacja teren u z utworzeniem strefy rekreacji w obrębie budynków mieszkalnych, wielorodzinnych przy ul. Okulickiego 7 i ul. Norwida 10 w Świdniku								
19	Aktywizacja seniorów z obszaru rewitalizacji								

Źródło: opracowanie własne

11.8 Mechanizmy integracji

Kluczowymi mechanizmami integracji zaplanowanej w GPR interwencji będą następujące czynniki:

1. **Integracja na poziomie celów** – mechanizm integracji w tym obszarze został wdrożony na poziomie opracowania dokumentu i będzie kontynuowany w okresie jego wdrażania. Etap opracowania dokumentu uwzględnił będzie takie mechanizmy jak:

- a. konsultacje wytyczonego obszaru zdegradowanego i wyznaczonego na jego podstawie obszaru rewitalizacji – etap ten rozpoczął mechanizm integracji poprzez uruchomienie procesu udziału mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu GPR,
- b. nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych do GPR – otwarty nabór przedsięwzięć przełożył się na stworzenie pola do weryfikacji przedsięwzięć z punktu widzenia ich oddziaływania na podobszary rewitalizacji i zaplanowania kompleksowej i zintegrowanej interwencji.

Na etapie wdrażania mechanizmem integracji na poziomie celów będzie proces monitoringu – weryfikacji osiąganych celów i formułowania zaleceń określających dalsze kroki wdrażania GPR.

2. **Integracja na poziomie partycypacji społecznej** w zarządzaniu wdrażaniem GPR – mechanizm ten będzie realizowany poprzez:

- a. powołanie Komitetu Rewitalizacji – podstawową funkcją Komitetu będzie ocenianie postępu wdrażania GPR z punktu widzenia integracji i komplementarności podejmowanych działań przez podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji,
- b. współpracę ze środowiskiem seniorów oraz młodzieży w zakresie działań rewitalizacyjnych podejmowanych dla osób starszych, młodzieży i dzieci,
- c. współpracę z przedstawicielami organizacji pozarządowych,
- d. periodyczne spotkania z interesariuszami,
- e. dodatkowym narzędziem integracji jest kontrola społeczna procesu realizowana dzięki publikacji i opiniowaniu sprawozdań z monitoringu GPR.

3. **Integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem** – mechanizm związany z ciągłą oceną postępu wdrażania GPR, realizowany poprzez: monitoring i ewaluację.

Monitoring oraz ewaluacja GPR zostały opisane w rozdziale 14. Na poziomie mechanizmów integracji zostaną one wykorzystane dla prowadzenia procesu zarządzania, zgodnie z zaplanowanymi celami, jednocześnie odnosząc się do mierzalnych wskaźników, co pozwoli na pomiar realizacji celów, a tym samym ocenę integracji GPR.

12. Indykatywne ramy finansowe

Tabela poniżej prezentuje szacowane koszty realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Na dzień sporządzania GPR nie są znane koszty i zakres rzeczy potencjalnych uzupełniających projektów rewitalizacyjnych dlatego też tabela obrazuje tylko i wyłącznie podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

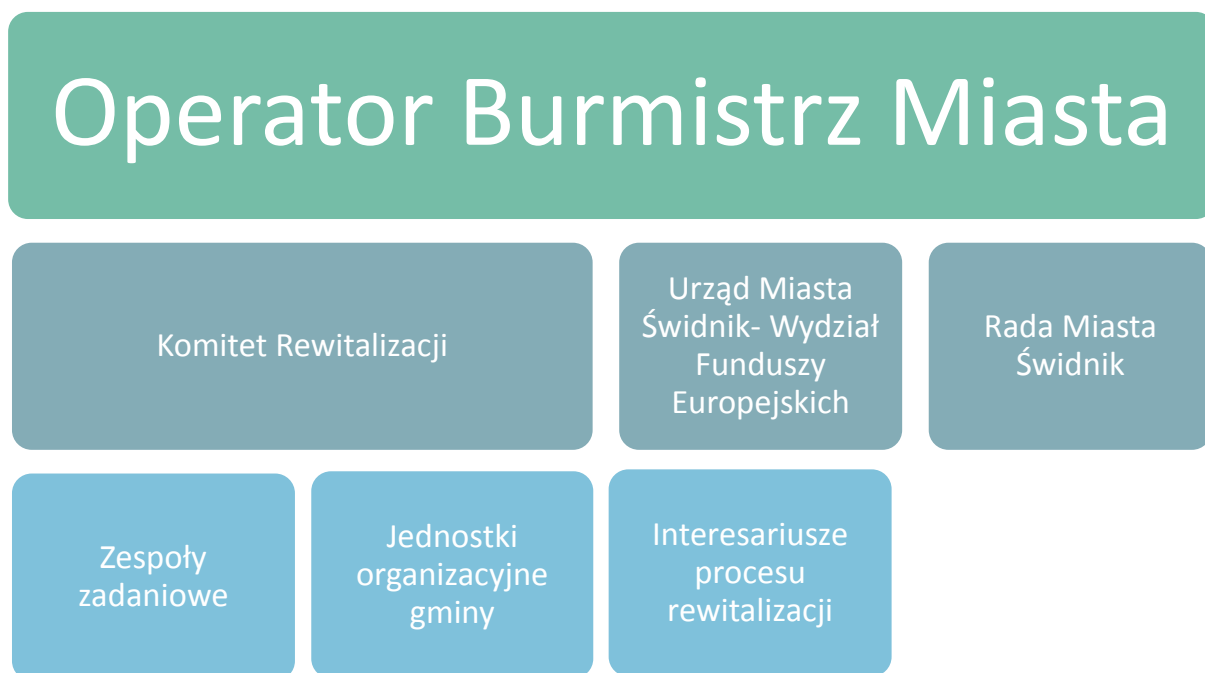
Tabela 28 Indykatywne ramy finansowe

L.p	Nazwa przedsięwzięcia	Źródło finansowania	Szacowany koszt
Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne			
1	Rewitalizacja budynku przy ul. Wyszyńskiego na potrzeby Miejsko - Powiatowej Biblioteki Publicznej.	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	8 000 000,00 zł
2	Dizajn i nauka w świdnickiej bibliotece	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	93 500,00 zł
3	Kulturalny Świdnik	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	231 500,00 zł
4	Pracownia regionalna – otwarte spotkania dla mieszkańców.	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	357 350,00 zł
5	Kuźnia pomysłów	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	114 200,00 zł
6	„Kreatywny senior” – cykl zajęć dla osób 60+	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	67 900,00 zł
7	Sensorycznie w bibliotece – bibliosensoryka	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	62 500,00 zł
8	Utworzenie „Centrum Aktywności Społecznej” (...)	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	8 000 000,00 zł
9	Centrum Aktywności Kobiet	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	500 000,00 zł
10	Klub Aktywności Młodych i Wolontariatu	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	171 800,00 zł

11	Klub Aktywnego Trzeźwienia.	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	181 000,00 zł
12	Forum Organizacji Pozarządowych	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	93 800,00 zł
13	Klub Wsparcia Rodziny	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	364 100,00 zł
14	Utworzenie mieszkań chronionych	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	101 400,00 zł
15	Zielona Strefa Aktywności - rewitalizacja terenu zielonego usytuowanego między budynkami Kosynierów 13 a Kosynierów 15 (...)	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	400 000,00 zł
16	Zielone serce - rewitalizacja skweru miejskiego usytuowanego między budynkami Niepodległości 30 a Mickiewicza (...)	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	350 000,00 zł
17	Modernizacja skateparku	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	2 500 000,00 zł
18	Rewitalizacja terenu z utworzeniem strefy rekreacji w obrębie budynków mieszkalnych, wielorodzinnych przy ul. Okulickiego 7 i ul. Norwida 10 w Świdniku	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	175 000,00 zł
19	Aktywizacja seniorów z obszaru rewitalizacji	Środki własne, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Inne źródła krajowe	350 000,00 zł
		suma	22 114 050,00 zł

Źródło: opracowanie własne

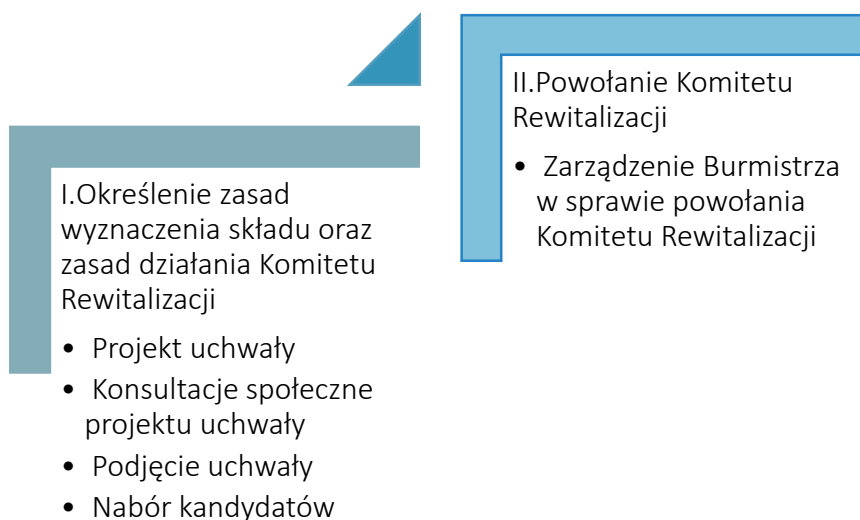
13. Opis struktury zarządzania



Komitet Rewitalizacji

Rolą Komitetu Rewitalizacji jest doradztwo Burmistrzowi w zakresie dbałości o prawidłową realizację GPR, prowadzenie dialogu między interesariuszami procesu rewitalizacji a organami gminy a także uczestnictwo w procesie ewaluacji. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określa Rada Miasta w drodze uchwały, zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli. Podjęcie uchwały w tej sprawie będzie poprzedzone konsultacjami społecznymi.

Burmistrz Miasta Świdnik powoła w drodze zarządzenia Komitet Rewitalizacji w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia uchwalenia przez Radę Miasta Świdnik zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.



Za wdrażanie i monitoring Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Świdnik na lata 2022-2030 odpowiadać będzie Burmistrz we współpracy z:

- Radą Miasta,
- Urzędem Miasta,
- Komitetem ds. Rewitalizacji,
- Jednostkami organizacyjnymi gminy: jednostkami budżetowymi, samorządowymi instytucjami kultury i spółkami gminnymi.

Urząd Miasta Świdnik- Wydział Funduszy Europejskich

Realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Świdnik na lata 2022-2030 powierza się Burmistrzowi poprzez Urząd Miasta, w szczególności – Wydział Funduszy Europejskich. Działania jednostki dotyczące rewitalizacji zostały wyróżnione w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miasta Świdnik (Regulamin Organizacyjny wprowadzony zarządzeniem Nr 11/2022 Burmistrza Miasta Świdnik a dnia 28 lutego 2022 r. (obowiązuje od 1 marca 2022 r.). Do obowiązków Wydział Funduszy Europejskich należy:

- analiza możliwości, inicjowania i koordynacji działań związanych z pozyskiwaniem środków pozabudżetowych na realizację zadań inwestycyjnych;
- współpraca z podmiotami i instytucjami zaangażowanymi w proces aplikacyjny;
- opracowywanie dokumentacji aplikacyjnej;
- monitorowanie rzeczowej i finansowej realizacji projektów,
- rozliczanie projektów i sprawozdawczości;
- prowadzenie działań promocyjnych projektów i źródeł finansowania,
- monitoring projektów;
- opracowywanie i aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Świdnik;
- opracowywanie i przygotowywanie programów rewitalizacji;
- proces pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania zadań z zakresu oświaty, kultury, sportu, zdrowia i spraw społecznych.

Rada Miasta Świdnik

Rolą Rady Miasta Świdnik będzie weryfikacja postępów wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Świdnik na lata 2022-2030 i w razie konieczności, przeprowadzenie aktualizacji programu, zgodnie z procedurą opisaną w rozdziałach „Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych” oraz „Aktualizacja GPR”.

Zespoły zadaniowe

W przypadku skomplikowanych projektów rewitalizacyjnych (wymagających współpracy specjalistów z różnych dziedzin) Burmistrz w drodze zarządzenia może powołać zespoły zadaniowe składające się z wyspecjalizowanych komórek Urzędu Miasta oraz jednostek organizacyjnych gminy.

Jednostki organizacyjne gminy

Jednostki organizacyjne gminy będą bezpośrednio zaangażowane w realizację przedsięwzięć ujętych w GPR, zgodnie z ich właściwościami.

Interesariusze rewitalizacji

Współzarządzanie procesem rewitalizacji przez interesariuszy rewitalizacji odbywać się będzie za pośrednictwem Komitetu Rewitalizacji oraz form przewidzianych w rozdziale 15.2 – uspołecznienie wdrażania GPR.

Identyfikacja i sposób ograniczenia ryzyka podczas wdrażania GPR

W tabeli poniżej przedstawiono możliwe ryzyka, które mogą wystąpić podczas wdrażania GPR. Do każdego ze wskazanych ryzyk przypisano prawdopodobieństwo wystąpienia w 3 stopniowej skali:

1 – niskie ryzyko wystąpienia

2 – średnie ryzyko wystąpienia

3 – ryzyko prawdopodobne

Rodzaj ryzyka	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka	Sposoby rozwiązywania sytuacji problemowej
Nieotrzymanie środków finansowych	3 – ryzyko prawdopodobne	1. Próba dywersyfikacji źródeł finansowania (źródła prywatne, konkursowe, zagraniczne, PPP - partnerstwo publiczno-prywatne) 2. Aktualizacja GPR
Opóźnienia w realizacji przedsięwzięć	2 – średnie ryzyko wystąpienia	1. Odpowiednia konstrukcja umów zakładająca kary umowne i odpowiedzialność wykonawcy za terminowe ukończenie inwestycji/projektu. 2. Bieżący monitoring postępu realizacji przedsięwzięć (więcej w rozdziale 14.2)
Brak chętnych do uczestnictwa w przedsięwzięciach społecznych	2 – średnie ryzyko wystąpienia	1. Wysłka próśb imiennych do potencjalnych uczestników przez jednostki organizacyjne 2. Osobiste zaangażowanie liderów wybranych grup w proces rekrutacji

14. System monitoringu i ewaluacji

14.1 Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR

Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR będzie realizowana w cyklach trzyletnich. Obejmować będzie całość działań zaplanowanych do realizacji w ramach GPR, w tym ocenę osiągnięcia wskaźników przypisanych poszczególnym celom zakończoną raportem. Poniżej w tabeli przedstawiono wskaźniki monitoringu poszczególnych celów, zgodnych ze wskaźnikami użytymi do delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Tabela 29 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR

Cel	Wskaźnik	Wartość wskaźnika (2021)	Źródło danych	Wartość docelowa wskaźnika
Cel strategiczny 1. Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozszerzenie oferowanych usług społecznych, podniesienie ich jakości i dostępności				
Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców		43,76	PUP Świdnik	40,27
Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców		38,75	CUS Świdnik	34,4
Cel strategiczny 2. Modernizacja infrastruktury i podniesienie jakości przestrzeni publicznej w celu zaspokojenia potrzeb różnych użytkowników				
Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami na km ²		2,13	Urząd Miasta Świdnik	1,06
Liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych w zakresie energooszczędności		0,00	Urząd Miasta Świdnik	2,00
Cel strategiczny 3. Poprawa jakości środowiska w oparciu o zrównoważone wykorzystanie zasobów				
Liczba nieruchomości zawierających wyroby azbestowe/km ²		2,13	Urząd Miasta Świdnik	1,06

źródło: opracowanie własne

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji:

- Gminny program rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie.
- Ocena sporządzona przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.
- W przypadku stwierdzenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, wójt, burmistrz albo prezydent miasta występuje do rady gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię, o której mowa w ust. 2.

- W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, rada gminy uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

14.2 Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie odbywało się w cyklach rocznych za pomocą przygotowanych kart projektów. Podmiot odpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia rewitalizacyjnego (referat lub inny realizator) będzie zobligowany do wypełnienia karty projektu, zgodnie z załączonym wzorem⁵:

Tabela 30 Wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Nazwa projektu	
Cel ogólny realizacji projektu	
Krótki opis działań	
Realizator (wydział/referat/inne)	
Miejsce realizacji (adres)	
Monitorowane wskaźniki	
Wydatkowane środki finansowe	
Zaawansowanie realizacji/przygotowania do realizacji	
Planowana data zakończenia (oddania do użytku/realizacji) projektu	
Data sporządzenia karty	

Źródło: opracowanie własne

Sporządzone karty winny zostać przekazane do Wydziału Funduszy Europejskich natomiast pracownik merytoryczny przedmiotowego referatu na podstawie zgromadzonych kart sporządzi raport z realizacji projektów GPR do 31 grudnia danego roku. Przedmiotowy raport zostanie przekazany Komitetowi Rewitalizacji i będzie stanowił źródło wiedzy o bieżących postępach w realizacji GPR.

14.3 Aktualizacja GPR

W wyniku dynamicznych zmian społeczno-gospodarczych lub rozwijającej się pandemii może zajść konieczność modyfikacji programu. W przypadku pojawienia się problemów i niskiej efektywności w realizacji przedsięwzięć na etapie monitorowania, można skorzystać z możliwości modyfikacji i aktualizacji programu rewitalizacji. W przypadku wprowadzania zmian i korekt w przedsięwzięciach

⁵ W uzasadnionych przypadkach (jeśli np. realizowane zadanie tego wymaga lub jest bardziej skomplikowane), wzór może podlegać modyfikacjom.

rewitalizacyjnych w dokumencie należy przedstawić ich uzasadnienie. Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Świdnik może okazać się konieczna, np. w przypadku nieosiągnięcia zakładanych wskaźników podczas monitorowania lub braku terminowości realizacji działań.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Świdnik, zgodnie z zapisami ewaluacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Burmistrza Miasta, co najmniej raz na 3 lata. Ocena sporządzona przez Burmistrza Miasta podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej. W przypadku stwierdzenia, że Gminny Program Rewitalizacji Miasta Świdnik wymaga zmiany, Burmistrz Miasta występuje do Rady Miasta z wnioskiem o jego zmianę, dołączając do wniosku sporządzoną ocenę aktualności i stopnia realizacji. W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji GPR, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Miasta uchyla uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Burmistrza. Zaktualizowany GPR powinien zawierać uzasadnienie przeprowadzonych korekt i opis zmian oraz ich wpływu na dalszą realizację programu. Zmiana programu następuje w trybie, w jakim był on uchwalony – jeśli wprowadzone zmiany dotyczą modyfikacji w podstawowych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych lub dotyczą ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, obowiązkowe są konsultacje, uzyskanie opinii, przeprowadzenie procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

14.4 Harmonogram realizacji

W tabeli poniżej przedstawiono ramowy harmonogram realizacji zapisów i wdrażania przedsięwzięć zaproponowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Świdnik

Tabela 31 Harmonogram realizacji GPR

Wyszczególnienie	Okres realizacji
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Świdnik	2022 r.
Podjęcie uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji	2022 r. (nie później niż w ciągu 3 miesięcy od uchwalenia GPR)
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Miejskiej Świdnik	Niezwłocznie po uchwaleniu GPR
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji	Od 2022 do 2030 (przynajmniej jedno posiedzenie w ciągu roku)
Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych	
Rewitalizacja budynku przy ul. Wyszyńskiego na potrzeby Miejsko - Powiatowej Biblioteki Publicznej.	2024-2026
Dizajn i nauka w świdnickiej bibliotece	2024-2026
Kulturalny Świdnik	2024-2026
Pracownia regionalna – otwarte spotkania dla mieszkańców.	2024-2026

Wyszczególnienie	Okres realizacji
Kuźnia pomysłów	2024-2026
„Kreatywny senior” – cykl zajęć dla osób 60+	2024-2026
Sensorycznie w bibliotece – bibliosensoryka	2024-2026
Utworzenie „Centrum Aktywności Społecznej” (...)	2024-2026
Centrum Aktywności Kobiet	2024-2028
Klub Aktywności Młodych i Wolontariatu	2024-2026
Klub Aktywnego Trzeźwienia.	2024-2026
Forum Organizacji Pozarządowych	2024-2026
Klub Wsparcia Rodziny	2024-2026
Utworzenie mieszkań chronionych	2024-2026
Zielona Strefa Aktywności - rewitalizacja terenu zielonego usytuowanego między budynkami Kosynierów 13 a Kosynierów 15	2024-2026
Zielone serce - rewitalizacja skweru miejskiego usytuowanego między budynkami Niepodległości 30 a Mickiewicza (...)	2024-2026
Modernizacja skateparku	2024-2026
Rewitalizacja terenu z utworzeniem strefy rekreacji w obrębie budynków mieszkalnych, wielorodzinnych przy ul. Okulickiego 7 i ul. Norwida 10 w Świdniku	2025
Aktywizacja seniorów z obszaru rewitalizacji	2024-2026
Monitoring	Od 2022 r. do 2030 r. (realizowany systematycznie w okresach rocznych)
Ewaluacja okresowa	Od 2022 r. do 2030 r. (realizowana w okresach trzyletnich)
Komunikacja społeczna GPR	Od 2022 r. do 2030 r.

Źródło: opracowanie własne

14.5 Koszty zarządzania

Całość procesu wdrażania, monitoringu i ewaluacji będzie realizowana przez pracowników Urzędu Miasta w ramach obowiązków służbowych, w związku z czym nie przewiduje się ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z obsługą procesu. Komitet Rewitalizacji powołany przez Burmistrza Miasta Świdnik jako ciało doradcze, funkcjonować będzie w oparciu o przedstawicieli Urzędu Miasta i innych jednostek organizacyjnych, jak również wyłonionych przedstawicieli podmiotów publicznych i prywatnych oraz mieszkańców. Praca w ramach Komitetu Rewitalizacji będzie miała charakter społeczny, nieodpłatny.

15. Uspołecznienie dokumentu i proces partycypacji społecznej

15.1 Uspołecznienie opracowania GPR

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, przeprowadzono przewidziane formy partycypacyjne – otwarte spotkania zorganizowane dla wszystkich mieszkańców (łącznie z mieszkańcami o szczególnych potrzebach), spacer studyjne, dodatkowe konsultacje dotyczące naboru projektów, ankietę dająca możliwość wypowiedzi każdemu mieszkańcowi. Wszystkie przedstawione formy konsultacji przeprowadzono w ustawowych terminach i zgodnie z ustawowymi wymogami.

Ponadto zgodnie z art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej w powiązaniu z art. 8. zapewniono możliwość i włączono w proces przygotowania GPR następujących partnerów: władze lokalne i miejskie oraz instytucje publiczne, partnerów społecznych i gospodarczych, podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie. Podczas organizacji działań partycypacyjnych wystosowano szereg imiennych zaproszeń, między innymi do: szkół, TBS, Spółdzielni Mieszkaniowej, Straży Miejskiej, Remondis SP Z.O.O, Radnych, Rady Seniorów, Młodzieżowej Rady Miasta, Rady Kobiet, Pegimek, Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w Świdniku, Centrum Usług Społecznych w Świdniku, Miejsko - Powiatowej Biblioteki Publicznej, Uniwersytetu III Wieku.

Proces partycypacji społecznej podczas opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Świdnik na lata 2022-2030 był zorganizowany wieloetapowo.

Pierwszym etapem, włączającym społeczność lokalną w przygotowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Świdnik było przeprowadzanie konsultacji w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta Świdnik. Konsultacje społeczne zostały ogłoszone na podstawie art. 5a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2022 r. poz. 599 z późn. zm.), art. 6 ust. 2 oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2022 r., poz. 458.). Zasady, tryb i termin przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta Świdnik określa obwieszczenie Burmistrza Miasta Świdnik z dnia 7 października 2021 r. Konsultacje społeczne prowadzone były od dnia 15.10.2021 r. do dnia 15.11.2021 r. Dodatkowo w dniu 21.10.2021 r. o godzinie 17.00 w budynku Urzędu Miasta Świdnik odbyło się spotkanie

konsultacyjne. W spotkaniu wzięło udział łącznie 12 osób. W trakcie spotkania zaprezentowano wyniki i podsumowanie diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta Świdnik. Uczestnicy spotkania nie wnieśli żadnych uwag do przedstawionych treści oraz projektu uchwały. Ponadto przez cały okres konsultacji nie zgłoszono uwag do projektu przedmiotowej uchwały w formie papierowej i elektronicznej za pomocą udostępnionego formularza uwag. W ramach prowadzonej ankiety na temat zaproponowanego obszaru rewitalizacji na terenie Miasta Świdnik wpłynęło 27 formularzy z opiniami i propozycjami rozwoju ww. obszaru. Wnioski w nich zawarte znalazły odzwierciedlenie w diagnozie pogłębionej obszaru rewitalizacji.

Następnie, w dniach od 02.03.2022 do 01.04.2022 przeprowadzono otwarty nabór projektów rewitalizacyjnych (w formie konsultacji społecznych ogłoszonych ogłoszone na podstawie art. 6 w związku z art. 5 ust.2 pkt 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2021r. poz.485)). Nabór propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwolił mieszkańcom w sposób rzeczywisty wpływać na działania, jakie podjęte zostaną w Świdniku w kolejnych latach. Celem rewitalizacji jest przemodelowanie istniejącego stanu rzeczy tak, by nadać obiektom nowe funkcje społeczne i w ten sposób je aktywizować.

Konsultacje były przeprowadzone w następujących formach:

1. zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, poprzez wypełnienie formularza konsultacyjnego dostępnego na stronie internetowej www.e-swidnik.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej www.umswidnik.bip.lubelskie.pl/, jak również w siedzibie Urzędu Miasta Świdnik (ul. Wyspiańskiego 27) oraz złożenie go w siedzibie Urzędu Miasta Świdnik w Biurze Obsługi Klienta;
2. spotkania konsultacyjnego w dniu 8 marca 2022 r. dla interesariuszy procesu rewitalizacji;
3. wypełnienia elektronicznego formularza ankiety dostępnej na stronie internetowej Miasta Świdnik i w Biuletynie Informacji Publicznej

W ramach prowadzonego naboru przeprowadzono otwarte warsztaty, na które zaproszono mieszkańców, przedsiębiorców, lokalnych liderów oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych. Na warsztatach, które odbyły się 8.03.2022 r. uczestnicy (17 osób) zapoznali się z efektem prac diagnostycznych, w szczególności deficytami obszaru rewitalizacji oraz sposobami przygotowania wstępnych propozycji projektów rewitalizacyjnych. W wyniku otwartego naboru projektów zgłoszono łącznie 20 przedsięwzięć rewitalizacyjnych z czego po ustaleniach z wnioskodawcą 1 projekt został odrzucony ponieważ jego zakres pokrywał się z propozycją projektową Gminy Miejskiej Świdnik.

Mimo szeroko zakrojonych działań konsultacyjnych i informacyjnych (ogłoszenia w lokalnej prasie, stronach internetowych itd.), a także organizację różnych form konsultacji, realizowanych w sposób umożliwiający włączenie zróżnicowanych interesariuszy (m.in. spotkania, spacer studyjne, badania ankietowe, naboru pomysłów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych itd.) poziom uczestnictwa interesariuszy

w procesie był ograniczony. Problem ten może wynikać z braku zainteresowania problematyką rewitalizacji przez przedsiębiorców czy NGO, które w sposób faktyczny często nie posiadają środków na działania rewitalizacyjne, co nierzadko wynika z formy działalności jaką prowadzą.

Ograniczone zaangażowanie w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych przez sektor biznesu czy NGO może także wynikać z niestabilności sytuacji społeczno-gospodarczej, jaką notowano na etapie tworzenia GPR i naboru przedsięwzięć – okres pandemii, wojna na Ukrainie, postępujący kryzys ekonomiczny i rosnąca inflacja. Jednocześnie przyjęte w GPR przedsięwzięcia podstawowe i uzupełniające nie wykluczają zaangażowania interesariuszy innych niż JST w ich realizację w kolejnych latach, a wręcz tworzą ku temu dogodne warunki – np. poprzez przedsięwzięcie takie jak stworzenie forum organizacji pozarządowych.

15.2 Uspołecznienie wdrażania GPR

Podstawowym celem działań związanych z uspołecznieniem Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Świdnik na lata 2022 - 2030 jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów i interesariuszy. Proces partycypacji społeczności lokalnej w realizacji GPR odbywać się będzie:

1. pośrednio – poprzez informowanie z wykorzystaniem strony internetowej gminy, publikacje promocyjne i informacyjne oraz lokalną prasę,
2. bezpośrednio – podczas spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk oraz z organizacjami pozarządowymi, dopuszczalna formuła zdalna.

Interesariuszami procesu rewitalizacji, w stosunku do których prowadzona będzie polityka komunikacji i informacji będą: mieszkańcy gminy, mieszkańcy obszaru rewitalizacji (w tym także poszczególne grupy społeczne, takie jak młodzież, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami itp.), lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i grupy nieformalne.

W ramach rozpowszechniania informacji o Gminnym Programie Rewitalizacji podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Świdnik na lata 2022-2030,
- publikowanie informacji na stronie internetowej Urzędu o nowo realizowanych zadaniach w ramach GPR,
- współpraca z lokalnymi mediami mająca na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji i wnioskach z monitorowania GPR.

Uspołecznienie wdrażania GPR będzie również realizowane z wykorzystaniem i wspieraniem rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi poprzez:

- przygotowywanie informacji bieżących z przebiegu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- opracowanie ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy dotyczącej oceny Gminnego Programu Rewitalizacji,
- powołanie Komitetu Rewitalizacji składającego się z przedstawicieli różnych grup interesariuszy rewitalizacji. Komitet stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy (NGO, przedsiębiorców, lokalnych liderów, mieszkańców) z organami gminy w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji; będzie on również pełnił funkcję opiniodawczo – doradczą Burmistrza Miasta Świdnik,
- włączenie organizacji pozarządowych poprzez wspieranie inicjatyw oddolnych na obszarze rewitalizacji w ramach organizacji otwartych konkursów ofert oraz tzw. małych grantów.

Proponowane działania mające na celu wspieranie rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi mogą zostać rozszerzone, dostosowane do panujących rozporządzeń.

16. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią Dyrektywa nr 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. UE L 197 z 21.7.2001), Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022r. poz. 1029) oraz Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022r. poz. 916) ustawa ta dodatkowo uszczegóławia przepisy odnośnie obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

17. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Wszystkie proponowane rozwiązania projektowe w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Świdnik na lata 2022 - 2030 są zgodne z obowiązującymi uchwałami, stąd też nie przewiduje się konieczności zmian lub uchylania przedmiotowych dokumentów. Planowane do realizacji przedsięwzięcia dotyczące mieszkaniowego zasobu gminy będą realizowane zgodnie z przyjętymi uchwałami.

18. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

18.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Świdnik nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

18.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

18.2.1 Niezbędne zmiany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Przedsięwzięcia infrastrukturalne planowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Świdnik wywołują konieczność wprowadzenia zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Świdnik (Uchwała nr II/11/2014 Rady Miasta Świdnik z dnia 18 grudnia 2014 roku w sprawie zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Świdnik”). Realizacja projektu pn: Rewitalizacja budynku przy ul. Wyszyńskiego na potrzeby Miejsko - Powiatowej Biblioteki Publicznej, zaplanowanego na działce o nr ew. 1259/43 będzie wymagała następujących zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Świdnik:

- przesunięcie strefy ochrony planistycznej,
- powiększenia terenu usług „U” w kierunku północnym.

18.2.2 Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

W związku z realizacją przedsięwzięcia pn: Rewitalizacja budynku przy ul. Wyszyńskiego na potrzeby Miejsko - Powiatowej Biblioteki Publicznej, zaplanowanego na działce o nr ew. 1259/43 nastąpi konieczność wprowadzenia zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na terenie Gminy Miejskiej Świdnik (miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Świdnika zatwierdzony uchwałą Nr VII/76/2003 Rady Miasta Świdnik z dnia 12 czerwca 2003 r. ogłoszoną w Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 121 poz. 2837 z dn. 12 sierpnia 2003 r. i późniejszymi zmianami). Zmiana obejmuje:

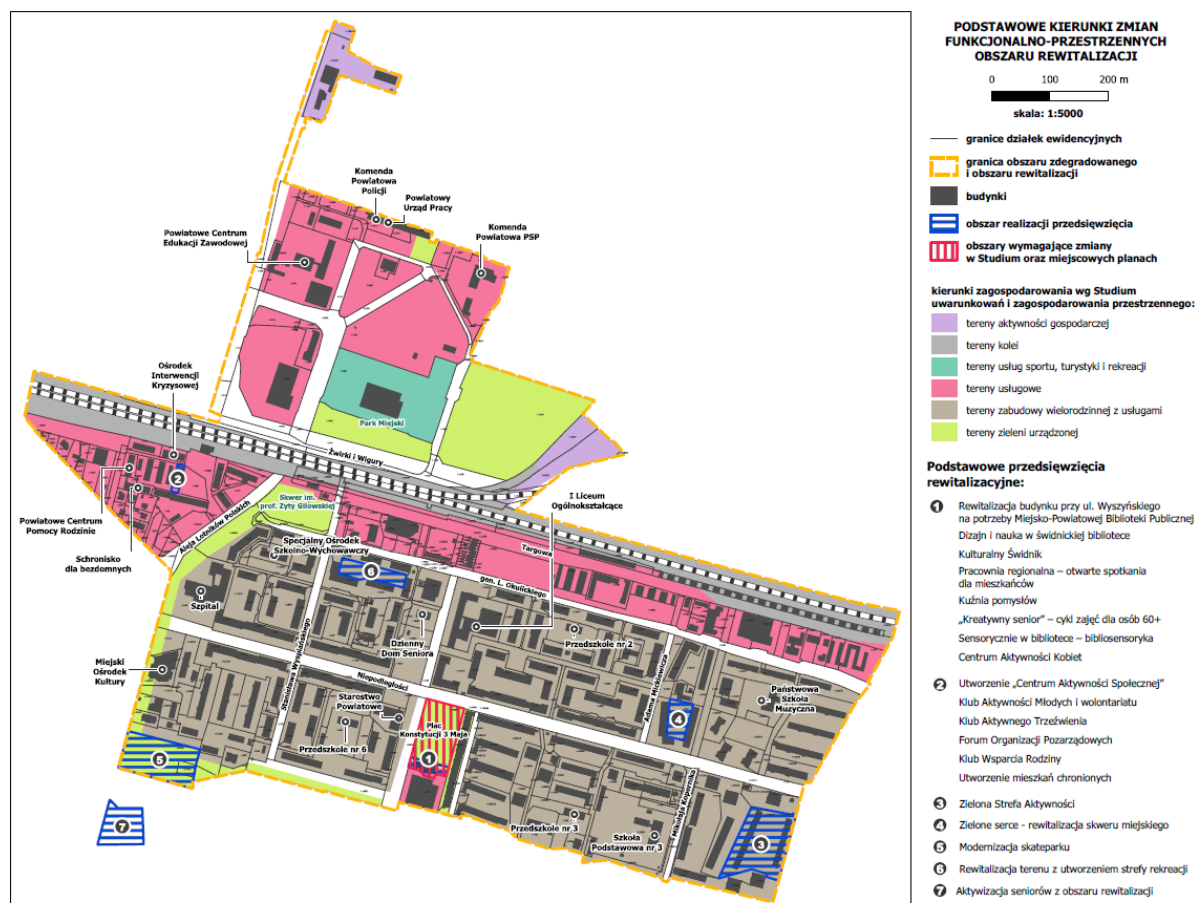
- likwidację KUL w celu zwiększenia terenów komunikacji pieszej (symbol KX) – Plac Konstytucji,
- zmniejszenie terenów komunikacji pieszej od południowej strony placu – w celu powiększenia terenu usługowego pod rozbudowę budynku biblioteki,
- przeniesienie granicy strefy ochrony planistycznej do granicy ul. Kard. St. Wyszyńskiego i ul. Niepodległości,

- zmianę funkcji UPa i UKh na U,
- wprowadzenie zapisów o przeznaczeniu podstawowym, uzupełniającym, warunkach zagospodarowania terenu w tym możliwości rozbudowy istniejącego obiektu.

19. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

19.1 Obszar rewitalizacji

Rysunek 31 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji



Źródło: opracowanie własne

20. Załącznik – indeks działek

indeks działek					
1-136/5	1-261/5	1-1169	1-1200/3	1-1227/3 ⁶	1-1271/1
1-136/7	1-261/6	1-1170/3	1-1200/4	1-1259/1	1-1271/3
1-136/13	1-261/7	1-1170/4	1-1200/5	1-1259/2	1-1271/4
1-136/14	1-261/11	1-1170/7	1-1200/7	1-1259/10	1-1271/5
1-136/15	1-261/12	1-1170/8	1-1200/11	1-1259/12	1-1271/9
1-136/17	1-261/13	1-1170/9	1-1200/12	1-1259/21	1-1271/12
1-136/18	1-261/14	1-1170/10	1-1200/13	1-1259/30	1-1271/17
1-141/1	1-262/2	1-1171	1-1200/14	1-1259/31	1-1271/18
1-141/3	1-262/3	1-1172/1	1-1200/15	1-1259/32	1-1271/19
1-141/4	1-262/4	1-1172/2	1-1201/1	1-1259/40	1-1271/20
1-142/2	1-262/5	1-1172/3	1-1201/4	1-1259/42	1-1271/22
1-142/3	1-262/6	1-1172/4	1-1201/5	1-1259/43	1-1271/23
1-142/5	1-262/7	1-1172/5	1-1201/6	1-1259/44	1-1271/24
1-142/6	1-263	1-1172/6	1-1201/7	1-1259/48	1-1271/25
1-143/2	1-265	1-1172/7	1-1201/8	1-1259/49	1-1271/26
1-143/3	1-267/1	1-1173	1-1202/1	1-1259/50	1-1595/2
1-143/5	1-267/2	1-1174/1	1-1202/14	1-1259/53	1-1595/3
1-143/8	1-267/3	1-1174/2	1-1202/15	1-1259/56	1-1595/4
1-143/10	1-268/1	1-1174/3	1-1202/16	1-1259/57	1-1595/5
1-143/11	1-268/2	1-1175	1-1202/17	1-1259/58	1-1595/6
1-143/12	1-268/3	1-1176/1	1-1202/19	1-1259/59	1-1597/1
1-143/13	1-269/1	1-1176/2	1-1202/20	1-1259/61	1-1597/2
1-143/14	1-269/2	1-1176/3	1-1202/21	1-1259/64	1-1597/3
1-143/15	1-269/3	1-1176/4	1-1202/22	1-1259/65	1-1621
1-143/16	1-269/4	1-1177/1	1-1202/23	1-1259/78	1-1622
1-144	1-269/5	1-1180/1	1-1202/24	1-1259/79	1-1623
1-145/1	1-1154/11	1-1181/1	1-1202/27	1-1259/80	1-1624
1-145/2	1-1155/4	1-1181/2	1-1202/28	1-1259/84	1-1625
1-146/1	1-1155/5	1-1181/3	1-1202/29	1-1259/85	1-1626
1-146/6	1-1155/6	1-1182/3	1-1202/30	1-1259/88	1-1627
1-146/7	1-1155/10	1-1182/4	1-1202/31	1-1259/89	1-1628
1-146/8	1-1155/11	1-1182/5	1-1202/32	1-1259/90	1-1629
1-146/12	1-1155/13	1-1182/6	1-1202/33	1-1259/91	1-1630
1-146/13	1-1155/15	1-1183/1	1-1202/34	1-1259/92	1-1631

⁶ Działka znajduje się w części w obszarze rewitalizacji i trzeba ją czytać łącznie z nazwą ulicy i nr nieruchomości, które ograniczają obszar rewitalizacji

1-146/16	1-1155/16	1-1184	1-1202/35	1-1259/93	1-1632
1-146/17	1-1155/18	1-1185/1	1-1203	1-1259/104 ⁷	1-1633/1
1-146/18	1-1155/19	1-1185/2	1-1204/1	1-1259/105	1-1633/2
1-146/19	1-1155/20	1-1185/3	1-1204/2	1-1259/106	1-1637/2
1-146/20	1-1155/23	1-1185/4	1-1205	1-1259/107	1-1637/3
1-146/22	1-1155/24	1-1186	1-1206	1-1259/108	1-1637/5
1-146/23	1-1156/1	1-1187/1	1-1207/1	1-1259/110	1-1637/7
1-146/24	1-1156/2	1-1187/3	1-1208	1-1259/111	1-1637/8
1-146/25	1-1157/1	1-1187/4	1-1210	1-1259/112	1-1637/9
1-147/3	1-1157/2	1-1187/5	1-1211/2	1-1259/113	1-1638/1
1-147/6	1-1159/1	1-1187/6	1-1211/3	1-1259/114	1-1638/3
1-147/7	1-1159/2	1-1187/7	1-1212/7	1-1259/115	1-1638/4
1-147/8	1-1159/3	1-1187/8	1-1212/8	1-1259/118	1-1660/1
1-147/9	1-1159/4	1-1187/9	1-1212/10	1-1259/119	1-1660/3
1-147/10	1-1159/5	1-1187/10	1-1212/11	1-1259/157	1-1660/4
1-148/2	1-1159/6	1-1187/11	1-1212/13	1-1259/158	1-1661
1-148/3	1-1159/7	1-1187/12	1-1212/14	1-1259/159	1-1765/3
1-148/4	1-1159/8	1-1188/1	1-1212/15	1-1259/160	1-1765/30
1-149/1	1-1159/9	1-1189	1-1212/16	1-1259/161	1-1765/31
1-149/2	1-1159/10	1-1191	1-1212/17	1-1259/162	1-1765/141
1-150/3	1-1159/11	1-1192/1	1-1212/18	1-1259/163	1-1765/235
1-150/4	1-1159/12	1-1192/2	1-1213/1	1-1259/164	1-1765/236
1-151/8	1-1159/13	1-1192/3	1-1213/2	1-1259/165	1-2000
1-151/9	1-1159/14	1-1193/1	1-1213/6	1-1259/166	1-2001
1-152/1	1-1159/15	1-1193/3	1-1213/7	1-1259/167	1-2002
1-152/17	1-1160/1	1-1193/4	1-1213/9	1-1259/168	1-2004
1-152/18	1-1160/2	1-1193/5	1-1213/10	1-1260	1-2005/1
1-152/20	1-1161	1-1193/6	1-1213/11	1-1261	1-2005/2
1-152/21	1-1162	1-1193/7	1-1213/13	1-1262	1-2006
1-152/23	1-1163/5	1-1194/1	1-1214/1	1-1265/1	1-2007
1-152/24	1-1163/9	1-1194/2	1-1214/2	1-1265/2	1-2008
1-152/29	1-1163/10	1-1194/3	1-1215/2	1-1265/3	1-2010
1-152/30	1-1164/1	1-1194/4	1-1215/3	1-1265/4	1-2011
1-152/31	1-1165/6	1-1194/5	1-1216/2	1-1265/5	1-2012
1-152/32	1-1165/7	1-1195/1	1-1216/4	1-1265/8	1-2013
1-152/47	1-1165/8	1-1195/2	1-1217/1	1-1265/9	1-2014
1-152/48	1-1165/15	1-1195/3	1-1219/4	1-1265/11	1-2016
1-152/50	1-1165/16	1-1195/5	1-1219/5	1-1265/13	1-2107

⁷ Jak wyżej

1-152/52	1-1165/17	1-1195/6	1-1220/2	1-1265/15	1-1154/13
1-152/53	1-1165/18	1-1195/7	1-1220/3	1-1265/16	1-2009
1-152/54	1-1165/19	1-1196	1-1221	1-1265/17	1-2015/1
1-152/55	1-1165/22	1-1197	1-1222	1-1265/18	1-2015/2
1-152/56	1-1165/23	1-1198/1	1-1223/1	1-1265/19	1-2020/3
1-152/57	1-1166	1-1199/1	1-1223/3	1-1265/20	1-2020/4
1-152/58	1-1167/1	1-1199/2	1-1223/4	1-1266/1	1-2020/5
1-152/59	1-1168/1	1-1199/3	1-1223/5	1-1268/3	1-2020/6
1-261/1	1-1168/2	1-1199/5	1-1223/6	1-1268/4	1-2003/3
1-261/2	1-1168/3	1-1199/6	1-1223/7	1-1268/5	1-2003/4
1-261/3	1-1168/5	1-1199/7	1-1223/8	1-1268/6	1-2003/5
1-261/4	1-1168/6	1-1200/2	1-1224	1-1270/8	

Spis rysunków, tabel i wykresów

Rysunek 1 Obszary porównawcze w ramach GPR Miasta Świdnik na lata 2022-2030	23
Rysunek 2 Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	28
Rysunek 3 Saldo migracji na 1000 mieszkańców	29
Rysunek 4 Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	30
Rysunek 5 Liczba bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych	31
Rysunek 6 Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	32
Rysunek 7 Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	32
Rysunek 8 Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	34
Rysunek 9 Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	34
Rysunek 10 Kwota udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	35
Rysunek 11 Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców	37
Rysunek 12 Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców	37
Rysunek 13 Osoby pobierające świadczenia z tytułu niepełnosprawności	38
Rysunek 14 Liczba osób pobierających świadczenie ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	38
Rysunek 15 Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	40
Rysunek 16 Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	40
Rysunek 17 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	42
Rysunek 18 Liczba nieruchomości zawierających wyroby azbestowe/km ²	44
Rysunek 19 Udział terenów zielonych będących w zasobie gminnym [%]	45
Rysunek 20 Jakość powietrza	46
Rysunek 21 Wskaźniki z zakresu sfery przestrzenno-funkcjonalnej- wskaźniki ilościowe	48
Rysunek 22 Dostępność do usług społecznych	48
Rysunek 23 Liczba udogodnień w przestrzeniach publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami na km ²	49
Rysunek 24 Poziom dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu	51
Rysunek 25 Liczba budynków na km ²	53
Rysunek 26 Liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych w zakresie energooszczędności na 1 km ²	54
Rysunek 27 Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób z potrzebami na 1 km ²	54
Rysunek 28 Poziom degradacji budynków użyteczności publicznej	56
Rysunek 29 Syntetyczny wskaźnik degradacji w zakresie sfery społecznej	59
Rysunek 30 Mapa poglądowa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Mieście Świdnik	63
Rysunek 31 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	134

Tabela 1 Zgodność dokumentów strategicznych Miasta Świdnik z celami Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Świdnik na lata 2022-2030	16
Tabela 2 Zestawienie obszarów porównawczych w ramach programu rewitalizacji	22
Tabela 3 Kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego	24
Tabela 4 Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	28
Tabela 5 Saldo migracji na 1000 mieszkańców	29
Tabela 6 Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	30
Tabela 7 Udzielone wsparcie w zakresie pomocy społecznej	33
Tabela 8 Dane z zakresu pomocy społecznej	36
Tabela 9 Poziom bezpieczeństwa publicznego	39
Tabela 10 Aktywność gospodarcza	41
Tabela 11 Wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej - wskaźniki ilościowe	44
Tabela 12 Wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej - wskaźniki jakościowe	46
Tabela 13 Wskaźniki z zakresu sfery przestrzenno-funkcjonalnej- wskaźniki jakościowe	51
Tabela 14 Wskaźniki z zakresu sfery technicznej	53
Tabela 15 Poziom degradacji budynków użyteczności publicznej	56
Tabela 16 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników	58
Tabela 17 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości zestandaryzowane	58
Tabela 18 Podsumowanie analizy obszarów – pozostałe sfery	60
Tabela 19 Zestawienie wskaźników obligatoryjnych Gminny Program Rewitalizacji Miasta Świdnik	63
Tabela 20 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji	63
Tabela 21 Przyrost liczby mieszkańców w latach 1951-1960.	64
Tabela 22 Indeks ulic obszaru rewitalizacji	65
Tabela 23 Problemy w sferze społecznej obszaru Śródmieście	65
Tabela 24 Proponowane działania uzupełniające w powiązaniu z celami GPR	105
Tabela 25 Wymagania w zakresie zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami	109
Tabela 26 Wybrane projekty zrealizowane w perspektywie 2014-2020r.	111

<i>Tabela 27 Matryca komplementarności – komplementarność przedsięwzięć z celami i kierunkami działań GPR</i>	<i>116</i>
<i>Tabela 28 Indykatywne ramy finansowe.....</i>	<i>119</i>
<i>Tabela 29 Wskaźniki monitorowania osiągania celów GPR.....</i>	<i>124</i>
<i>Tabela 30 Wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.....</i>	<i>125</i>
<i>Tabela 31 Harmonogram realizacji GPR</i>	<i>126</i>
<i>Wykres 1 Ocena trafności delimitacji obszaru rewitalizacji</i>	<i>67</i>
<i>Wykres 2 Określenie istotności obszaru rewitalizacji na tle gminy.....</i>	<i>67</i>
<i>Wykres 3 Ocena atrakcyjności mieszkaniowej obszaru Śródmieście</i>	<i>67</i>
<i>Wykres 4 Ocena oferty i infrastruktury obszaru Śródmieście.....</i>	<i>68</i>
<i>Wykres 5 Problemy i zagrożenia dla obszaru Śródmieście</i>	<i>69</i>
<i>Wykres 6 Inne problemy obszaru rewitalizacji.....</i>	<i>69</i>
<i>Wykres 7 Mocne strony/potencjały obszaru rewitalizacji.....</i>	<i>70</i>
<i>Wykres 8 Słabe strony/deficyty obszaru rewitalizacji.....</i>	<i>70</i>